

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W PILE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA JASTROWIE
Na okres od 1.01.2024 do 31.12.2033**

Opracowanie

Szczecinek 2023

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie
Magdalena Kilian

Kierowanie projektem
Dariusz Ber

Kontrola końcowa
Tomasz Babiak

SKOROWIDZ

1. WSTĘP.....	5
1.1. Streszczenie.....	5
1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów.....	9
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	16
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy.....	16
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy.....	20
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu.....	21
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu.....	25
2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu.....	27
2.6. Powiązania <i>Planu</i> z innymi dokumentami.....	35
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień <i>Planu</i> oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	43
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	44
3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych.....	44
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa.....	44
3.1.2. Lesistość.....	47
3.1.3. Dominujące funkcje lasów.....	48
3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa.....	48
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe.....	48
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych.....	50
3.2.3. Klimat.....	51
3.2.4. Drzewostany.....	52
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa.....	59
3.3.1. Rezerваты przyrody.....	60
3.3.2. Obszar chronionego krajobrazu.....	67
3.3.3. Obszary Natura 2000.....	70
3.3.4. Użytki ekologiczne.....	77
3.3.5. Pomniki przyrody.....	81
3.3.6. Ochrona gatunkowa.....	82
3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na formy ochrony przyrody.....	83
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	86
3.4.1. Obszary Natura 2000.....	86
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia.....	98
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej.....	98
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną.....	99
3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji <i>Planu</i>	99
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Planu</i>	100
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.....	101
4.1. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko.....	101
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	101

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi.....	120
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione.....	121
4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione.....	130
4.1.5. Oddziaływanie na wodę.....	132
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze.....	134
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	134
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz.....	134
4.1.9. Oddziaływanie na klimat.....	136
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	136
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.....	138
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko.....	143
4.2. Oddziaływanie <i>Planu</i> na obszar specjalnej ochrony ptaków.....	144
4.2.1. PLB300012 Puszcza nad Gwdą.....	144
4.3. Oddziaływanie <i>Planu</i> na specjalny obszar ochrony siedlisk.....	154
4.3.1. PLH300017 Dolina Rurzyca.....	154
4.4. Oddziaływanie <i>Planu</i> na integralność obszarów Natura 2000.....	168
4.4.1. PLB300012 Puszcza nad Gwdą.....	169
4.4.2. PLH300017 Dolina Rurzyca.....	171
5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU.....	173
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań <i>Planu</i> na środowisko.....	173
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w <i>Planie</i> , uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru.....	175
6. ZAŁĄCZNIKI.....	179
6.1. Oświadczenie autora raportu.....	179
6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.....	180
6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.....	180

1. WSTĘP

1.1. Streszczenie

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* są *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094)*, a także pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 10 sierpnia 2021 r. oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 7 października 2021 r., dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.

Prognozę sporządzono do projektu „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Jastrowie na okres od 1.01.2024 r. do 31.12.2033 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami szeregu ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

W skład *Planu* wchodzi następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat, zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie zadań do wykonania w bieżącym 10-leciu,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest dostosowanie działań Nadleśnictwa do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu

międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, zawarte w różnego rodzaju konwencjach, dyrektywach, politykach i programach w odniesieniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Ze względu na umiejscowienie obszaru Nadleśnictwa nie przeprowadzono oceny oddziaływania transgranicznego, o którym mówi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Nadleśnictwo Jastrowie zajmuje powierzchnię 18226,38 ha. Położone jest prawie w całości na terenie województwa wielkopolskiego, w powiecie złotowskim. Jedyne niewielki fragment Nadleśnictwa (13,48 ha) położony jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie wałeckim. Charakteryzuje się lesistością wynoszącą 64%. Lasy ochronne i rezerwy w stosunku do ogólnej powierzchni Nadleśnictwa stanowią 33,8%. Na gruntach leśnych dominują siedliska BMśw (51,10%), Bśw (22,46%) i LMśw (17,77%). Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna (90,15%). Ważniejszymi gatunkami są również: dęby – 3,19%, olsze – 2,20%, buki – 1,54%, brzozy – 1,33%. Na taki skład gatunkowy lasów decydujący wpływ ma duży udział gleb rdzawych (90,1%) oraz gleb bielcowych (2,3%). Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 60 lat. Drzewostany ponad 100-letnie zajmują 1788,55 ha, czyli 10,5% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa.

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się 3 rezerwy przyrody „Diabli Skok”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca” i „Kozie Brody”. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowany jest jeden obszar chronionego krajobrazu (OChK) „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 12518,78 ha.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni

241,92 ha. Celem ochrony w użytku ekologicznym jest zachowanie cennych fragmentów środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej, w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków i owadów.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Jastrowie występują 4 obiekty uznane za pomniki przyrody, którymi są pojedyncze drzewa.

Analiza zaplanowanych zabiegów wykazała, że *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na wyżej wymienione formy ochrony.

Uwzględniając aktualne rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014r., poz.1408) na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 35 gatunków roślin i grzybów chronionych 1 porosty, 1 gatunki widłaka, 1 gatunek grzyba, 12 gatunków mchów oraz 20 gatunków roślin naczyniowych z czego 8 objęto ochroną ścisłą, a pozostałe 27 – częściową.

Liczbę gatunków zwierząt chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 159 gatunków, w tym: 6 owadów, 1 pijawka, 3 ślimaki, 11 płazów, 5 gadów, 111 ptaków i 22 ssaki. Dla sóweczki i włośchatki ustanowiono strefy ochrony miejsca lęgowego.

Wpływ zabiegów gospodarczych na chronione gatunki przeanalizowano w ramach oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko.

Szczególną uwagę zwrócono na obszary Natura 2000. Według stanu na 01.01.2024 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - PLB300012 Puszcza nad Gwdą,
- Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO):
  - PLH300017 Dolina Rurzyca.

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu, powierzchnia drzewostanów dojrzałych i ponad 100-letnich), przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spośród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną, wymieniono realizację użytkowania rębego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych i z roślinami chronionymi

lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Do głównych problemów ochrony przyrody, istotnych podczas realizacji *Planu*, zaliczono: brak dokładnej inwentaryzacji flory i fauny, brak szczegółowych oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Podkreślono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna jest możliwa tylko przy przestrzeganiu zapisów zawartych w *Planie*, a odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
- oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody);
- oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na określone dla poszczególnych obszarów Natura 2000 przedmioty ochrony.

Oddziaływanie *Planu* na obszary siedliskowe określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony

w poszczególnych obszarach. Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt oraz występowania roślin. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000*.

Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na właściwe prowadzenie prac leśnych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawiono propozycję stosowania środków łagodzących negatywne skutki działań gospodarczych. Podkreślono konieczność ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na posiedzeniu KZP przy ustalaniu wytycznych do projektu planu u.l., przy prowadzeniu kontroli i uzgodnień między wykonawcą oraz przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP (szczególnie podczas sporządzania optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych), przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Ustalenia *Planu* zostały poddane pewnym modyfikacjom również w trakcie opracowywania niniejszej *Prognozy*.

Wyniki przeprowadzonej *Prognozy* pozwalają stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Adres leśny – identyfikuje jednoznacznie każde wydzielenie na terenie Lasów Państwowych, zapis 08-03-1-08-168-a-00 oznacza, że wydzielenie znajduje się na terenie RDLP Piła (08), w Nadleśnictwie Jastrowie (03), obrębie leśnym Jastrowie (1), leśnictwie Drzewiec (08), oddziale „168”, pododdziale „a”, wydzieleniu „00”;

Baza danych – baza w formacie .mdb (*MS Access*) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu

wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;

CP – czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 11 – 20 lat); mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z pozyskaniem grubizny (CP-P);

Data aktualizacji SDF – data ostatniego wprowadzenia zmian do formularza, z wykorzystaniem formatu <miesiąc – rok>, gdy informacje były aktualizowane wielokrotnie, pole to zawiera datę ostatniej aktualizacji;

Drzewo mateczne – drzewo o najwyższych walorach genetycznych, wykorzystywane do pozyskiwania leśnego materiału rozmnożeniowego; ewidencję drzew matecznych prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego (BNL) i Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL);

Drzewostan zachowawczy – drzewostan wydzielony dla zachowania zagrożonych populacji drzew leśnych rodzimych proveniencji; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

Dyrektywa ptasia – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;

Dyrektywa siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

Gatunek o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - gatunek zagrożony, w odniesieniu, do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W dokumencie wszystkie gatunki o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

GDN – gospodarczy drzewostan nasienny – drzewostan o najlepszych cechach fenotypowych, dostarczający Nadleśnictwu nasion na potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BN;

Klasa wieku – umowny, 20-letni okres, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów według ich wieku; w praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku (np. Ia podklasa to drzewostany w wieku 1-10 lat, Ib podklasa – 11-20 lat, IIa podklasa – 21-30 lat, itd.);

KO – klasa odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie

odnowienia pozwalającym przejść do kolejnych etapów jego pielęgnacji;

KDO – klasa do odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia niespełniającym jeszcze zakładanych wymogów;

KPZL – Krajowy Program Zwiększania Lesistości;

KZP – Komisja Założeń Planu;

Martwe drewno – martwe i obumierające drzewa, ich części oraz martwe części żywych drzew;

NTG – Narada Techniczno – Gospodarcza;

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków (wyznaczany na podstawie Dyrektywy ptasiej), specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczane na podstawie Dyrektywy siedliskowej); utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania typu siedliska wg SDF – ocena ogólna wartości dla zachowania danego typu siedliska jest wypadkową kryteriów, takich jak: pokrycie procentowe obszaru przez siedlisko, reprezentatywność, względna powierzchnia, stan zachowania struktury i funkcji; ocena przyjmuje jedną z wartości: A – znakomita, B – dobra, C – znacząca;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania gatunku wg SDF – globalna ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów, takich jak: względna wielkość populacji, jej izolacja i stan zachowania siedlisk istotnych dla gatunku oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku; wartość tę ocenia się wg trzystopniowej skali: A- znakomita, B – dobra, C- znacząca;

OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z Dyrektywą ptasią, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa;

Plan – projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Jastrowie na okres od 1.01.2024 r. do 31.12.2033 r.;

Plantacyjna uprawa nasienna – uprawa z nasion pochodzących z wolnego zapylenia drzew matecznych, izolowana przed zapyleniem z zewnątrz, której celem jest dostarczanie nasion o ulepszonych cechach dziedzicznych na potrzeby gospodarcze; ewidencję prowadzi

Nadleśnictwo, BNL i IBL;

POP – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa;

POŚ – Program Ochrony Środowiska;

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Jastrowie na okres od 1.01.2024 r. do 31.12.2033 r.;

PZO – plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawiany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat w formie zarządzenia. Dokument ten określa działania służące utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;

Rębnia – określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. **rębnię zupełną** oznaczoną symbolem I i **rębnię złożone** oznaczone symbolami II – V;

Rb I – zalecana dla gatunków światłolubnych - odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłolubnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równoległe; rodzaje rębni – Rb Ia (do 6 ha), Ib (do 4 ha), Ic (do 2 ha);

Rb II – odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłolubnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości;

rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych, odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;

Rb III – polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości 5-50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające - pod osłoną boczną lub górną - odnowienie naturalne bądź sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne, powstające na powierzchni między gniazdami;

Rb IV – polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;

Rb V – polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcie pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

Różnorodność biologiczna - zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów;

SDF – Standardowy Formularz Danych;

Siedliska i gatunki naturalne – siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej a także Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla których ochrony tworzy się obszary Natura 2000;

Siedlisko o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw. W dokumencie wszystkie siedliska

o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;

Stan zachowania/stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: populacja, siedlisko oraz szanse zachowania gatunku, ocenianych odrębnie wg skali: FV właściwy, U1 niezadowalający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego gatunku w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Stan zachowania/stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: powierzchnia siedliska, struktura i funkcja oraz szanse zachowania siedliska, ocenianych odrębnie wg. skali: FV właściwy, U1 niezadowalający, U2 zły lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego siedliska przyrodniczego w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Starodrzew - drzewa lub drzewostan wykazujący osłabienie funkcji życiowych wskutek późnego wieku;

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony zgodnie z Dyrektywą siedliskową, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków;

TD – typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So-Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny; odpowiednio do funkcji lasu typ drzewostanu może przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny;

TSL – typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew preferowanych w danych warunkach siedliska;

TP – trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym

składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

TW – trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzewania drzewostanu (zasadniczo 21 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądany skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wymaganą liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

Uprawa pochodna – uprawa założona z nasion pochodzących z WDN-ów, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych w celu zachowania wartościowych genotypów zapewniających powstanie drzewostanów o wysokiej jakości hodowlanej i technicznej; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo;

WDN – wyłączony drzewostan nasienny – drzewostan wyłączony z użytkowania rębego, uznany komisyjnie za nasienny, będący cennym źródłem pozyskiwania nasion z najbardziej wartościowych, rodzimych ekotypów drzew; ewidencję WDN-ów prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego BNL i IBL;

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dynamika liczebności populacji wskazuje, że gatunek utrzymuje się w dłuższej perspektywie czasowej, jako trwały i biologicznie żywotny składnik swych naturalnych siedlisk, naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się i nie ma podstaw, by sądzić, że będzie się zmniejszała w przewidywalnej przyszłości oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla długotrwałego zachowania populacji;

Właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – stan, w którym naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się, siedlisko zachowuje specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości, a także właściwy jest stan ochrony typowych dla niego gatunków;

Źródła nasion – drzewa lub drzewostany wytypowane w Nadleśnictwie, przeznaczone do pobierania nasion na bieżące potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BNL.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy SEA. Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094), dalej: ustawa OOS.

W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”. Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany „*(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*”.

Ustawa OOS obliuguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOS, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOŚ, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jastrowie, uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy pismem z dnia 10 sierpnia 2021 r., znak: WPN-I.411.18.2021.MO, natomiast Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu uzgodnienia tego dokonał pismem z dnia 7 października 2021 r., znak: DN-NS.9011.1256.2021.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazał, że Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust 1 i 2 ustawy OOŚ.

I. Dla wydzieleń leśnych znajdujących się w obrębie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty prognoza powinna zawierać:

1. wykaz i rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru;
2. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze, w szczególności pod kątem: zgodności przewidzianych w planie typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami odpowiednimi dla siedlisk, zmian struktury wiekowej i występowania/wprowadzania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
3. wykaz gatunków roślin i zwierząt (innych niż ptaków) będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, z określeniem ich lokalizacji (adres leśny) lub potencjalnych siedlisk i innych miejsc występowania;
4. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000;
5. opis przewidywanych działań mających na celu minimalizację, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000;

6. analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych;
  7. informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych, jeżeli podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań jest właściwy miejscowo nadleśniczy.
- II. Dla wydzieleń leśnych Nadleśnictwa znajdujących się w obrębie obszaru specjalnej ochrony ptaków:
1. wykaz gatunków będących przedmiotami ochrony z ogólną oceną znaczenia obszaru, określeniem ich lokalizacji oraz identyfikacją potencjalnych miejsc ich występowania;
  2. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska;
  3. opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do przedmiotów ochrony;
  4. analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych;
  5. informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych, jeżeli podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań jest właściwy miejscowo nadleśniczy.

Ponadto prognoza powinna zawierać analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na:

1. cele ochrony rezerwatu przyrody „Diabli Skok” określone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 5 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2016 r., poz. 1270);
2. cele ochrony rezerwatu przyrody „Kozie Brody” określone w zarządzeniu Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. (M. P. 1965, nr 65, poz. 372);
3. informacje o realizacji działań ochronnych, o ile takie wynikają z rozporządzenia Nr 223/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kozie Brody” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Z 2006 r., Nr 215, poz. 5426);
4. cele ochrony rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzyca” określone w rozporządzeniu Nr 30/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 listopada 2008 r. w (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r. Nr 206, poz. 3351);
5. cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu wynikające z art. 23 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336);
6. populacje gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
7. populacje gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9

- października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
8. populacje gatunków zwierząt wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
9. siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wyłączeń, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczące tych wyłączeń. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (zalesień, odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębego i przedrębego. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących rozmiar powierzchniowy zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarach Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r. w skład planu urządzenia lasu nadleśnictwa wchodzi:

- 1) opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu planu urządzenia, a w nim:
  - a) dokładna lokalizacja drzewostanu (adres leśny i administracyjny) oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia;
  - b) opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym;
  - c) funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu (o kierunku gospodarczym lub ochronnym, odpowiednio do funkcji lasu) oraz wiek dojrzałości rębnej drzewostanu;
  - d) opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości);
  - e) planowane czynności gospodarcze;

- 2) tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz:
  - a) gatunków drzew w drzewostanie;
  - b) typów siedliskowych lasu;
  - c) klas bonitacji drzewostanów;
  - d) funkcji lasów;
- 3) zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;
- 4) mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – przy przyjętej technologii leśnej mapy numerycznej, zwanej dalej LMN – obowiązuje na niej zakres informacji odpowiedni dla skali 1: 5000 lub większej;
- 5) ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, jak też opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych produkcji leśnej – w praktyce w ogólnym opisie zamieszcza się również cały rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, a także protokoły ustaleń komisji założeń planu i narady techniczno-gospodarczej;
- 6) zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;
- 7) program ochrony przyrody;
- 8) opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
  - a) maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć;
  - b) pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni);
  - c) zalesień i odnowień;
  - d) ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi;
  - e) ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową;
  - f) ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
  - g) potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Do planu urządzenia lasu – na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy o ochronie przyrody – dołącza się również prognozę oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym niezbędne zestawienia i mapy.

Zgodnie z „Instrukcją zarządzania lasu” wyróżniono w *Planie* następujące części, w zależności od etapu wykonanych prac projektowych oraz sposobów określania wielkości zadań gospodarczych:

- 1) część inwentaryzacyjną, dotyczącą danych wynikających z dokonanego na gruncie wyróżnienia i opisanie typów siedliskowych lasu, drzewostanów oraz innych elementów niezbędnych do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody, w tym odpowiednie mapy, syntetyczne opisy, zestawienia zbiorcze i tabele;
- 2) część analityczną, dotyczącą analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia wraz z wnioskami na okres przyszły oraz analizy stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju, a także pożądanego stanu na koniec planowanego okresu;
- 3) część planistyczno – prognostyczną, dotyczącą sformułowania celów oraz zadań ochronnych i gospodarczych, a także sposobów realizacji tych zadań, w tym: wykazy i zestawienia przewidywanych czynności ochronnych oraz gospodarczych, prognozy, symulacje, a także programy wraz z odpowiednimi mapami i syntetycznym opisaniem ogólnym.

Zakres i wymagana forma dokumentacji urządzeniowej i wydruku map została ustalona na KZP dla Nadleśnictwa.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na najbliższy (w zasadzie 10-letni) okres obowiązywania planu urządzenia lasu. Zadania gospodarcze są elementem obligatoryjnym zatwierdzanym decyzją Ministra Środowiska, natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wyłączeniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb.

Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Elementem *Planu*, który podlega ocenie, jest część planistyczna. Aby wykonać prawidłową ocenę wpływu na środowisko należy poznać stopień szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obowiązkowo wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wyłączenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem drzewostanu lub błędnego ustalenia siedliska	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa
Rębnia I	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk; pozytywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Użytkowanie rębnią I (zupelną - przeważnie do 4 ha) wiąże się z usunięciem do 95% miąższości drzewostanu; odnowienie przeważnie sztuczne
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wyłączenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną; Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem drzewostanu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wyłączeń	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Celem planowania urządzeniowego jest opracowanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r., cel ten osiągnąć jest poprzez realizację zadań planowania urządzeniowego, dotyczących szczególnie:

- 1) inwentaryzacji oraz oceny stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;
- 2) rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
- 3) rozpoznania podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
- 4) zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
- 5) sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 6) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
- 7) rozpoznania ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
- 8) określenia długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 9) projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- 10) ustalenia etatów cięć głównego użytkownika lasu (rębny oraz przedrębny);
- 11) projektowania odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- 12) określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 13) określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;

- 14) określenia potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 15) zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
- 16) sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniami) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Wszystkie te zagadnienia zostały w Planie podjęte i omówione z różną szczegółowością. Cele długookresowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu*, to:

- zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa,
- zachowania trwałości drzewostanu i ciągłości jego użytkowania,
- zgodności składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk oraz dostosowania składów upraw na siedliskach przyrodniczych do naturalnych składów drzewostanów,
- użytkowania drzewostanów w ramach określonych dla nich wieków rębności,
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych,
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów.

Cele średniookresowe stanowią natomiast:

- podział na gospodarstwa wraz z doбором właściwych sposobów zagospodarowania lasu,
- opracowanie programu ochrony przyrody dla obszaru zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- określenie wskazań gospodarczych dla drzewostanów,
- określenie wytycznych w sprawie ochrony lasu, gospodarki łowieckiej oraz potrzeb zakresie infrastruktury technicznej nadleśnictwa.

2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu, zawarte są w konwencjach i porozumieniach międzynarodowych regulujących zasady ochrony wybranych elementów środowiska.

W dalszej części, w sposób syntetyczny opisano najważniejsze w międzynarodowych, unijnych i krajowych dokumentach strategicznych priorytety, cele i zadania odnoszące się do ochrony środowiska.

Podczas analizy powołano się na zapisy, które są najbardziej skorelowane z *Planem* i odnoszą się do działań związanych z planowaniem urządzeniowym.

❖ DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE

Jest to najwyższy z poziomów, na których określone są cele dotyczące ochrony środowiska. Na szczeblu tym uzgodnienia i porozumienia są podejmowane w postaci konwencji, następnie ratyfikowanych przez poszczególne kraje - sygnatariuszy.

Najważniejsze z konwencji ratyfikowanych przez Polskę to:

- **Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego, podpisana w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r., Nr 7, poz. 24 z późn. zm.)**

Konwencja (nazywana również konwencją ramsarską) została ratyfikowana przez Polskę w dniu 22 marca 1978 r. Podkreśla potrzebę zachowania obszarów wodno-błotnych oraz ptactwa wodnego. Celem konwencji jest ochrona, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego.

Strony podpisujące Konwencję:

- dbają o utrzymanie obszarów wodno – błotnych zamieszczonych w Spisie Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu,
- tworzą rezerwaty przyrody na obszarach wodno – błotnych zarówno zamieszczonych, jak i niezamieszczonych w Spisie,
- popierają prace badawcze oraz wymianę informacji i publikacji na temat obszarów wodno-błotnych oraz flory i fauny.

➤ **Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190)**

Celem Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w dniu 29 czerwca 1976 r., jest zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony i konserwacji oraz możliwie najbardziej aktywnej rewaloryzacji dziedzictwa kulturalnego i naturalnego stron porozumienia. W rozumieniu niniejszej Konwencji za „dziedzictwo kulturalne” uważane są m.in.: stanowiska archeologiczne, natomiast za „dziedzictwo naturalne” m.in.: pomniki przyrody, strefy o ściśle oznaczonych granicach, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt i roślin, miejsca o ściśle oznaczonych granicach, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia nauki, zachowania lub naturalnego piękna.

➤ **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, uchwalona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 2, poz. 17)**

Celem Konwencji Bońskiej, która weszła w życie w Polsce w dniu 1 maja 1996 r., jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków wędrownych zwierząt.

Konwencja zawiera wykaz gatunków zwierząt, wobec których Strony są zobowiązane, m.in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub w miarę możliwości, odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263)**

Konwencja ratyfikowana przez Polskę w dniu 13 września 1995 r. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju, tak aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;

- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Konwencja o różnorodności biologicznej, podpisana podczas konferencji „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532)**

Polska ratyfikowała Konwencję w dniu 18 stycznia 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami.

Strony Konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej, oraz monitoringu ich skutków (Art. 7);
- c) ustanawiania systemu obszarów chronionych lub obszarów, na których muszą być podjęte specjalne działania w celu ochrony różnorodności biologicznej (Art. 8);
- d) zarządzania zasobami przyrodniczymi zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami (Art. 8);
- e) wspierania ochrony ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymania zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu (Art. 8);
- f) zapobiegania wprowadzaniu, kontrolowania lub tępienia tych obcych gatunków, które zagrażają naturalnym ekosystemom, siedliskom i gatunkom (Art. 8).

❖ **DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE**

Szczególnym rodzajem zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego są uregulowania prawne obowiązujące Rzeczpospolitą Polską w związku z jej przystąpieniem do Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), wcześniej pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958–1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993–2009).**

W art. 11 Traktatu jest mowa, iż „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie cztery z nich. Są to, wspomniane już uprzednio, dyrektywa ptasia (DP), dyrektywa siedliskowa (DS) oraz dyrektywa odpowiedzialnościowa (DO), a także odnosząca się do procedur ocenowych, dyrektywa SEA. Dyrektywy te zostały transponowane, z różnym skutkiem, do krajowych aktów prawnych.

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U UE. 26.01.2010) – wcześniej: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków - Dyrektywa Ptasia**

Celem Dyrektywy jest ochrona wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymanie ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowanie, utrzymanie lub odtwarzanie biotopów i siedlisk.

Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów i nakazów w stosunku do działań dotyczących populacji ptaków, ogranicza introdukcję gatunków obcych, ustala zasady i ograniczenia dotyczące gospodarczego i rekreacyjnego wykorzystania ptaków oraz nakazuje kontrolę realizacji ich ochrony oraz jej skutków.

W załącznikach do Dyrektywy wyszczególnione są gatunki, dla których tworzone powinny być obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U. UE.L.92.206.7 z późn. zm.)**

Celem Dyrektywy jest zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny (bez ptaków) i flory na europejskim terytorium państw członkowskich.

Zapisy *Dyrektywy* mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura

2000, złożonej z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach do dokumentu. Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną.

❖ PROGRAMOWE DOKUMENTY KRAJOWE

Na szczeblu krajowym podstawowymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla ochrony środowiska przyrodniczego są akty prawne w postaci konstytucji, ustaw i rozporządzeń wykonawczych, oraz polityki, strategii i programy krajowe.

➤ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody zawarte są w najwyższym dokumencie państwowym. Art. 5 ustawy zasadniczej stanowi, że: *„Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*.

Zgodnie z art. 31, *„ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”*. Pokazuje to bardzo znaczącą pozycję, jaką przyznano ochronie środowiska, stawiając ją w jednym rzędzie z bezpieczeństwem publicznym, zdrowiem czy moralnością.

Z kolei art. 74 stanowi, że: *„1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska”*.

Wreszcie, w art. 86 nałożone zostały obowiązki na wszystkich obywateli kraju; mówi on bowiem, iż *„każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”*.

➤ **Ustawa o ochronie przyrody**

Najważniejszy akt prawny regulujący kwestie ochrony przyrody w Polsce. Aktualna ustawa z 2004 r., kilkakrotnie nowelizowana, zawiera transpozycję prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego sieci Natura 2000 do prawa krajowego. Art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że: *„ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i*

chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień”.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w art. 33 ust. 1 stwierdzono, iż *„zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.*

Przepisy ustawy o ochronie przyrody w istotny sposób wpływają na możliwość realizacji Planu. Jak podkreślano w Elaboracie oraz Programie ochrony przyrody, aktualnie obowiązujące przepisy były uwzględniane na etapie projektowania zadań i sposobów prowadzenia gospodarki leśnej.

➤ **Ustawa o lasach**

Podstawowy akt prawny regulujący kwestie związane z gospodarką leśną w lasach wszystkich form własności. Gospodarka w lasach jest prowadzona na podstawie planu urządzenia lasu, czyli podstawowego dokumentu regulującego prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu wynika wprost z ustawy, gdzie w art. 7 ust. 1 stwierdzono, że *„trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu (...)”*. Plan urządzenia lasu to zgodnie z art. 6. ust. 1 pkt 6, *„podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.”* Założeniem ustawy jest więc to, że plan urządzenia lasu, zatwierdzony przez Ministra Środowiska, zawiera wytyczne do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, która zgodnie z definicją zawartą w ustawie o lasach, odpowiada w założeniach zrównoważonemu użytkowaniu zasobów, zdefiniowanemu w ustawie o ochronie przyrody. Można więc uznać, że zatwierdzenie projektu Planu przez Ministra Środowiska jest potwierdzeniem, że dokument ten realizuje cele ochrony przyrody.

➤ **Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko**

W ustawie tej zawarte są szczegółowe procedury w zakresie dokonywania oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć na środowisko. *Plan* jest dokumentem, który podlega procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W zakresie objętym *Planem*, konieczne jest upewnienie się, czy jego zapisy nie stwarzają zagrożenia wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ponadto ustawa reguluje, w jaki sposób zapewniony musi być udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz jakie informacje i w jaki sposób mogą być udostępniane społeczeństwu.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody ustalonych w aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia), odbywa się między innymi poprzez sporządzanie krajowych strategii, polityk i planów. Do takich opracowań na szczeblu krajowym należą:

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętym *Planem* dokument ten odnosi się do następujących problemów:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody;
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
- realizacja programu zwiększania lesistości;
- realizacja gospodarki łowieckiej;
- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, opracowanie wieloletnich planów przebudowy drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r. i 2014 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości

kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050. Należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu gruntów muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadrzędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu, w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami Planu zawarte są w dziale „ŚRODOWISKO”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
  - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
  - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski,
  - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”:
  - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych,
  - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych,
  - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych,
  - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach,
  - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu,

- ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej,
- zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby realizacji celów ochrony środowiska zawartych w wyżej wymienionych dokumentach to m.in.:

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizacja zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw odpowiednich do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- możliwość unaturalniania drzewostanów antropogenicznie zniekształconych poprzez przebudowę drzewostanów;
- respektowanie konieczności ochrony strefowej chronionych gatunków ptaków zgodnie z zaleceniem Dyrektywy Ptasiej;
- stosowanie zasad proekologicznych, bezpiecznych sposobów użytkowania lasu (biooleje, okresowe szkolenia, bezpieczne technologie, wyznaczanie szlaków operacyjnych);
- realizacja działań w zakresie szeroko pojętej edukacji leśnej społeczeństwa, w tym opracowywanie programów ochrony przyrody i prognoz oddziaływania planu u.l. na środowisko.

2.6. Powiązania *Planu* z innymi dokumentami

Plan urządzenia lasu nie jest dokumentem, w którym występują liczne powiązania z innymi dokumentami planistycznymi. Charakter gospodarki leśnej i projektowanych zabiegów ukierunkowanych na wykonanie określonych czynności w konkretnych, niewielkich wycinkach przestrzeni (wydzieleniach leśnych), determinuje znaczną suwerenność zapisów planu. Istnieją jednak obszary, których uwarunkowania mogą wymuszać dość istotne modyfikacje założeń *Planu*.

Dotyczą one następujących dziedzin:

- **planowanie przestrzenne** – niektóre czynności projektowane w *Planie* są zależne od ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; do takich należą zalesienia

i przekształcenia gruntów;

- **ochrona przyrody** – zabiegi projektowane w *Planie*, które dotyczą obszarów chronionych – rezerwatów przyrody czy obszarów Natura 2000, powinny wynikać z dokumentów planistycznych (planów ochrony lub planów zadań ochronnych) sporządzonych dla tych form ochrony przyrody; ich zapisy zostały uwzględnione przy sporządzaniu *Planu*;
- **plany urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw** – grunty nadleśnictwa, których dotyczy *Plan* częściowo sąsiadują bezpośrednio z gruntami innych nadleśnictw, co może mieć wpływ na uwarunkowania ochronne siedlisk lub gatunków, których obszary występowania rozciągają się na terenie obu graniczących jednostek.

W związku z potrzebą uwzględnienia w *Planie* planowania przestrzennego poniżej zestawiono dokumenty dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

❖ **Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego**

Aktualne cele rozwoju województw skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego” przyjętego uchwałą Nr NR V/70/19, Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

„Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” przyjętego uchwałą Nr XVII/214/2, Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany *Plan* zawarte są w następujących zapisach:

➤ Dla województwa wielkopolskiego i zachodniopomorskiego

Cele polityki przestrzennej:

❖ **OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH**

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- ochrona regionalnego systemu ekologicznego,
- przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych,
- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień,
- wprowadzenie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych

ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk,

- zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych oraz łąk śródleśnych.

❖ ZACHOWANIE I ODTWARZANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO SPÓJNOŚCI

Wśród zasad wymienia się m.in.:

1. Zasadę zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład, którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także systemy płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą:
  - korytarze ponadregionalne,
  - korytarze regionalne,
  - korytarze subregionalne,
  - płaty ekologiczne.
2. Zasadę kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:
  - formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów dotyczących form ochrony,
  - lasami – należy stosować zasady wynikające z planów urządzenia lasu,
  - dolinami rzek – należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt,
  - terenami podmokłymi – należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcję i sposób użytkowania;
3. Zasadę zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych;
4. Zasadę bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych;
5. Zasadę zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych;
6. Zasadę trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego;
7. Zasadę integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni;

8. Zasadę zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej.

❖ **Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych**

Polityka regionalna województwa wielkopolskiego, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego 2030”, przyjętej uchwałą Nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku.

Opracowany został także:

- „Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do roku 2030 – przyjęty uchwałą Nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku;
- „Regionalny Program Operacyjny dla województwa wielkopolskiego na lata 2021-2027” – jako „PROJEKT UMOWY PARTNERSTWA DLA REALIZACJI POLITYKI SPÓJNOŚCI”;

oraz

Polityka regionalna województwa zachodniopomorskiego, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego 2030”, przyjętej uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 roku.

Opracowany został także:

- „Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego do roku 2030 – przyjęty uchwałą Nr XXIX/339/21 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 października 2021 roku.
- „Regionalny Program Operacyjny dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2021-2027” – jako „PROJEKT UMOWY PARTNERSTWA DLA REALIZACJI POLITYKI SPÓJNOŚCI”

Na szczeblu powiatów opracowano następujące strategie i plany:

➤ powiat złotowski

- Strategia rozwoju powiatu złotowskiego – na lata 2022 - 2030 (trwają prace nad projektem).
- Program ochrony środowiska dla powiatu złotowskiego-brak (dokumenty planowane).

➤ powiat wałecki

- Strategia rozwoju powiatu wałeckiego - brak (dokumenty planowane).

- Program ochrony środowiska dla powiatu waleckiego na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2027 - przyjęty uchwałą Nr VIII/69/2019 Rady Powiatu w Wąlczu z dnia 27 czerwca 2019 roku.

Według wyekspirowanej „strategii rozwoju powiatu złotowskiego” na lata 2015 - 2020, powiat złotowski, w którego zasięgu leży 99,9% obszaru Nadleśnictwa Jastrowie, posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Zlokalizowane są tu różnorodne formy ochrony przyrody: rezerваты, obszary SOO Natura 2000, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu i pomniki przyrody. Liczne jeziora zajmujące kilka procent powierzchni stanowią nie tylko walory krajobrazowe i przyrodnicze, ale także są podstawą do rozwijania wędkarstwa i turystyki. Znacznie wyższa niż dla kraju jest lesistość tego regionu – 64,0%. Największą lesistością wyróżniają się gminy: Jastrowie - 69%, Okonek - 41% i Tarnówka – 31%.

Wśród celów dotyczących przestrzeni i ekologii „Strategia ...” wymienia m.in.:

Cel strategiczny: Ochrona środowiska

Cele operacyjne:

- 1) Rozwój infrastruktury turystycznej;
- 2) Zwiększenie roli marketingu terytorialnego;
- 3) Wykorzystanie istniejących uwarunkowań kulturowych.

Cel strategiczny:

- 1) Ochrona środowiska

W powiecie waleckim leży 0,07% gruntów Nadleśnictwa.

Według „Strategii rozwoju powiatu waleckiego powiat walecki, posiada wyjątkowe walory przyrodnicze, o wartości regionalnej, krajowej i europejskiej, do których można zaliczyć: parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

❖ Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego

Gminy leżące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie realizują plany i strategie będące odzwierciedleniem planów i strategii jednostek nadrzędnych.

Na szczeblu gmin opracowano następujące strategie i programy:

- Gmina i Miasto Jastrowie:
  - Strategia rozwoju gminy i miasta Jastrowie na lata 2020-2027,
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Jastrowie,
  - Program ochrony środowiska dla gminy i miasta Jastrowie na lata 2018 - 2022 z perspektywą do roku 2026,
- Gmina Okonek:
  - Strategia rozwoju gminy Okonek – brak (dokumenty planowane),
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Okonek,
  - Program ochrony środowiska dla gminy Okonek – na lata 2018 – 2021 z perspektywą na lata 2022 - 2025;
- Gmina Tarnówka:
  - Strategia rozwoju Gminy Okonek – do roku 2030,
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnówka,
  - Program ochrony środowiska dla gminy Tarnówka – na lata 2018 - 2021 z perspektywą do roku 2025;

Analizę wymienionych opracowań oparto w głównej mierze na uwarunkowaniach i ogólnie przewidywanym wpływie realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

W istniejących dokumentach zawarte są przedsięwzięcia dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii oraz włączania aspektów ekologicznych do polityk sektorowych oraz edukacji ekologicznej.

Ochrona środowiska, w tym ochrona przyrody

Zapisy zawarte w opracowaniach na ogół uwzględniają potrzeby w tym zakresie. Rozpoznanie środowiska przyrodniczego obszaru należy ocenić jako niewystarczające. Gminy z terenu Nadleśnictwa nie przeprowadziły dotychczas pełnej inwentaryzacji przyrodniczej pomimo, że poznanie zasobów przyrodniczych jest niezbędnym warunkiem do określenia szczegółowych kierunków i form ich ochrony.

Ochrona wód i gospodarowanie wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają w znaczący sposób zasobom wodnym regionu, a raczej wskazują na potrzebę utrzymania bądź poprawę dotychczasowych warunków. Ważnym aspektem w dziedzinie ochrony wód i gospodarowania wodami jest okresowy monitoring czystości wód prowadzony przez WIOŚ. Dotyczy to największych rzek i jezior regionu oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

Obrona kraju

W zasięgu Nadleśnictwa nie występują obiekty związane z obronnością kraju i nie planuje się przedsięwzięć w tym zakresie.

Ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

W opracowaniach planuje się szereg przedsięwzięć poprawiających warunki bytowe w zakresie ochrony zdrowia ludności, głównie w zakresie poprawy jakości wód, powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, eliminowania i zmniejszania skutków poważnych awarii przemysłowych. Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, dobre położenie i skomunikowanie oraz wyróżniające się naturalne krajobrazy, lasy i wody powierzchniowe stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form turystyki i wypoczynku. Wymienione walory wyznaczają temu obszarowi, jako jedną z podstawowych funkcji – funkcję turystyczną. Na omawianym terenie zlokalizowane są m.in. ośrodki agroturystyczne, wypoczynkowe i rekreacyjne.

Udokumentowane złoża kopalin

W zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie występują udokumentowane złoża kopalin. W gminie i mieście Jastrowie najliczniej występują złoża kruszywa naturalnego. W dwóch z nich, Jastrowie I i Jastrowie II eksploatacja jest zaniechana. Złoże Jastrowie VI jest niezagospodarowane. Eksploatacja kruszywa naturalnego prowadzona jest na złożu Jastrowie VII i Jastrowie VIII, gdzie eksploatuje się piaski ze żwirami. Na terenie gminy Jastrowie występują jeszcze złoża torfu, ale eksploatacji nie prowadzi się. Eksploatacja złóż kopalin systemem odkrywkowym może wpłynąć negatywnie na gospodarkę leśną na gruntach przyległych do miejsc eksploatacji poprzez degradację powierzchni ziemi i pogarszanie stosunków wodnych.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu

W zakresie przewidywanych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Jastrowie planowana jest budowa obwodnicy miasta Jastrowie. W aktualnym studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego z rozważanych dwóch wariantów lokalizacji obwodnicy (północnego i południowego) przyjęto przebieg południowy, który w znacznym stopniu narusza zwarty kompleks leśny i wpłynie negatywnie na trwałości lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Jastrowie.

Mimo to gospodarka leśna powinna być prowadzona tak, aby zachować walory krajobrazowe regionu oraz aby uwzględnić kierunki rozwoju turystyki i rekreacji na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych. Podstawą do dobrego gospodarowania jest szczegółowe rozpoznanie i inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz wypracowanie konsensusu z zainteresowanymi stronami.

Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu

Analiza założeń i zadań określonych w niniejszym planie urządzenia lasu wskazuje na jego zgodność ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitorowanie zadań określonych w Planie Urządzenia Lasu, zatwierdzonego przez Ministra właściwego ds. środowiska, będzie oparte o rozbudowany system kontroli w Lasach Państwowych, głównie w ujęciu średniookresowym dziesięcioletnim poprzez kontrole okresowe Inspekcji Lasów Państwowych, kontrole sprawdzające i problemowe Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego, kontrole funkcjonalne wydziałów merytorycznych RDLP (krótkookresowe). Skutki realizacji postanowień planu zawierać będzie analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego, dokonana przez Nadleśniczego, zamieszczona w Elaboracie nowego PUL).

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników:

- a) struktury powierzchniowej lasów według gatunków panujących i rzeczywistego udziału w składach gatunkowych oraz wieku dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych obszarów Natura 2000;
- b) zgodności składów gatunkowych upraw uzyskanych na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w planie orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych;
- c) powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych

- w okresie realizacji planu i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień;
d) miąższości drewna martwego w ekosystemach leśnych nadleśnictwa.

Monitoring skutków realizacji postanowień planu urządzenia lasu przeprowadzić jednokrotnie podczas rewizji p.u.l.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa w znacznym oddaleniu od granicy państwowej oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania *Planu* na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie zostały zamieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanu ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Jastrowie podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile. Położone jest prawie w całości na terenie województwa wielkopolskiego, w powiecie złotowskim. Jedyne niewielki fragment Nadleśnictwa (13,48 ha) położony jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie wałęckim, na terenie gmin: Miasto Jastrowie, Jastrowie (obszar wiejski), Okonek (obszar wiejski), Tarnówka oraz w niewielkiej części, na terenie powiatu wałęckiego w gminie Wałcz.

Nadleśnictwo graniczy z następującymi jednostkami Lasów Państwowych:

- 1) RDLP Szczecinek – Borne Sulinowo, Czarnobór;
- 2) RDLP Piła – Okonek, Lipka, Złotów, Płytnica, Wałcz.

Ryc. 1. Położenie Nadleśnictwa w RDLP Piła

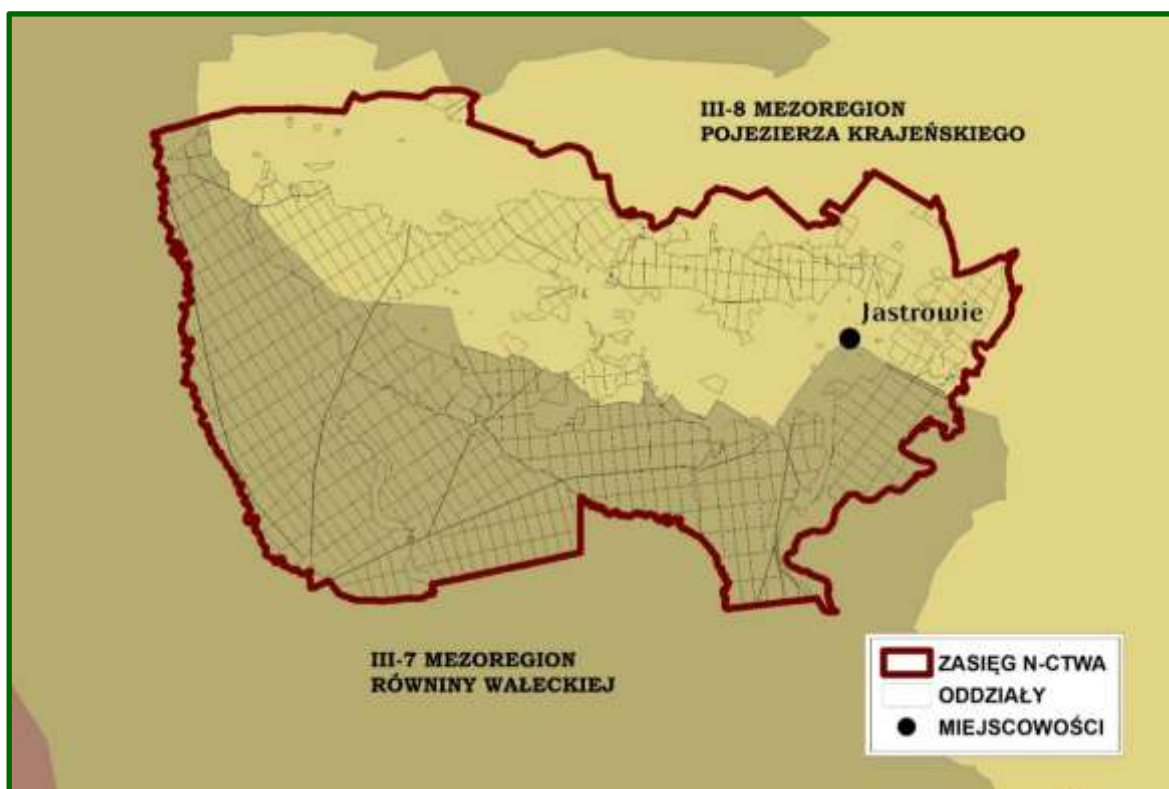
Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa wynosi 18226,38 ha, w tym:

◆ grunty zalesione i niezalesione	-	17212,85 ha,
◆ grunty związane z gospodarką leśną	-	577,61 ha,
◆ grunty nieleśne	-	435,91 ha.

Nadleśnictwo jest jednoobrębowe i podzielone na 11 leśnictw: Jeziora (01), Wądołek (02), Brzeźnica (03), Zacisze (04), Sypniewo (05), Hajda (06), Budy (07), Drzewiec (08), Ptusza (09), Prądy (10), Szwecja (11).

Według regionalizacji przyrodniczo - leśnej Polski obszar Nadleśnictwa Jastrowie położony jest w:

- Krainie III – Wielkopolsko - Pomorskiej, mezoregionach:
  - Równiny Wałeckiej (III-7);
  - Pojezierza Krajeńskiego (III-8).

Ryc. 2. Mezoregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski, zmodyfikowanego w 2018 roku, obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- 1 - Europa Zachodnia,
- 924.3 - Pozaalpejska Europa Środkowa,
- 31 - Niż Środkowoeuropejski,
- 314 - Pojezierza Południowobałtyckie,
  - 314.6 - Pojezierze Południowopomorskie,
    - 314.65 – Równina Wałecka,
    - 314.66 – Pojezierze Szczecińskie,
    - 314.68 - Dolina Gwdy,

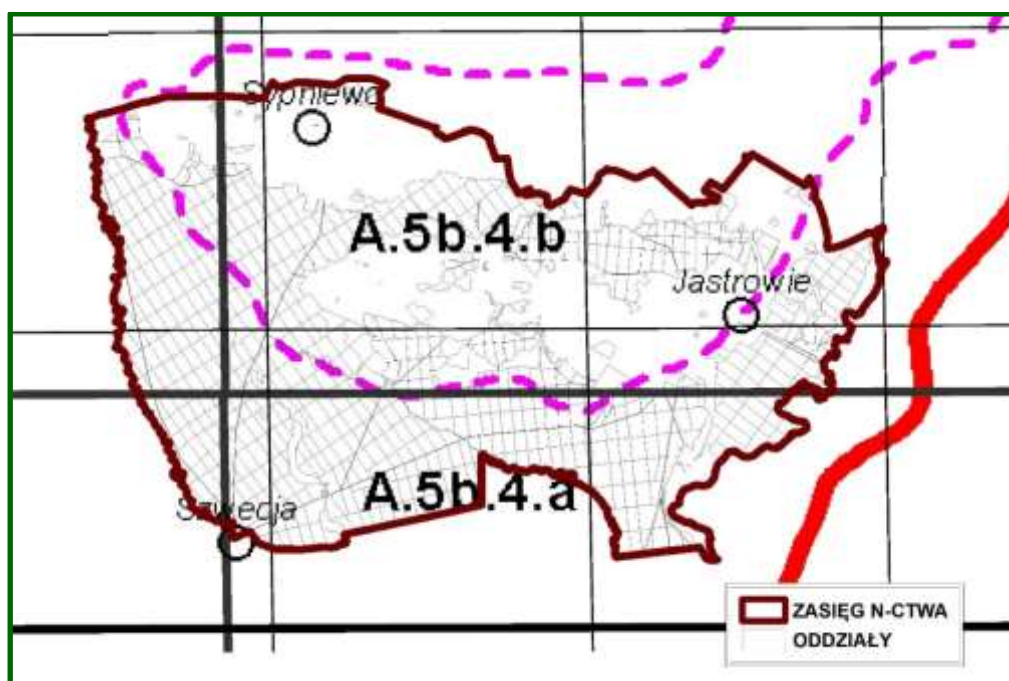

Ryc. 3. Mezoregiony fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie

Źródło: opracowanie własne na podstawie warstwy „Mezoregiony fizycznogeograficzne” 2018

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008), obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- A - Dział Pomorski,
  - A.5 - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich,
    - A.5b.4.a - Podokrąg Pilski,
    - A.5b.4.b - Podokrąg Sypniewski,

Ryc. 4. Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie
(Źródło: Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski)

3.1.2. Lesistość

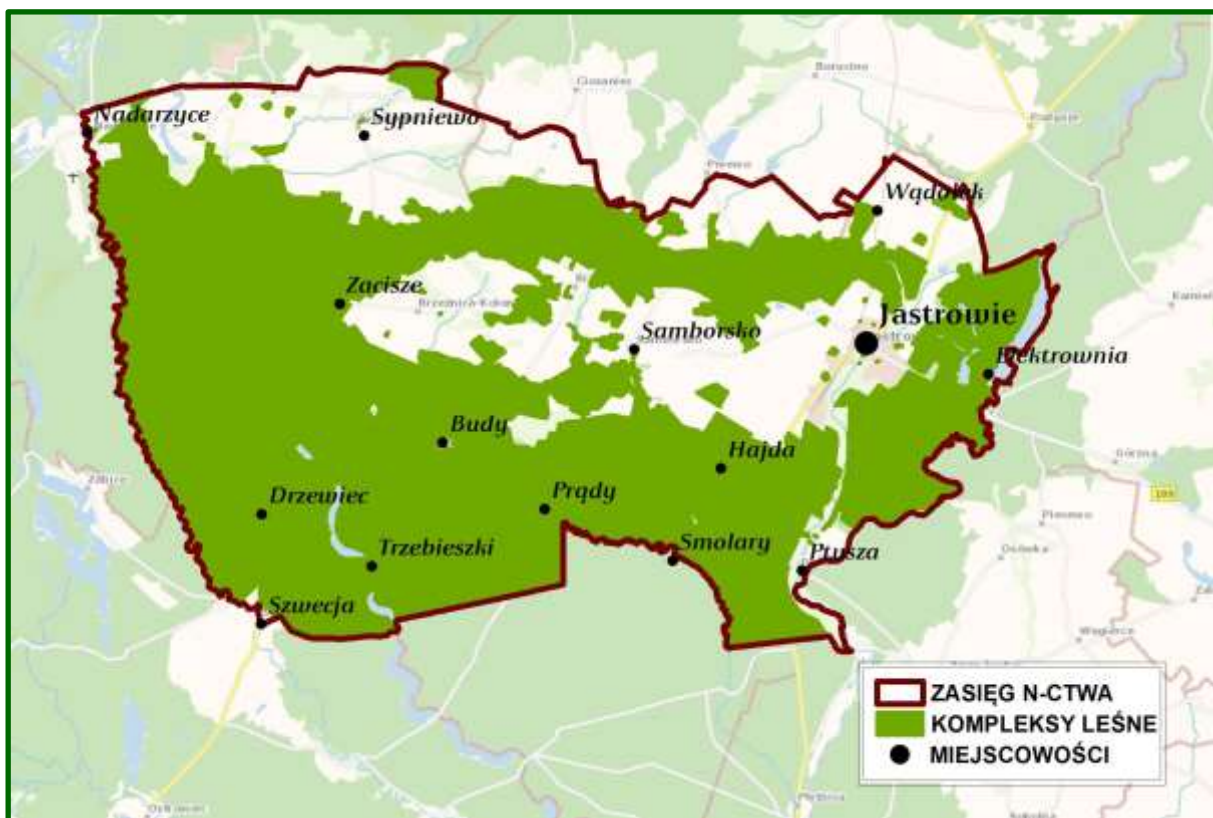
Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Jastrowie wynosi 18226,38 ha, natomiast powierzchnia ogólna jego zasięgu terytorialnego wynosi 28196,00 ha.

Struktura własnościowa lasów przedstawia się następująco:

- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie LP – 17790,47 ha;
  - Lasy stanowiące inną własność – 277,22 ha;
- w tym:
- własność osób fizycznych – 234,79 ha;
  - własność osób prawnych – 42,43 ha.

Łącznie lasy w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa – 18067,69 ha.

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 64,1%. Pozostałą powierzchnię terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa stanowią głównie użytki rolne oraz w mniejszym stopniu – grunty pod wodami, nieużytki, grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane oraz tereny różne.

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Jastrowie

3.1.3. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- lasy rezerwatowe – 306,25 ha, 1,8%,
- lasy ochronne – 5 504,90 ha, 32,0%,
- lasy gospodarcze – 11 401,70 ha, 66,2%.

Lasy ochronne w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa stanowią 32,00%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności wraz z lokalizacją przedstawiony jest w tomie IA opisanego ogólnego.

3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

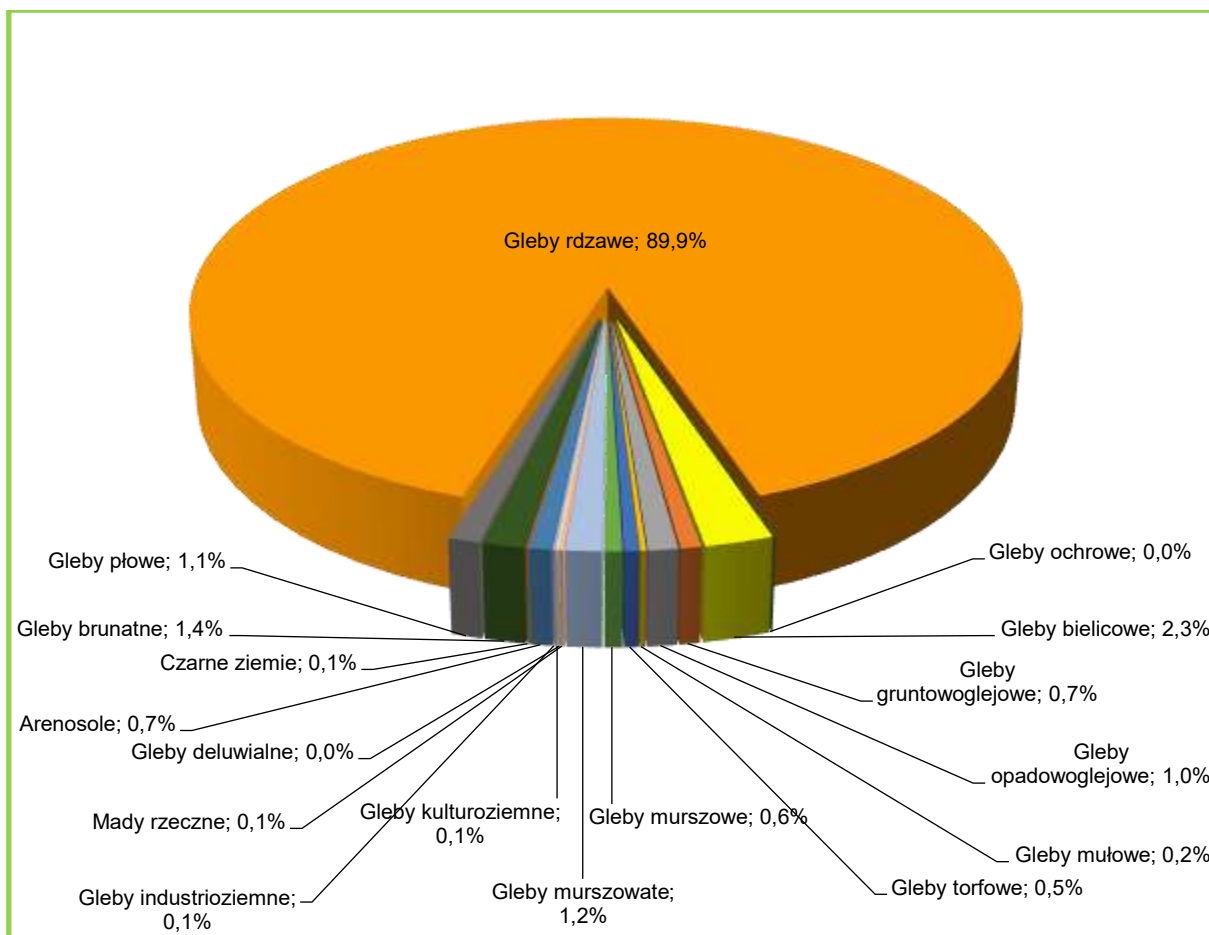
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe

Ukształtowanie terenu Nadleśnictwa Jastrowie oraz pokrywy geologicznej jest wynikiem działalności mas lądolodowych zlodowacenia bałtyckiego, głównie stadiału poznańskiego i pomorskiego. Rzeźbę polodowcową urozmaica współczesna holocenińska działalność erozyjna i akumulacyjna rzek i jezior (aluwia rzeczne, osady jeziorne, torfy i mursze), oraz niewielka działalność eoliczna i deluwialna. Północne tereny nad miastem Jastrowie oraz miejscowością Samborsko i Brzeźnica to pofalowane a miejscami pagórkowate wzniesienia morenowe. Pozostała część Nadleśnictwa ma charakter równinny z lokalnymi zagłębieniami i wzniesieniami. Różnica wzniesień na obszarze Nadleśnictwa Jastrowie wynosi 86,4 m. Najniżej położonym obszarem jest jezioro Trzebieszki – 83,2 m n.p.m., najwyższe punkty to wzniesienie w leśnictwie Zacisze w oddz. 107a – 169,6 m n.p.m., oraz „Sosnowa Góra” zlokalizowana przy mieście Jastrowie – 169,3 m n.p.m.

Na terenie Nadleśnictwa Jastrowie wyróżniono następujące jednostki geologiczno-glebowe:

- utwory wodnolodowcowe (piaski sandrowe, piaski jeziorne, utwory pyłowe);
- formy morenowe (piaski zwałowe, gliny zwałowe);
- utwory akumulacji rzecznej (piaski starych tarasów rzecznych, piaski rzeczne);
- utwory bagienne (torfy, mursze);
- utwory eoliczne (zwydmnienia występujące wyspowo wśród sandrów).

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany w 2003 roku przez Biuro Usług Ekologicznych i Urzędzeniowo – Leśnych “OPERAT” S.C. w Toruniu. Gleby opisano i skartowano według „Klasyfikacji gleb leśnych Polski” (CLIP 2000). Wyróżniono 17 typów gleb.

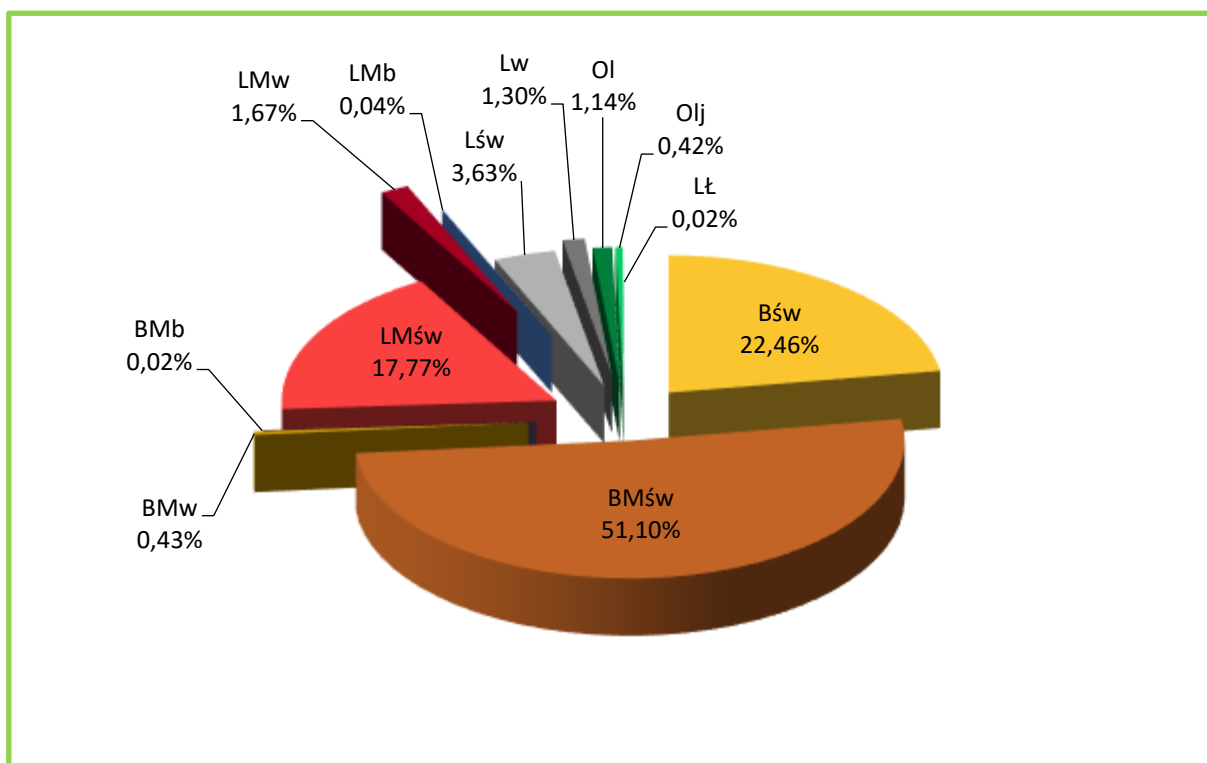

Udział powierzchniowy typów gleb w Nadleśnictwie Jastrowie

W Nadleśnictwie Jastrowie zdecydowanie dominującym typem gleby są gleby rdzawe, zajmujące 89,9% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych. Wykazują one zróżnicowanie cech morfologicznych i zdolności produkcyjnych, w zależności od substratu glebowego i kierunku rozwoju procesów glebotwórczych. Wyróżniono trzy podtypy gleb rdzawych: rdzawe właściwe, rdzawe brunatne i rdzawe bielcowe. Powstały one głównie na piaskach sandrowych, tworząc przeważnie siedliska Bśw, BMśw oraz mniej żyznego LMśw.

Pozostałe typy gleb nie odgrywają w warunkach Nadleśnictwa większego znaczenia. Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 8308,49 ha, to jest na 48,3% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

Typy siedliskowe lasu

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Jastrowie

W Nadleśnictwie Jastrowie siedliska borowe zajmują w Nadleśnictwie 74,01% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych a siedliska lasowe 25,99%.

Głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 8794,71 ha (51,10%), Bśw – 3865,97 ha (22,46%), LMśw – 3059,39 ha (17,77%). Pozostałych 9 siedlisk zajmuje w sumie 8,67% powierzchni i nie mają one w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego.

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Nadleśnictwo Jastrowie położone jest w zlewisku Morza Bałtyckiego w zlewniach następujących rzek:

- ✓ Odry (dział wodny I rzędu),
- ✓ Warty (dział wodny I rzędu),
- ✓ Noteci (dział wodny II rzędu),
- ✓ Gwdy (dział wodny III rzędu).

Sieć rzeczna w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa stanowią dopływy Gwdy. Przez obszar Nadleśnictwa przepływa 14 rzek.

Pozostałe ciekі w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie to: Dopływ z Radawnicy, Dopływ z Kamienia, Młynówka, Dopływ z Borucina, Oska, Trzęsa, Płytnica (Plitnica), Kanał Sypniewski, Kamionka, Samborka, Dopływ z Trzebieskich Lasów, Rurzyca, Piława.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje 7 jezior i dwa zbiorniki wodne, o łącznej powierzchni 409,18 ha. Głównie są to jeziora rynnowe, a największe z nich – Krąpsko Długie.

Pozostałe jeziora to: Jezioro Małe, Jezioro Środkowe, Jezioro Duże, Busino, Krąpsko Małe, Trzebieszki, Zbiornik Jastrowie, Zbiornik Ptusza.

W stanie posiadania Nadleśnictwa Jastrowie jest 6 zbiorników wodnych, których łączna powierzchnia wynosi 5,48 ha.

Istotnym elementem kształtującym warunki wodne na terenie Nadleśnictwa Jastrowie są także zlokalizowane tu bagna (stanowiące pododdziały i niestanowiące pododdziałów – łącznie 258,38 ha) oraz siedliska bagienne, olsowe i łęgowe (łącznie 273,01 ha).

Stosunki wodne na obszarze Nadleśnictwa kształtowane są jednak głównie przez opady atmosferyczne i zależą od ich intensywności. Wpływ wody gruntowej na siedliska leśne obrazują warianty uwilgotnienia siedlisk. W Nadleśnictwie Jastrowie zdecydowanie przeważają siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, gdzie o warunkach wilgotnościowych decyduje woda opadowa. Zajmują one 88,1% powierzchni gruntów leśnych. Siedliska świeże w drugim wariantcie uwilgotnienia, czyli pod słabym wpływem wody gruntowej stanowią 6,9%, siedliska wilgotne różnej żyzności, o umiarkowanym i dość silnym wpływie wód gruntowych – 3,4%. Siedliska związane z wodą gruntową, czyli siedliska bagienne olsy i łęgi zajmują 1,6%.

Na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo zlokalizowany jest fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 126 „Zbiornik Szczecinek”.

3.2.3. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski A. Wosia (1999) obszar Nadleśnictwa położony jest w części prowincji XV Niżu Środkowowielkopolskiego rejonu klimatycznego. Teren ten stanowi obszar przejściowy między chłodną i deszczową strefą Bałtycką, a suchą i cieplejszą strefą środkowoeuropejską. Stosunkowo często wieją tu dość silne wiatry. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego niosąc masy powietrza polarno-morskiego oraz z kierunku południowo-zachodniego przynosząc masy powietrza zwrotnikowo-morskiego, o największym nasileniu przypadającym na okres późnej jesieni i wczesnej wiosny, zawierające zawsze dużo pary wodnej. W okresie wiosennym występują czasami wysuszające wiatry wiejące z kierunku północno-wschodniego i wschodniego, powodujące często długotrwałe susze. Częstym zjawiskiem na omawianym terenie są przymrozki późno-wiosenne, szczególnie dotkliwe w uprawach i młodnikach oraz mniej

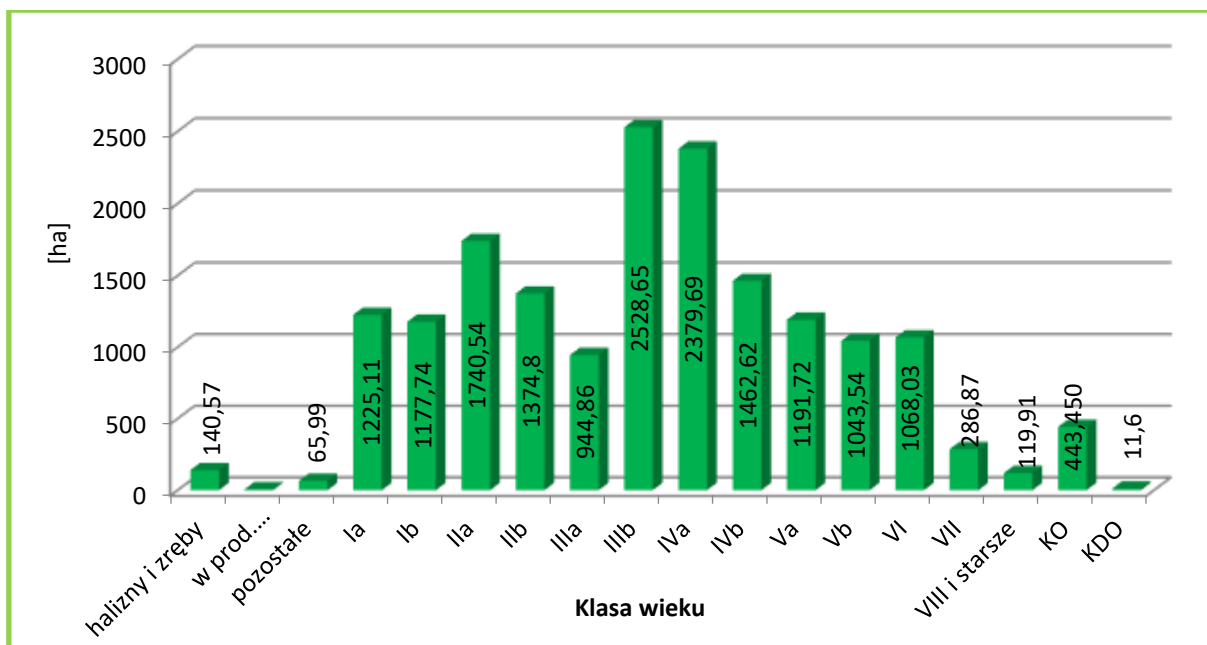
szkodliwe – przymrozki wczesne-jesienne. W ciągu roku temperatura waha się od -4°C do 23°C i rzadko spada poniżej -13°C lub przekracza 30°C . Najzimniejszy miesiąc to styczeń średnio -4°C do 1°C , a nacieplejszym miesiącem jest lipiec, o średniej temperaturze od 12°C do 23°C . Okres wegetacyjny trwa około 210 dni. Roczna suma opadów waha się w granicach 600 – 650 mm.

3.2.4. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Struktura wiekowa

Analizując – w kontekście oddziaływania na różnorodne zasoby środowiska przyrodniczego – strukturę wiekową drzewostanów danego obiektu oraz prognozowane zmiany tej struktury w okresie obowiązywania *Planu*, na co wpływ ma zarówno zachodzący nieprzerwanie proces starzenia się drzew, jak i podejmowane zabiegi gospodarcze wyprzedzające procesy naturalne, uwagę należy zwrócić na kwestię zachowania środowisk kształtowanych przez poszczególne fazy rozwojowe drzewostanów. Struktura gatunkowa organizmów wykorzystujących poszczególne fazy rozwojowe może znacząco różnić się od siebie i tak np. taksonów związanych ze starodrzewami (owady saproksyliczne, ptaki zasiedlające dziuple) nie spotkamy w obszarach pokrytych inicjalnymi fazami rozwoju drzewostanów, podobnie jak gatunków związanych ze stadiami wczesnosukcesyjnymi (rośliny światłolubne, niektóre owady i ptaki) – w cienistych i zwartych drzewostanach średniowiekowych. Dlatego też, aby możliwe było zachowanie całego spektrum środowisk leśnych i związanych z nimi gatunków, konieczna jest analiza zmian, jakie zajdą w wyniku realizacji zapisów *Planu*. Należy także mieć na uwadze, że w przeciwieństwie do lasów naturalnych, gdzie poszczególne fazy rozwojowe występują w układach mozaikowych i często mało powierzchniowych, w lasach gospodarczych, pełniących także funkcje użytkowe, rozkład poszczególnych faz musi być bardziej „uporządkowany”, co wynika z uwarunkowań planowania urządzeniowego i potrzeby późniejszej optymalizacji gospodarowania. Niektóre stadia rozwojowe, z uwagi na wykorzystywanie zasobów drzewnych, w lasach gospodarczych występują obecne w bardzo ograniczonym zakresie w porównaniu do lasów naturalnych – dotyczy to zwłaszcza stadium rozpadu.

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2024 r.

W strukturze wiekowej lasów Nadleśnictwa Jastrowie dominują drzewostany w podklasach wieku: IIIb (2528,65 – 14,70%), IVa (2379,69ha – 13,83%) i IIa (1740,54 – 10,11%). Grunty niezalesione stanowią 1,24% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 60 lat.

Struktura pionowa

W Nadleśnictwie stwierdzono drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 97,10% powierzchni, drzewostany dwupiętrowe zajmują 0,20 a resztę to jest 2,70% stanowią drzewostany w KO i KDO.

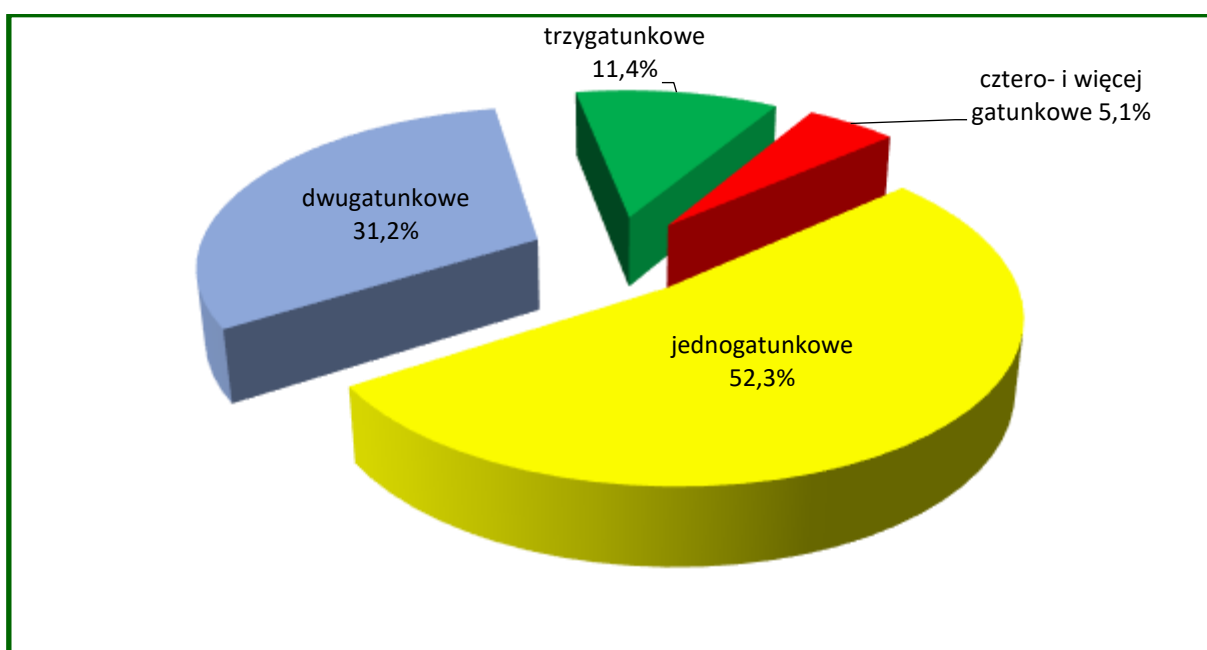
Powyższe jest wynikiem struktury gatunkowej drzewostanów, w której dominują drzewostany sosnowe. Również wiele drzewostanów liściastych, w których nie ma dużego zróżnicowania gatunkowego, przybiera postać drzewostanów jednopiętrowych.

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 18,92 ha drzewostanów z nalotami, 178,48 ha z podsadzeniami oraz 2340,57 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra. W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Obecną strukturę gatunkową drzewostanów w aspekcie przyrodniczym oceniono na podstawie udziału gatunków rzeczywistych i panujących. Analizę stanu w efekcie realizacji *Planu* określono na podstawie udziału gatunków panujących, gdyż tylko ten

rodzaj danych jest możliwy, choć z pewnym przybliżeniem, do określenia na koniec okresu obowiązywania *Planu*. Udział gatunków obliczany jest powierzchniowo jako suma powierzchni wydzieleni. W przypadku udziału wg gatunków panujących, powierzchnia wydzielenia w całości przypisana jest tylko do 1 gatunku, tj. tego, który występuje w największej ilości w wydzieleniu. W przypadku udziału wg gatunków rzeczywistych, powierzchnia wydzielenia jest rozbijana na części wg udziału każdego z gatunków wchodzących w skład drzewostanu. Udział wg gatunków rzeczywistych jest więc bardziej realnym sposobem opisu składu gatunkowego, jednak niemożliwym do określenia na końcu obowiązywania *Planu*, ponieważ realizacja niektórych zabiegów gospodarczych (trzebieży, podsadzeń itp.) może zmieniać skład drzewostanów w sposób nie ujęty w *Planie*. Brak jest możliwości ustalenia, jak będzie wyglądał skład drzewostanu po trzebieży, jeśli w *Planie* nie ma szczegółowych zapisów dotyczących usuwanych poszczególnych gatunków. Zatem do oceny zmian w składzie gatunkowym drzewostanów w efekcie realizacji *Planu* posłużono się metodą określenia udziału wg gatunków panujących.

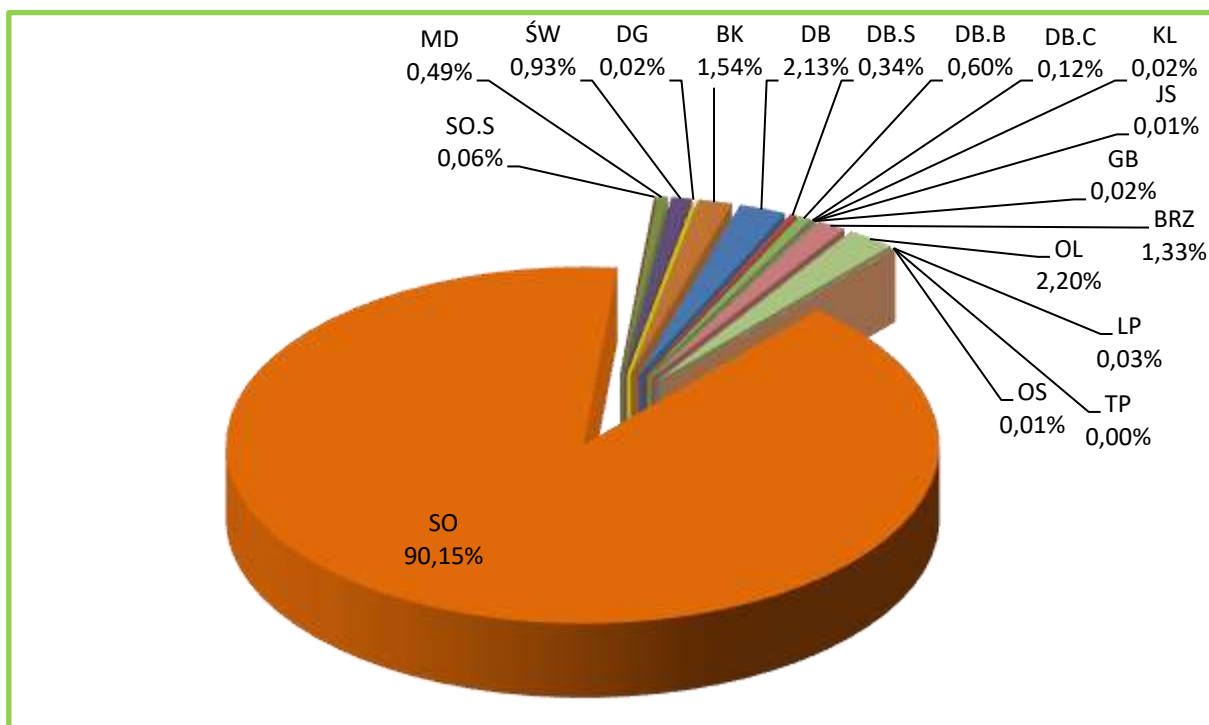

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Drzewostany Nadleśnictwa są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 52,3% i dwugatunkowe – 31,2%. Najwięcej drzewostanów jednogatunkowych znajduje się w grupie wiekowej „41-80 lat” natomiast dwugatunkowe przeważają w drzewostanach „≤40 lat”. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (11,4%) oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują 5,1% powierzchni gruntów zalesionych.

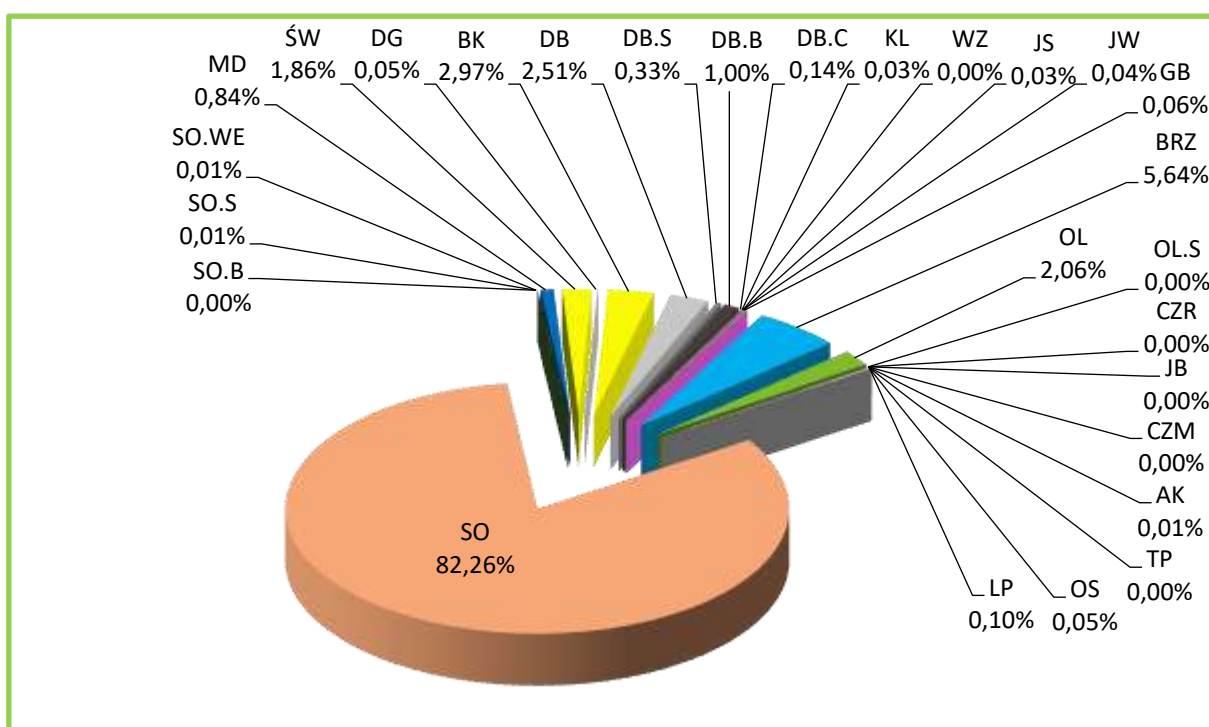

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w Nadleśnictwie Jastrowie

W lasach Nadleśnictwa Jastrowie jako gatunki panujące występuje 18 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 90,15% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: dęby – 3,19%, olsze – 2,20%, buki – 1,54% oraz brzozy 1.33%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Jastrowie

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa Jastrowie zainwentaryzowano w sumie 27 gatunków drzew.

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 7,89%. Pozostałe gatunki wchodzić częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

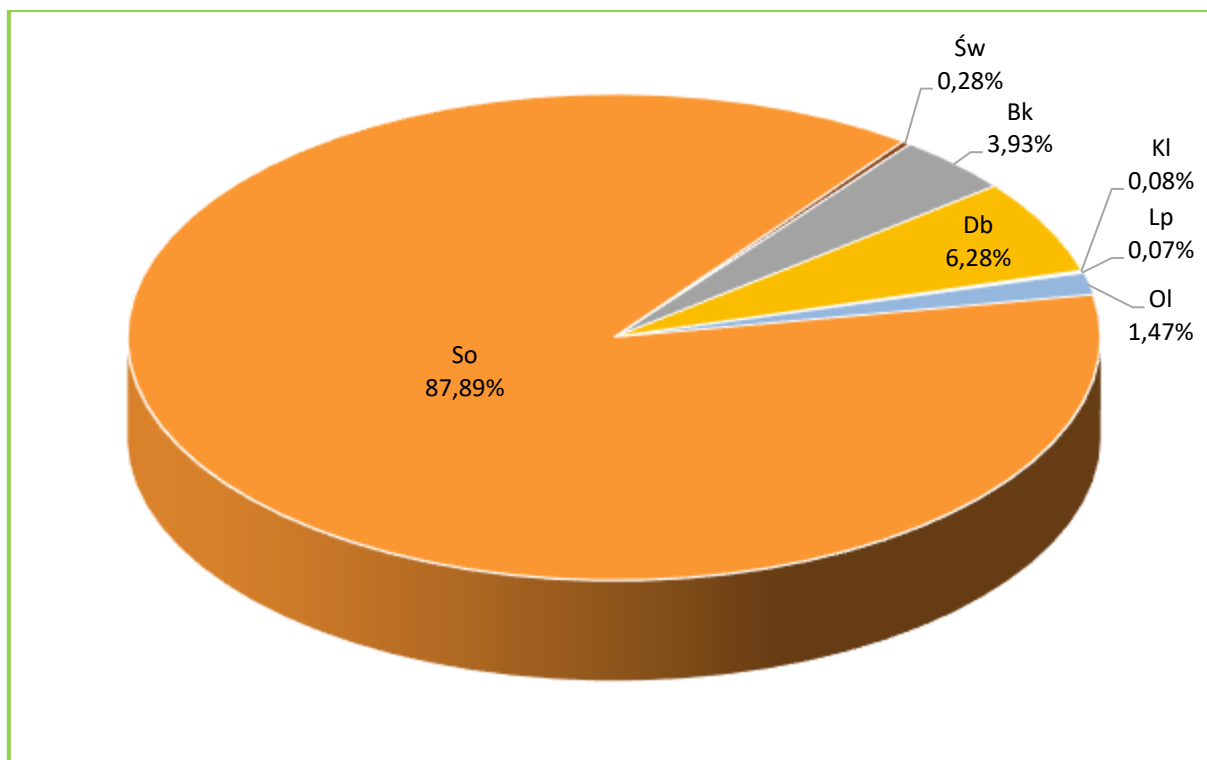
Pochodzenie

Dla większości drzewostanów Nadleśnictwa, z uwagi na brak informacji, trudno jednoznacznie określić ich pochodzenie. Można jedynie przypuszczać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla. Jednakże wszystkie te drzewostany przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji”. Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzożowe, olszowe, bukowe, dębowe, sosnowe i akacjowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od setek lat na gruntach leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zainwentaryzowano 6985,98 ha zalesień porolnych, co stanowi 40,6% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniła na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Starodrzewy

Bardzo istotna z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach leśnych jest obecność starszych drzewostanów, a także pojedynczych drzew lub ich grup. Drzewa takie są siedliskiem wielu organizmów ze wszystkich grup systematycznych, od mikroorganizmów po duże kręgowce. W wyniku zachodzących procesów starzenia i obumierania, dostarczają one także do ekosystemu zasobów martwej materii organicznej (drzew martwych w różnych stopniach rozkładu), bardzo ważnego składnika lasów, decydującego o ich bogactwie, różnorodności i witalności. Uwagę na ten aspekt zwrócono w Programie ochrony przyrody.

Udział procentowy wg gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich w Nadleśnictwie Jastrowie

W Programie przedstawiono analizę występowania starszych drzewostanów, tj. starodrzewów, w których wiek gatunku panującego przekracza 100 lat. W Nadleśnictwie drzewostany takie zajmują łącznie 1788,55 ha, co stanowi 10,5% powierzchni gruntów zalesionych.

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich jest sosna zwyczajna (87,9%). Ważnymi z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej są także drzewostany z panującym bukiem (3,9%) oraz dębami (6,3%), mogą one być potencjalnym siedliskiem gatunków cennych, wymienionych w Załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej. 73,3% powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich znajduje się w gospodarstwie zrębowych i ochronnym.

Drewno martwych drzew

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie Jastrowie zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, w oparciu o § 62 IUL, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości

metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej,

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wyrwconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych.

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wyrwconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. Na podstawie pomiarów drewna martwego wykonanych w ramach inwentaryzacji miąższości w Nadleśnictwie Jastrowie zinwentaryzowano 91926,40 m³ drewna martwego. W przeliczeniu na ha powierzchni leśnej daje to 6,32 m³/ha ogółem w Nadleśnictwie, w tym: drzew stojących – 2,22 m³/ha; drzew leżących – 4,11 m³/ha.

Na posiedzeniu KZP dla Nadleśnictwa Jastrowie ustalono, że zachodzi potrzeba, szacunkowego określenia ilości martwego drewna na obszarach, które nie zostały objęte pomiarem na powierzchniach próbnych kołowych. W związku z powyższym wykonano dodatkowe czynności, podczas prac taksacyjnych, związane z pomiarem drewna martwego na tzw. kępach ekologicznych oraz na powierzchniach upraw i młodników I klasy wieku. W wyniku tych czynności zinwentaryzowano 934 m³ martwego drewna.

W sumie na gruntach leśnych zalesionych w Nadleśnictwie zinwentaryzowano 92860,40 m³ martwego drewna (5,5 m³/ha).

Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w programie ochrony przyrody, gdzie zasadnie postuluje się dążenie do sukcesywnego zwiększania jego ilości.

Zniekształcenia

Borowacenie

Borowacenie polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Zjawisko to wpływa również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizyko-chemiczne gleby. Przeprowadzone w Programie ochrony przyrody analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 47,2% powierzchni Nadleśnictwa, na 12,2% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 0,9% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych.

Monotypizacja

Monotypizacja, czyli ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów, jest kolejną formą zniekształcenia ekosystemów leśnych. Monotypizację wyróżnia się wtedy, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach ok. 100 ha, w kompleksach ponad 200 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka.

Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa Jastrowie monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

O zniekształceniu drzewostanów może decydować obecność w składzie gatunków obcego pochodzenia, niespotykanych w rodzimej dendroflorze – zjawisko to określa się mianem neofityzacji. Gatunki obce mogą pochodzić z wprowadzania w celach gospodarczych bądź wnikać do lasów jako samoistni przybysze z terenów sąsiednich (ogródków, terenów ruderalnych, wzdłuż tras komunikacyjnych i rzek).

Jak wynika z zestawień zamieszczonych w Programie ochrony przyrody, w trakcie prac terenowych zidentyfikowano na gruntach Nadleśnictwa następujące gatunki obce: berberys pospolity, cyprysik groszkowy, cyprysik Lawsons, czeremcha amerykańska, dagleźja zielona, dąb czerwony, jodła koreańska, kasztanowiec biały, klon jesionolistny, ligustr pospolity, orzech czarny, robinia akacjowa, sosna Banksa, sosna czarna, sosna smołowa, sosna wejmutka, śnieguliczka biała, świerk kaukaski, świdośliwa kanadyjska, żywotnik zachodni.

W Nadleśnictwie problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono: 10 drzewostanów (34,25 ha) z panującym gatunkiem obcym, tj. 7 z dębem czerwonym, 2 z dagleźją zieloną oraz 1 z sosną smołową, - 62 drzewostany, gdzie gatunki obce: dagleźja zielona, dąb czerwony, robinia akacjowa, sosna Banksa, sosna smołowa i sosna wejmutka są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 34,25 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 0,2% powierzchni gruntów zalesionych.

Zainwentaryzowano również 348 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami oraz 1100 wyłączeń, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Głównym gatunkiem inwazyjnym obcego pochodzenia występującym w podszytcie jest czeremcha amerykańska.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- 3 rezerwaty przyrody: „Diabli Skok”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca”, „Kozie Brody”;
- obszar chronionego krajobrazu: „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”;
- 2 obszarów Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) PLB300012 Puszcza nad Gwdą oraz specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH300017 Dolina Rurzyca;

- 8 użytków ekologicznych: „W Dolinie Samborki”, „W Dolinie Piławy”, „Mokradła Brzeźnickie”, „W Dolinie Płytnicy”, „W Dolinie Oski”, „Nad Jeziorem Busino”, „Uroczysko nad Gwdą”, „Kozie Bagno”;
- 4 pomniki przyrody: 4 drzewa;
- ochrona gatunkowa: 8 stref ochrony gatunkowej.

Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa					
				lasy [ha]	[%]	grunty nieleśne [ha]	[%]	razem	9/3 [%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	3	917,75	457,15	314,78	95,0	16,79	5,0	331,57	36,1
Obszary Chronionego Krajobrazu	1	95502,81	13711,18	12247,25	97,8	271,53	2,2	12518,78	13,1
Obszary Natura 2000- OSO	1	77678,90	13053,75	12387,43	98,0	254,75	2,0	12642,18	16,3
Obszary Natura 2000 -SOO	1	1766,00	581,91	435,16	96,3	16,66	3,7	451,82	25,6
Użytki ekologiczne	8	241,92	241,92	24,65	10,2	217,27	89,8	241,92	100,0
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	8	5,89	5,89	5,89	100,0	-	-	5,89	100,0
Pomniki przyrody	4	-	-	-	-	-	-	-	-

3.3.1. Rezerваты przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Jastrowie zlokalizowane są 3 rezerваты przyrody: „Diabli Skok” (wraz z otuliną), „Wielkopolska Dolina Rurzycy” i „Kozie Brody”.

➤ Rezerwat „Diabli Skok”

„Diabli Skok” to jeden z najstarszych i najciekawszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym rezerwatów Wielkopolski. Teren ten był już objęty ochroną od 15 lutego 1935 r., pod nazwą „*Teufelsprung*”. Po II wojnie światowej formalnego zatwierdzenia rezerwatu dokonano na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 października 1961 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1961 r., Nr 84, poz. 353). Zarządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, a więc 8 listopada 1961 r. Początkowo rezerwat obejmował obszar 11,62 ha, w oddz. 171a,b,c, według oznaczeń przyjętych w planie urządzenia lasu na okres 1953-1962 dla Nadleśnictwa Trzebieszki.

Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 36/2003 z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 134, poz. 2511),

Celem rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu ekosystemów leśnych, szuwarowych i źródłiskowych, wykształconych na stokach wzniesień morenowych oraz na przyległym do nich brzegu Jeziora Krąpsko Małe.

Rezerwat został określony jako:

- 1) Rodzaj rezerwatu - leśny (L);
- 2) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
  - typ: rezerwat fitocenotyczny (PFi),
  - podtyp: zbiorowisk leśnych (zl),
- 3) ze względu na główny typ ekosystemu:
  - typ: leśny i borowy (EL),
  - podtyp: lasów nizinnych (lni).

Rezerwat nie posiada planu ochrony. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.

W *Planie* w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Wokół rezerwatu wyznaczono otulinę obejmującą grunty o łącznej powierzchni 37,35 ha, w skład której wchodzi oddz.: 220b,c,~c,~d, 221c,d,~b, 232, 334a,b,~a. Celem otuliny jest zabezpieczenie obszaru rezerwatu przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Na podstawie art. 13 ust. 3b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. , poz. 1336) uzgodniono *Plan* w części dotyczącej otuliny rezerwatu przyrody „Diabli Skok” z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo z dnia 07-09-2023 r., zn. sprawy WPN-I.611.2.2023.MO). Większość wydzieleń pozostawiono bez wskazań, natomiast w 4 wydzieleniach (oddz. 221d, 232a,g, 334b) zaplanowano trzebieże późne. Są to drzewostany sosnowe z niewielkim udziałem brzozy, w wieku ok. 60 lat. Wykonanie zabiegów trzebieżowych nie wpłynie negatywnie na cele ochrony rezerwatu przyrody.

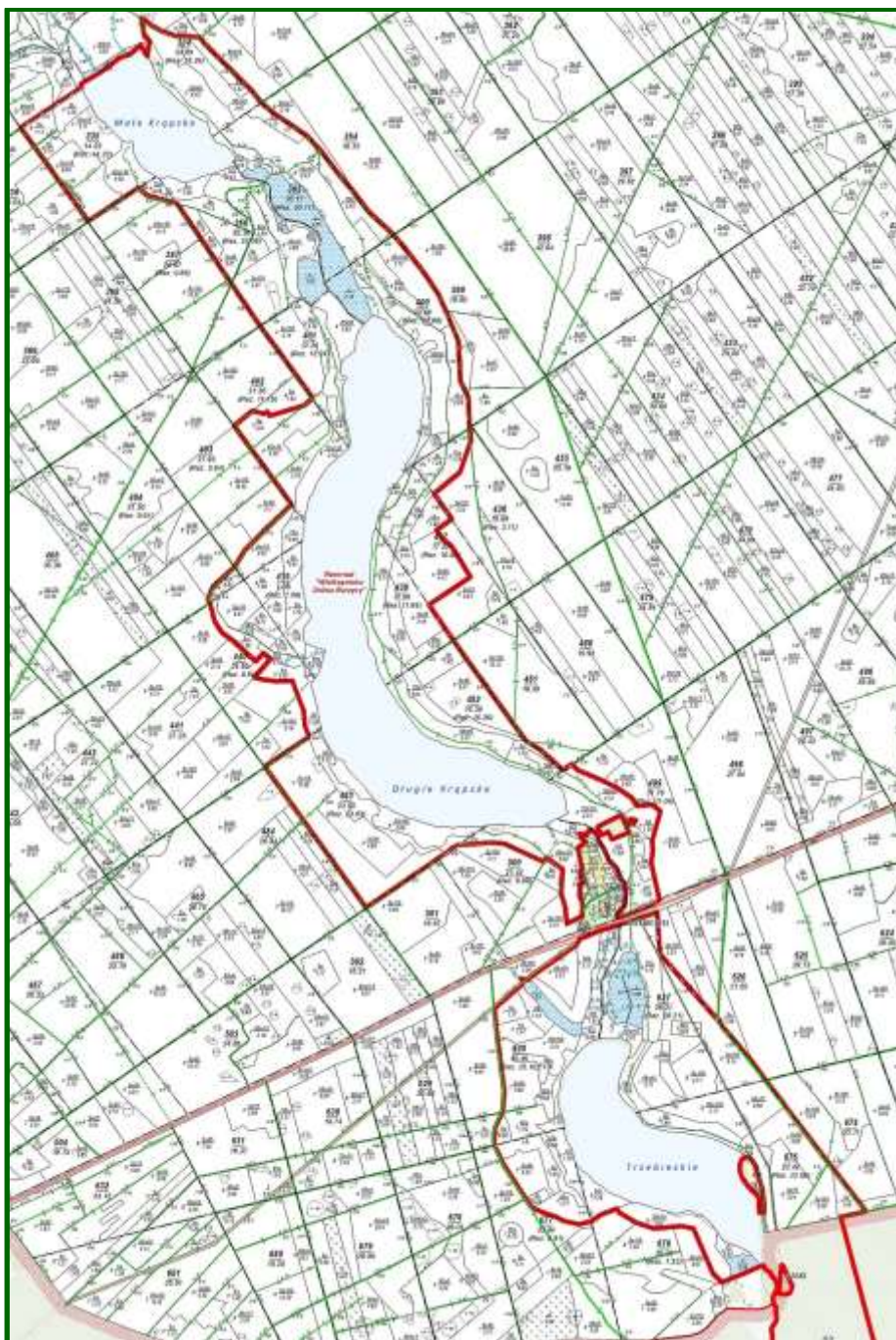
➤ **Rezerwat „Wielkopolska Dolina Rurzycy”**

Rezerwat „Wielkopolska Dolina Rurzycy” uznany został 12 grudnia 2008 r. na mocy Rozporządzenia Nr 30/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 listopada 2008 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, (Dz. Urz. 2008, Nr 206, poz. 3351). Akt ten jest nadal aktualnie obowiązującym dokumentem prawnym.

Rezerwat położony jest w województwie wielkopolskim, w powiatach złotowskim i pilskim, w gminach Jastrowie i Szydłowo, na gruntach Nadleśnictw Jastrowie i Płytnica, jego

całkowita powierzchnia wynosi 896,06 ha. Na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie rezerwat zamuje powierzchnie 309,88 ha, położony jest w leśnictwach: Budy, Prądy i Szwecja, w oddz.: 334h-j,~c, 335, 365, 366, 367a,~b, 400, 401, 402c-g,~c,~d, 403f,g,~d,~f, 404l,~c, 436b,c,~a,~d, 437a-f,h,~a-~c, 438, 439, 440a,b,d,f,h,i,k,n,~b,~c, 482, 483, 499c,d,h-l,~c,~f,~g, 500a,b,~c, 627, 628a-d,j-o,r-y,~c, 675a-g,i-k~a~d, 676a-d, 677a-g,~a. , w tym:

- ◆ grunty zalesione i niezalesione - 291,05 ha,
- ◆ grunty związane z gospodarką leśną - 3,70 ha,
- ◆ grunty nieleśne - 15,13 ha.

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie cennych zbiorowisk roślinnych, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz unikatowych krajobrazów przyrody wraz z urozmaiconą rzeźbą terenu, tj. naturalnych lasów rosnących na stromych zboczach, czystych jezior tworzących długie ciągi rynien oraz pagórkowatego terenu z meandrującą rzeką w głębokiej dolinie.

Rezerwat został określony jako:

- 1) Rodzaj rezerwatu - krajobrazowy (K);
- 2) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
  - typ: krajobrazów (PKr),
  - podtyp: krajobrazów naturalnych (kn),
- 3) ze względu na główny typ ekosystemu:
  - typ: różnych ekosystemów (EE),
  - podtyp: mozaiki różnych ekosystemów (me).

Rezerwat posiada zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Wielkopolska Dolina Rurzyca" (nie podlega obowiązkowi publikacji).

Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Zadania ochronne w rezerwacie Wielkopolska Dolina Rurzyca dotyczące Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
1	2	3	4
1.	Usuwanie nalotu i podrostu drzew i krzewów bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna W okresie zimowym	Na powierzchni 17,18 ha (*sumaryczna pow. dla Nadl. Jastrowie i Płytnica)	Pododdział: 627c leśnictwa Prądy Nadleśnictwa Jastrowie
2.	Koszenie roślinności zielnej w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 50% powierzchni nieskoszonej (co dwa lata innej). Zbiór pokos i jego usunięcie poza teren rezerwatu.	Na powierzchni 17,18 ha (sumaryczna pow. dla Nadl. Jastrowie i Płytnica)	Pododdział: 627c leśnictwa Prądy Nadleśnictwa Jastrowie
3.	Usuwanie nalotu i podrostu drzew i krzewów oraz zarośli bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w terminie od 15 sierpnia do 1 lutego następnego roku	Na powierzchni 3,94 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy i 366m leśnictwa Szwecja Nadleśnictwa Jastrowie
4.	Koszenie na powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów lub wycinanie tych odrośli raz na dwa lata W terminie od 15 sierpnia do 15 lutego następnego roku	Na powierzchni 3,94 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy i 366m leśnictwa Szwecja Nadleśnictwa Jastrowie
5.	Skoszenie roślinności runi raz W ciągu 5 lat w terminie od 15 do 15 lutego następnego roku z pozostawieniem do 20% powierzchni nieskoszonej zielnej. Zbiór pokosu i jego usunięcie poza teren rezerwatu	Na powierzchni 3,94 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy i 366m leśnictwa Szwecja Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
1	2	3	4
6.	Mechaniczne usuwanie obcych gatunków w drzewostanie i podszycie	Na powierzchni 11,11 ha (*pow. wg PUL 2024-2033 – 10,52 ha)	Pododdziały 334j i 400f leśnictwa Budy Nadleśnictwa Jastrowie
7.	Poprawa struktury drzewostanu – sukcesywne usuwanie z drzewostanu i podszytu egzemplarzy modrzewi i świerka pospolitego młodszych niż 50 lat ze wspieraniem odnowień buka pospolitego w miejscu powstałych luk	Na powierzchni 15,93 ha	Pododdziały 365b, 365c, 438c, 482b leśnictwa Budy, 628n, 676b leśnictwa Prądy i 439f leśnictwa Szewcja Nadleśnictwa Jastrowie
8.	Popieranie gatunków pożądanych -tworzenie Małopowierzchniowych ogrodzeń zabezpieczających odnowienie gatunków * pożądanych (głównie graba pospolitego). Sukcesywne, domieszkowe nasadzenia graba w przypadku jego braku w drzewostanach i podszycie, inicjujące przebudowę struktury drzewostanu	Na powierzchni 20,87 ha (*sumaryczna pow. dla Nadl. Jastrowie i Płytnica)	Pododdziały: 483a, 483b leśnictwa Szewcja, 499h, 499i, 628k, 628n, 628w, 676b, 677b leśnictwa Prądy nadleśnictwa Jastrowie
9.	Rozwieszenie i utrzymanie sprawności technicznej skrzynek lęgowych dla gągoła <i>Bucephala clangula</i> i nurogęsi <i>Mergus merganser</i>	-	Okolice rzeki Rurzyca oraz jezior Krapsko Górne i Krapsko Długie
10.	Monitoring gatunków owadów żerujących na drzewach	Na powierzchni 897,48 ha	Cały teren rezerwatu
11.	Monitoring gatunków obcych, ze szczególnym uwzględnieniem drzew	Na powierzchni 897,48 ha	Cały teren rezerwatu
12.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 7230	Na powierzchni 15,00 ha (*sumaryczna pow. dla Nadl. Jastrowie i Płytnica)	Pododdziały 365g leśnictwa Budy Nadleśnictwa Jastrowie
13.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 7220	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów
14.	Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczy 9110, 9130 i 9160	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów
15.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 91E0	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów

W Planie w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat „Kozie Brody”**

Rezerwat „Kozie Brody” uznany został 8 stycznia 1965 r. na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, (M.P. 1965, Nr 65, poz. 372). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r., w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. 2001, Nr 123, poz. 2401).

Rezerwat położony jest w województwie wielkopolskim, w powiecie złotowskim, w gminie Jastrowie, obejmuje grunt nieleśny o powierzchni 0,72 ha, położony w leśnictwie Jeziora w oddz. 448c.

- zabezpieczenie warunków wilgotnościowych rezerwatu;
- ochrona ekosystemów łąkowych w rezerwacie;
- promowanie wiedzy o wartościach przyrodniczych rezerwatu i kształtowanie akceptacji dla stosowanych metod ochrony czynnej wśród członów społeczności lokalnej i lokalnych władz samorządowych.

Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków przedstawionych w planie ochrony oraz informację o realizacji działań ochronnych wynikających z planu ochrony rezerwatu, przedstawione w programie ochrony przyrody, zostały umieszczone w tabeli poniżej.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis wykonanych działań przedstawiony w programie ochrony przyrody w latach 2014-2023
1	2	3	4
1.	Niski poziom wód gruntowych spowodowany odprowadzaniem wody przez rowy melioracyjne	Wykonanie zastawek palikowo-torfowych na rowach wokół rezerwatu	Wykonanie 3 zastawek palisadowych na rowach opaskowych w wydzieleniu otaczającym rezerwat
2.	Postępująca spontaniczna sukcesja roślinności krzewiastej i drzewiastej oraz ekspansja pokrzywy i ostu kędzierzawego na zachowane fragmenty zbiorowisk łąkowych w rezerwacie	Koszenie łąk rezerwatu z usuwaniem pokosu poza obszar rezerwatu	Koszenie całej powierzchni nieleśnej raz w roku (VI) z usunięciem skoszonej masy poza teren rezerwatu

Przedstawienie w programie ochrony przyrody realizowanych działań oraz podkreślenie potrzeby corocznego koszenia w terminie wynikającym z planu ochrony, jak również promowanie wiedzy o rezerwacie jest zgodne z celami, dla których powołano rezerwat.

Na tej podstawie można uznać, że *Plan* będzie oddziaływał pozytywnie na rezerwat przyrody „Diabli Skok”.

3.3.2. Obszar chronionego krajobrazu

W zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie zlokalizowany jest jeden obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”.

- Województwo wielkopolskie

Obszar ten utworzono dnia 01.07.1989 r. Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego, Nr 11, poz. 95), potwierdzoną Rozporządzeniem Nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego, Nr 2, poz. 2), następnie Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego, Nr 13, poz. 83).

Po zmianach związanych z podziałem administracyjnym kraju, zostało wydane Rozporządzenie Nr 212/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” (Dz. Urz. Woj. Wlk., z 2006 r., Nr 201, poz. 4770). W wyniku błędów proceduralnych, popełnionych w postępowaniu legislacyjnym, przepisy te zostały unieważnione Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 roku (Nr IV SA/Po 709/10). W związku z powyższym, dla tego obszaru nie obowiązują zakazy, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2020 r., poz. 1614).

- Województwo zachodniopomorskie

Po zmianach związanych z podziałem administracyjnym kraju, podjęto Uchwałę Nr VI/76/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dn. 25 kwietnia 2019r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr VI/76/19 poz. 3031).

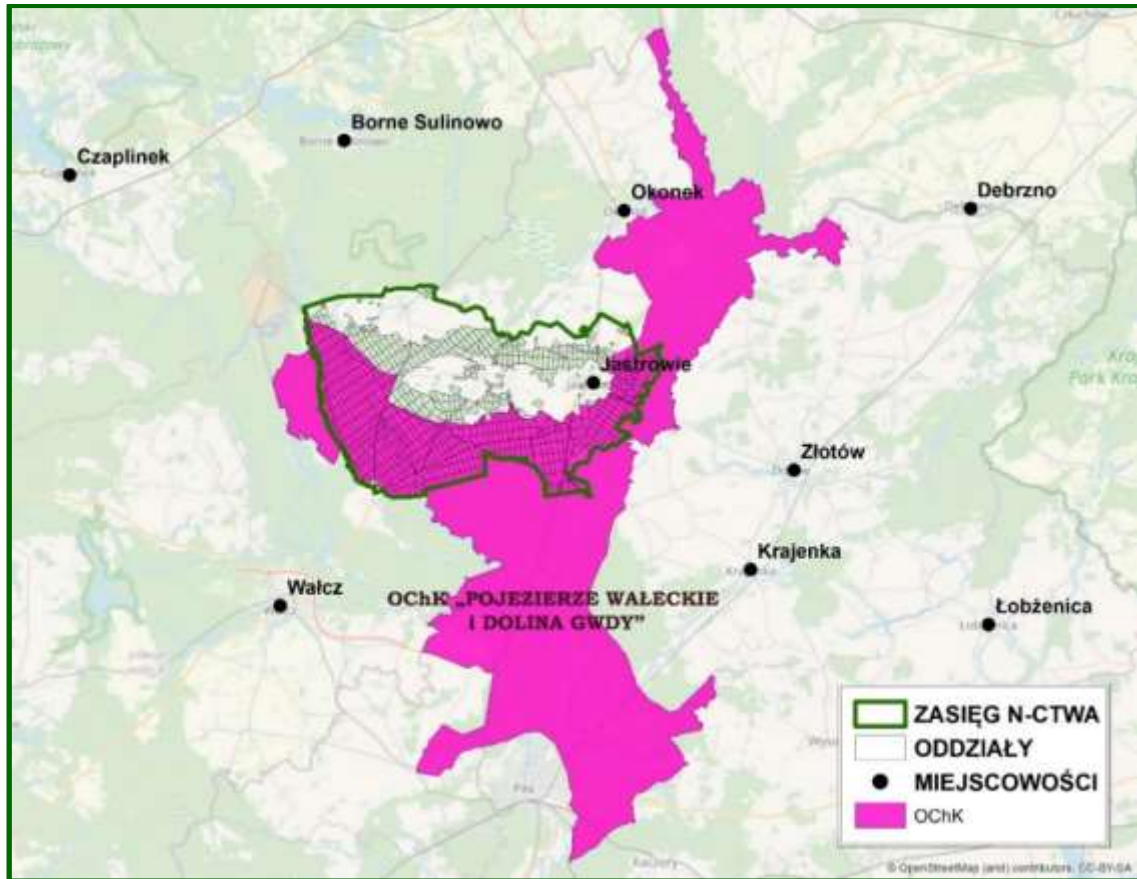
Obszar obecnie nie posiada aktualnie wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów wprowadzonych w uchwałach sejmiku właściwego województwa, gdy takie dokumenty zostaną zatwierdzone.

Obszar położony jest na terenie województw wielkopolskiego (58375,00 ha) i zachodniopomorskiego (37127,81 ha), w powiatach: pilskim (gmina Szydłowo), złotowskim (gmina Jastrowie) oraz wałeckim (Miasto Wałcz, gmina Wałcz). Łączna powierzchnia obszaru wynosi 95502,81 ha.

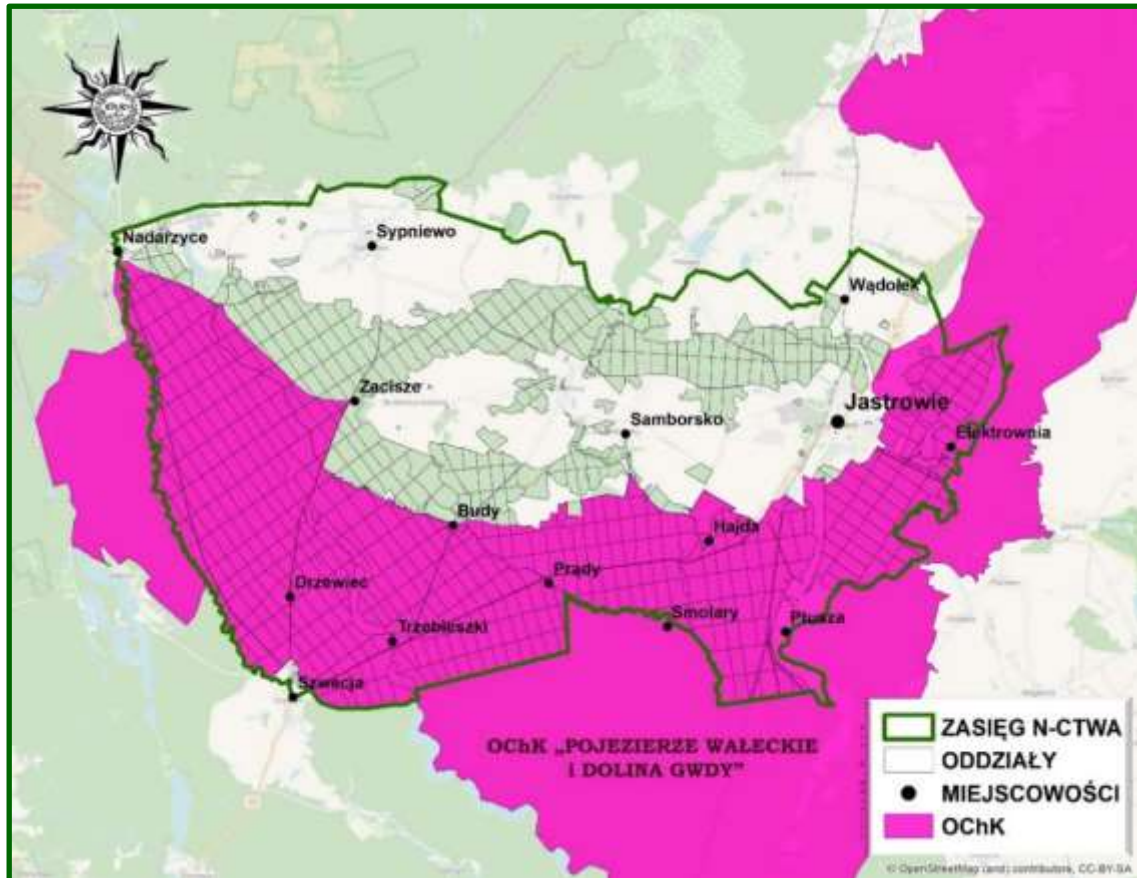
W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie znajduje się 14,3% obszaru, to jest 13711,18 ha, z czego grunty zarządzane przez Nadleśnictwo to – 12518,78 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 11840,70 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 406,55 ha,
- grunty nieleśne - 271,53 ha.

Nadleśnictwo Jastrowie na tle OChK „Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy”

OChK „Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy” w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 7i, 9f, 10b,~c,~12, 15d,f, 16b,c,~b,~c, 17-20, 24-30, 37-44, 50b,j,k,m,~a,~d, 51-59, 67c-j,~a,~b, 68-78, 86-98, 109c-f, h, j-l, ~a~c, 110-123, 136b-d,~d, 137b-g,~c,~d, 138-152, 162k,~b, 163a-f,~a,~b, 164a-g,~a, 165a-l,~a,~b, 166-177, 190i,j,~b, 191-203, 217-241, 267g,j, 268a,b,k,~b, 330h-j,~c, 331-344, 360c,d,g-j,~c,~d, 361-376, 378f-k,~a, 393-412, 413i, 415-419, 420a-d,~a,~b, 421b-g,~a, 422, 423, 424c-h,~a, 425g-j,~c~f, 426f-i,~b,~c, 427c-n,~b,~c, 428-444, 445a,~a,~b, 446-449, 452-487, 488a-l,~a,~b, 489-503, 504a-i,~a,~b, 505-511, 512a-l,~a, 513-708.

„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” jest mozaiką siedlisk biotopów i ekosystemów o bardzo dużych walorach przyrodniczych. Jego krajobraz tworzą doliny rzek, jeziora i torfowiska. Występują tu kwaśne i żyzne buczyny, kwaśne dąbrowy, bory sosnowe, łągi olszowo-jesionowe, bagienne olsy wokół jezior i grądy. Na tym terenie można spotkać cenne gatunki ptaków: bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, kanię czarną. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt stałego występowania wolnościowego stada żubrów.

Flora roślin naczyniowych odznacza się znacznym udziałem gatunków rzadkich i zagrożonych takich jak: bagnica torfowa, cis pospolity, czermień błotna, fiołek przedziwny, modrzewnica europejska, storczyk plamisty, pływacz drobny, narecznica grzebieniasta, rosiczka długolistna, rosiczka okrągłolistna, rosiczka pośrednia, widłak spłaszczony, wilczomleczeń błotny, wełnianka wąskolistna, żurawina błotna.

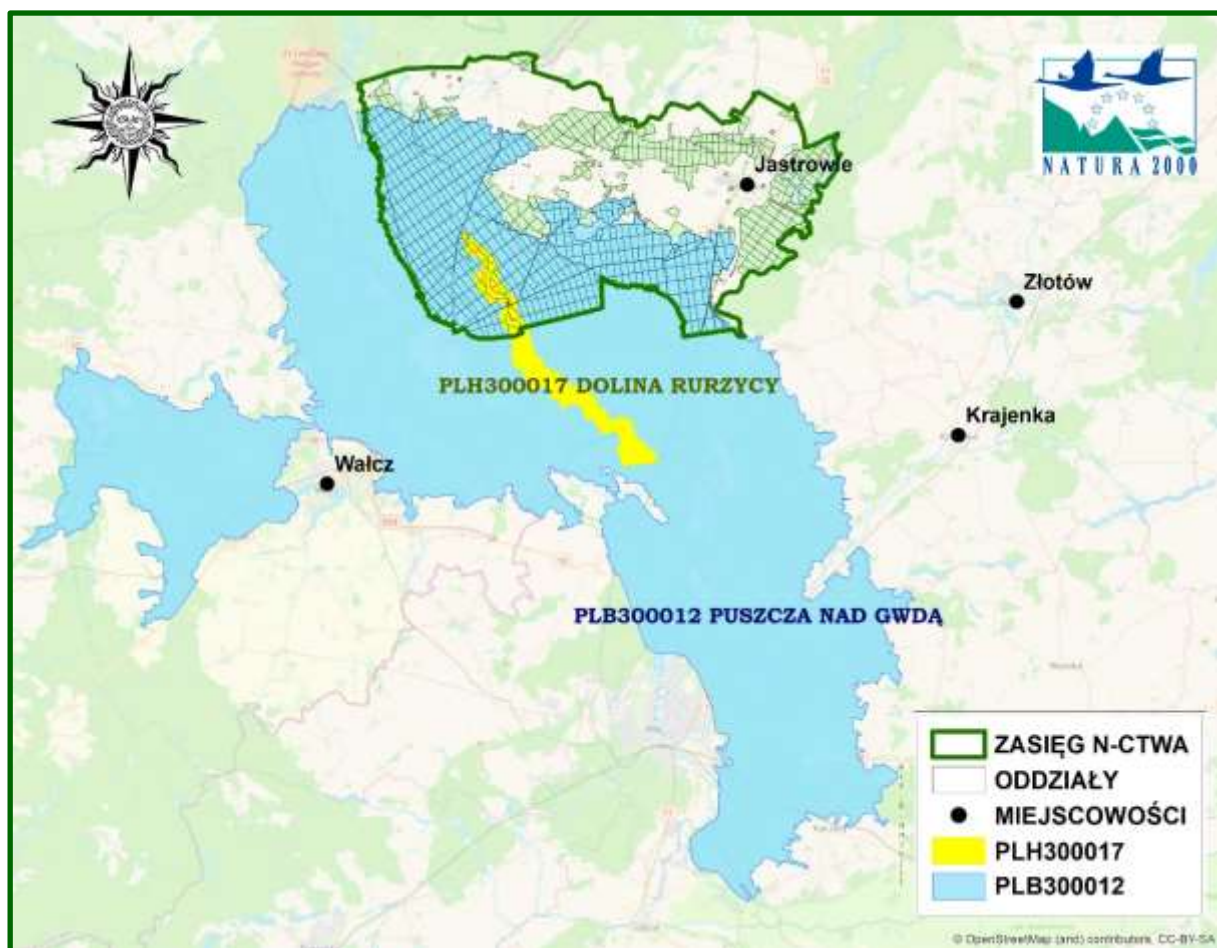
Należy podkreślić, iż aktualnie dla obszaru nie obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów i zakazy właściwe dla tej formy ochrony przyrody. Jeżeli nawet w najbliższej przyszłości takie byłyby ustanowione, to nie będą się odnosić do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk, która wynika z realizacji powyższego *Planu*.

3.3.3. Obszary Natura 2000

Według stanu na 01.01.2024 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie występują następujące obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) PLB300012 Puszcza nad Gwdą oraz specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH300017 Dolina Rurzycey.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita	Pow. w zasięgu N-ctwa	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					lasy	grunty nieleśne	razem
					[ha]		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	PLB300012	Puszcza nad Gwdą	77678,90	13053,75	12387,43	254,75	12642,18
2.	PLH300017	Dolina Rurzycy	1766,00	581,91	435,16	16,66	451,82
RAZEM			79444,90	13635,66	12822,59	271,41	13094,00

Nadleśnictwo Jastrowie na tle obszarów Natura 2000

➤ **PLB300012 Puszcza nad Gwdą**

Obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1275, z dnia 28.09.2007 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. 2011, Nr 25, poz. 133, z dnia 04.02.2011 r.).

Obszar zajmuje powierzchnię 77678,90 ha. Położony jest w południowowschodniej części Pomorza Zachodniego, na pograniczu dwóch województw: północnej części województwa

wielkopolskiego (50 116,40 ha) i południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego (27 562,50 ha).

W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje powierzchnię 13053,75 ha, czyli 16,8% ogólnej powierzchni OSO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 12642,18 ha (98,6% powierzchni Nadleśnictwa), w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 11988,35 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 399,08 ha;
- grunty nieleśne – 254,75 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje oddz.: 9f, 10b,~c,~d, 11, 12a,c-h,~a, 15d,f, 16b,c,~b,~c, 17-20, 22, 24-30, 35-98, 100b-j,~a,~c, 101-123, 128, 129, 130a-t,~a~d, 131-152, 161, 162k,~b, 163-177, 188-203, 214-241, 321, 322, 323a,c-h,~a,~b, 324c-h,~b,~c, 325f-h,~f~h, 326g, 330-344, 345a-l,s-kx,~a, 346a,b,i-o,~a,~b, 347, 348h-m,~a~c, 349, 350, 351b-l,~a~c, 352-355, 360c,d,g-j,~c,~d, 361-376, 378f-k,~a, 380-383, 384a-f,h,~b,~c, 386-389, 393-412, 415-426, 427a-f,h-l,~a~c, 428-447, 453-455, 457-504, 520-577, 597-632, 655-681, 689a-l,~a~g, 690-693, 699-708.

PLB300012 Puszcza nad Gwdą na tle gruntów Nadleśnictwa Jastrowie

PLB300012 Puszcza nad Gwdą jest ostoją ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA PL018). Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z czego co najmniej 25 gatunków zaliczanych jest do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Występuje tu również 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: gągoł, nurogęś, włochatka (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, lerka, puchacz (PCK), rybołów (PCK), zimorodek.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na marzec 2022 r. wymieniono 31 gatunków ptaków z Załącznika I DP. Przedmiot ochrony stanowi 16 gatunków z oceną B (5) oraz C (11), które stanowią przedmiot ochrony. Są to:

- bocian czarny (C),
- łabędź krzykliwy (C),
- gągoł (B),
- nurogęś (C),
- kania czarna (C),
- kania ruda (C),
- bielik (C),
- rybołów zwyczajny (C),
- żuraw (C),
- puchacz (C),
- włochatka (B),
- lelek zwyczajny (B),
- zimorodek (B),
- dzięcioł czarny (C),
- lerka (B),
- muchołówka mała (C).

Obszar PLB300012 Puszcza nad Gwdą posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 (Dz. Urz. 2015, poz. 2773), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura

2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 (Dz. Urz. 2017, poz. 4387).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **PLH300017 Dolina Rurzycy**

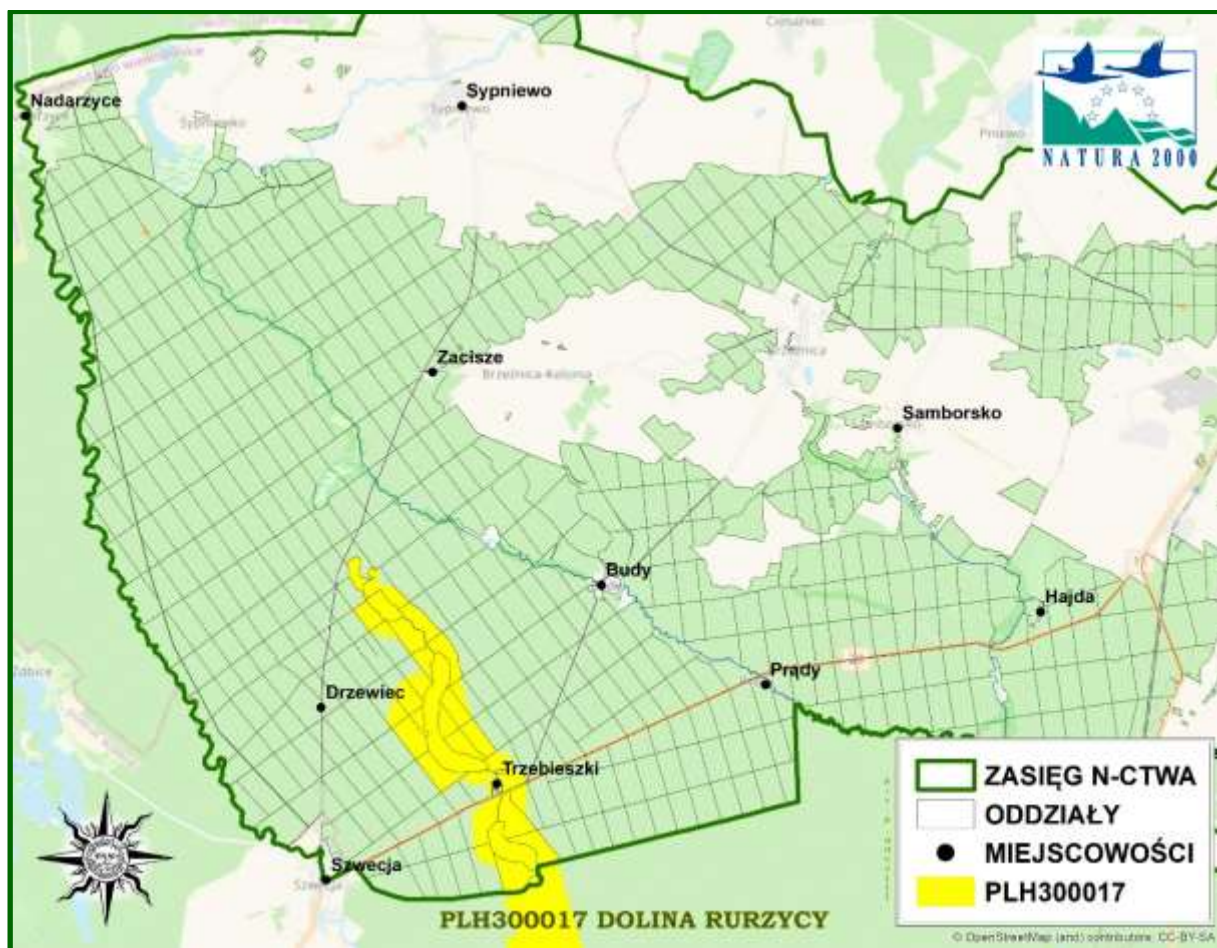
Obszar PLH300017 Dolina Rurzycy został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 lutego 2009 r., przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) (Dz. Urz. U. E. z dnia 13-02-2009, L 43, str.63).

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Rurzycy (PLH300017) (Dz. U. 2021, poz. 2109 z dn. 23.11.2021 r.), położony wzdłuż rzeki Rurzycy w województwach zachodniopomorskim i wielkopolskim, powiatach wałęckim, pilskim i złotowskim, w gminach Wałcz, Jastrowie, Szydłowo. Zajmuje powierzchnię 1766,04 ha.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 581,91 ha (33,0% ogólnej powierzchni SOO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 451,82 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 423,41 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 11,75 ha;
- grunty nieleśne – 16,66 ha.

W gruntach Nadleśnictwa obszar obejmuje oddziały: 231, 334c-j,~b,~c, 335, 365, 366, 367a,b,~a,~b, 400, 401, 402c-g,~c,~d, 403c-g,~c-~f, 404g,j,k,l,~c,~d, 436b-d,~a,~b,~d, 437-440, 481-483, 499b-l,~b-~g,~i, 500a-c,h,~c, 626a-d,~b, 627, 628a-d,j-o,r-y,~c, 675, 676, 677a-f,~a.

PLH300017 „Dolina Rurzyca” na tle gruntów Nadleśnictwa Jastrowie

Obszar obejmuje dolinę rzeki Rurzycy, która wypływa z jeziora Krąpsko Małe i płynie malowniczą, głęboko wciętą doliną, po czym wpada do rzeki Gwdy. Jej długość wynosi 25 km. Teren ten jest rynną odpływową dawnych wód lodowcowych, wypełnioną torfami oraz mułami i piaskami jeziornymi, w której znajduje się sześć jezior połodowcowych połączonych rzeką Rurzycą. Obszar w większości porośnięty jest przez lasy iglaste i naturalne lasy mieszane na stromych zboczach doliny oraz źródłiskowe olszyny. Tylko niewielkie fragmenty obszaru zajęte są przez łąki i inne tereny otwarte.

Obszar wyróżnia się kompleksem unikalnych, doskonale zachowanych źródlisk i torfowisk niskich, bogactwem flory i rzadkich fitocenoz torfotwórczych.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz w Szczecinie.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na marzec 2022 r. dla obszaru odnotowano 14 rodzajów siedlisk z Załącznika I DS., które są przedmiotami ochrony:

- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*,

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników,
- 4030 Suche wrzosowiska,
- 7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą(żywe),
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska,
- 7220 Źródlika wapienne,
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 9110 Kwaśne buczyny,
- 9130 Żyzne buczyny,
- 9160 Grąd subatlantycki,
- 91D0* Bory i lasy bagienne,
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (olsy źródliskowe),
- 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy .

W SDF dla obszaru wymieniono także 6 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i 2 gatunki roślin z Załącznika II DS. Przedmioty ochrony zaznaczono poprzez pogrubienie:

- 1337 bóbr europejski,
- 1188 kumak nizinny,
- **1014 poczwarówka zwężona,**
- **1016 poczwarówka jajowata,**
- 1032 skójka gruboskorupowa,
- 1060 czerwończyk nieparek,
- **1903 lipiennik Loesela,**
- **6216 haczykowiec błyszczący.**

Obszar PLH300017 Dolina Rurzyce posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 r., (Dz. Urz. Woj. Zach., poz. 2698, z dnia 30.06.2014 r.). Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 marca 2018r. (Dz. Urz. Woj. Zach., poz. 1611, z dnia 9.04.2018 r.), zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

3.3.4. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Jastrowie znajduje się 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 241,92 ha. W programie ochrony przyrody przedstawiono zakazy wynikające z uchwał gmin powołujących użytki ekologiczne. Są to następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Przypomnienie tych zakazów w *Planie*, jak również nie planowanie żadnych czynności gospodarczych w wydzieleniach wchodzących w skład użytków ekologicznych nie będzie miało negatywnego wpływu na ta formę ochrony. Szczegółową analizę wpływu Planu na poszczególne użytki przedstawiono poniżej.

Ogólnie można stwierdzić, że wydzielenia wchodzące w skład użytków ekologicznych są gruntami nieleśnymi (bagna, zadrzewienia, łąki, pastwiska, zbiornik), gruntami leśnymi niezalesionymi (objęte szczególną ochroną) oraz gruntami leśnymi zalesionymi. Zarówno dla gruntów nieleśnych, leśnych niezalesionych jak i drzewostanów nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

➤ **„W Dolinie Samborki”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr 116/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „W Dolinie Samborki” (Dz. Urz. 2012, poz. 3402).

Celem ochrony użytku jest zachowanie zarośli nadrzecznych, łąk świeżych i wilgotnych, torfowisk przejściowych oraz boru bagiennego i łągu olszowego położonych nad rzeką Samborką.

Na użytek składa się 68 pododdziałów, których powierzchnia wynosi: 73,60 ha. Położone w oddz.: 345b,l,s,t,w,x,y,ax,bx,cx,dx,fx,gx, 346c,d,f,h,i,j,k,l,n,o, 347a,b,c,d, 348b,c,d,f,h, 456t,w,z,ax, 462h,i, 463c,d,f, 464c,d, 465c,d, 466b, 528d, 529c,d,h,i,j,k,l, 604k,l, 605f,g, 660n,o,p,r,s,t, 661a,f,k,l.

Wydzielenia wchodzące w skład użytku ekologicznego są gruntami nieleśnymi (bagna, zadrzewienia, łąki, pastwiska, zbiornik), gruntami leśnymi niezalesionymi (objęte szczególną ochroną) oraz gruntami leśnymi zalesionymi (drzewostany – 5 wydz. o pow. 8,70 ha). Zarówno dla gruntów nieleśnych, leśnych niezalesionych jak i drzewostanów nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Pewne ewentualne negatywne oddziaływanie *Planu* mogłoby wystąpić przy wykonywaniu cięć rębnych (zupelnych i gniazdowych) w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu, w przypadku, gdy w wydzieleniach wchodzących w skład „Doliny Samborki” stwierdzono bagienne siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W oddz.: 605f, 604k,l zdiagnozowano siedlisko 91E0, natomiast w oddz. 661f siedlisko 91D0. Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie tych wydzieleni można stwierdzić zaplanowaną rębnię zupełną (IB – 95%) w oddz. 604j (pow. wydz. 3,04 ha, pow. manipulacyjna 2,46 ha). Należy zauważyć, że pozostałą powierzchnię w tym wydzieleniu stanowi strefa buforowa o szerokości ok. 25 m przylegająca do oddz. 604k.

➤ **„W Dolinie Piławy”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 117/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „W Dolinie Piławy” (Dz. Urz. 2012, poz. 3401).

Celem ochrony użytku jest zachowanie siedlisk priorytetowych dla sieci N2000 w szczególności nadrzecznych zarośli oraz ekosystemów łąkowych położonych nad rzeką Piławą.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 3,76 ha, położone w oddz.: 177f, 344k,l,m, 412f,g, 447d,f,g,l,m.

Wydzielenia wchodzące w skład użytku ekologicznego są gruntami nieleśnymi (łąki,

pastwiska) oraz gruntami leśnymi niezalesionymi (objęte szczególną ochroną), dla których nie projektuje się wskazań gospodarczych. W tych wydzieleniach nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

➤ **„Mokradła Brzeźnickie”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 118/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Mokradła Brzeźnickie” (Dz. Urz. 2012, poz. 3400).

Celem ochrony użytku jest zachowanie siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w szczególności torfowisk przejściowych, torfowisk wysokich, jezior eutroficznych oraz roślin chronionych oraz ze wzg. na miejsca lęgu Żurawia położonych w pobliżu miejscowości Brzeźnica.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 7,58 ha, położone w oddz.: 157d,f, 158c, 160c, 2111,m.

➤ **„W Dolinie Płytnicy”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 119/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „W Dolinie Płytnicy” (Dz. Urz. 2012, poz. 3399).

Celem ochrony użytku jest zachowanie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. W szczególności łąk świeżych, ziołorośli nadrzecznych, jezior eutroficznych położonych nad rzeką Płytnicą.

Na użytek składają się 62 pododdziały, których powierzchnia wynosi: 129,59 ha. Położone w oddz.: 37b,d,f,g,h,i, 38d,i,j,m, 52c,d,j,m,n, 68h,i, 69a, 86c, 87a,l, 110a,c,d, 111a,b,i,j,k,l, 139c,d, 140a,d,g,h,j,l, 165c,h, 166a,b,k,m, 167g, 190h,j, 191b,h,k, 216g,h, 217a,d, 330h, 359i, 360c, 392b, 472d, 489c, 568a,b.

Wydzielenia wchodzące w skład użytku ekologicznego są gruntami nieleśnymi (bagna, zadrzewienia, łąki, pastwiska, zbiornik) oraz gruntami leśnymi niezalesionymi (objęte szczególną ochroną), dla których nie projektuje się wskazań gospodarczych. W oddz. 69a oraz oddz. 86c stwierdzono siedlisko świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (6510), dla których nie ma potrzeby analizować rodzaju projektowanych cięć rębnych.

➤ **„W Dolinie Oski”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 120/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „W Dolinie Oski” (Dz. Urz. 2012, poz. 3404).

Celem ochrony użytku jest zachowanie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w szczególności łąk świeżych i roślin objętych ochroną gatunkową,

położonych nad rzeką Oską.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 2,93 ha położone w oddz.: 271b. Jest to łąka, na której stwierdzono siedlisko 6510.

➤ **„Nad Jeziorem Busino”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 121/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Nad Jeziorem Busino” (Dz. Urz. 2012, poz. 3398).

Celem ochrony użytku jest zachowanie ekosystemów łąkowych w pobliżu jeziora Busino.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 6,58 ha położone w oddz.: 8b,d,h,i,n, 15b,c.

Wydzielenia wchodzące w skład użytku ekologicznego są gruntami nieleśnymi (zadrzewienia, łąki) oraz gruntami leśnymi niezalesionymi (objęte szczególną ochroną), dla których nie projektuje się wskazań gospodarczych. W tych wydzieleniach nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

➤ **„Uroczysko nad Gwdą”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 122/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Uroczysko nad Gwdą” (Dz. Urz. 2012, poz. 3396).

Celem ochrony użytku jest zachowanie ziołorośli nadrzecznych nad rzeką Gwdą.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 6,46 ha położone w oddz.: 682h, 683f. Są to grunty nieleśne (bagna), na których nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

➤ **„Kozie Bagno”**

Ustanowiony Uchwałą Nr 123/2012 Rady Miejskiej w Jastrowiu z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kozie Bagno” (Dz. Urz. 2012, poz. 3397).

Celem ochrony użytku jest ochrona siedlisk o znaczeniu priorytetowym jak i będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. W szczególności torfowiska wysokie i przejściowe oraz jeziora eutroficzne.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 11,42 ha położone w oddz.: 102j,o, 130c. Są to grunty nieleśne (bagna), na których nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

3.3.5. Pomniki przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Jastrowie występują 4 obiekty uznane za pomniki przyrody ożywionej – pojedyncze drzewa.

Wykaz pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp	Podstawa prawna	POŁOŻENIE		OPIS OBIEKTU				
		oddz. Pododdz.	Leśnictwo <i>Gmina</i>	gatunek	wiek	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Zarządzenie Wojewody Piłskiego Nr 42 z dnia 28.12.1985r.	218i	Budy <i>Jastrowie</i>	Sosna pospolita „Gruba Kaśka”	200	251	27	2
2.	Rozporządzenie Wojewody Piłskiego Nr 6/92 z dnia 31.12.1992r.	365b	Budy <i>Jastrowie</i>	Buk zwyczajny „Bogdan”	150	454	31	2
3.	Orzeczenie Prezydium WRN w Koszalinie Nr 23 z 1956r.	532d	Hajda <i>Jastrowie</i>	Dąb Szypułkowy „Hubert” (suchy)	250	675	20	5
4.	Zarządzenie Wojewody Piłskiego Nr 42 z dnia 28.12.1985r.	532d	Hajda <i>Jastrowie</i>	Buk zwyczajny	170	365	34	2

*Stan zdrowotny pomników przyrody ożywionej przedstawiony jest liczbowo wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego:

- 1 – oznacza drzewo zdrowe, bez ubytków i obecności szkodników;
- 2 – oznacza drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej partii korony, z pojedynczymi szkodnikami;
- 3 – drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień, w znacznym stopniu zaatakowane przez szkodniki;
- 4 – drzewo mające w 70% obumarłą koronę lub pień, z dużymi ubytkami tkanki drzewnej;
- 5 – drzewo mające w ponad 70% obumarłą koronę lub pień, z licznymi dziuplami oraz martwe.

Zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, jednym z podstawowych zakazów, jakie mogą być wprowadzone w odniesieniu do pomników przyrody jest zakaz ich niszczenia lub uszkodzenia. W sytuacji wykonywania prac leśnych w pododdziale z pomnikiem przyrody należy kierować się wskazaniem zawartymi w programie ochrony przyrody, tak aby nie doprowadzić do przypadkowego jego uszkodzenia lub zniszczenia.

Znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa pomniki przyrody nie są bezpośrednio zagrożone w wyniku realizacji zaprojektowanych zabiegów, ponieważ w 3 drzewostanach z pomnikami nie zaplanowano żadnych działań gospodarczych, a w 1 drzewostanie (oddz. 218i) wskazania dotyczą czyszczeń późnych, które nie wymagają pozyskania drewna, więc nie są ewentualnym zagrożeniem dla pomnika.

3.3.6. Ochrona gatunkowa

Jak podano w Programie ochrony przyrody, informacje o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskano z różnych źródeł, przede wszystkim z opracowań i dokumentacji sporządzanych dla form ochrony przyrody, danych Nadleśnictwa, literatury oraz obserwacji własnych. Część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie.

Zestawienie gatunków podlegających ochronie gatunkowej na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	W tym:	
				Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*	Gatunki ujęte w Czerwonych Księgach lub Listach
Liczba gatunków zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa					
1	2	3	4	5	6
Porosty		1	1		1
Grzyby		1	1		1
Widłaki		1	1		1
Mchy	1	11	12	1	
Rośliny naczyniowe	7	13	20	1	6
Owady	3	3	6	3	3
Pijawki		1	1		1
Ślimaki	2	1	3	2	2
Płazy	6	5	11	11	11
Gady		5	5	2	4
Ptaki	106	5	111	32	111
Ssaki	7	15	22	8	21

*Gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014r., poz.1408) na terenie Nadleśnictwa stwierdzono stanowiska **35** gatunków roślin i grzybów, w tym: **1** gatunek porostu oraz **1** gatunek grzyba, **1** gatunek widłaka, **12** gatunków mchów oraz **20** gatunków roślin naczyniowych. Spośród nich ochroną ścisłą jest objętych **8** gatunków, natomiast częściową – **27** gatunków. Wśród stwierdzonych roślin **9** gatunków jest wymienionych na czerwonych listach.

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Pospolite gatunki mszaków (m.in.: brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, rokitnik pospolity, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy), które nie

były szczegółowo zinwentaryzowane, nie zostały oznaczone na mapach.

Lista chronionych gatunków zwierząt została sporządzona w oparciu o wszelkie dostępne dane. Na tej podstawie liczbę gatunków chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 159 gatunki zwierząt, w tym: 6 owadów, 1 pijawka, 3 ślimaki, 11 płazów, 5 gadów, 111 ptaków i 22 ssaki.

Aktualnie, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie zatwierdzonych jest 8 stref obejmujących ochroną miejsca lęgowe: 1 sóweczki oraz 7 włośchatki.

Na podstawie porozumienia między RDLP w Pile a Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Szczecinie, w zasięgu obszaru Puszcza nad Gwdą PLB30001 możliwość stworzenia stref ochrony całorocznej dla włośchatki i sóweczki zostanie ograniczona tylko do przypadków, w których stwierdzono pewne gniazdowanie tych gatunków.

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., w związku z czym nie będą one zasadniczo objęte oddziaływaniem *Planu*. W analizach wpływu *Planu* na chronione gatunki odniesiono się jedynie do tych gatunków, na które *Plan* może mieć wpływ, a więc głównie do gatunków typowo leśnych lub gatunków, które są związane ze środowiskami nieleśnymi, ale zabiegi wykonywane w *Planie* mogą oddziaływać na ich siedliska.

3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na formy ochrony przyrody

➤ Rezerwaty przyrody

Planowanie działań w rezerwach przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, może odbywać się wyłącznie w planach ochrony sporządzanych dla tych rezerwatów lub w postaci zadań ochronnych zatwierdzanych przez organ nadzorujący, czyli Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. *Plan* nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych w odniesieniu do gruntów znajdujących się w rezerwach „Diabli Skok”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca” oraz „Kozie Brody”. W programie ochrony przyrody przedstawiono zapisy zawarte w planach ochrony lub zadaniach ochronnych, dotyczące ewentualnych czynności, które powinno wykonać Nadleśnictwo Jastrowie.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwatach powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązujących planach ochrony.

Rezerwat „Diabli Skok” posiada otulinę, w której zabiegi związane z wykonaniem trzebieży późnych w oddz. 221d, 232a,g, 334b zostały uzgodnione z RDOŚ w Poznaniu.

Ogólnie należy więc stwierdzić, że oceniany *Plan* dla Nadleśnictwa Jastrowie, przy uwzględnieniu powyższych wskazań, nie będzie implikował negatywnych oddziaływań na cele ochrony rezerwatów przyrody.

➤ **Obszar chronionego krajobrazu**

W obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” obecnie nie obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów i zakazy właściwe dla tej formy ochrony.

W związku z tym nie stwierdza się, aby zapisy *Planu* mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody. Jeżeli nawet w najbliższej przyszłości takie byłyby ustanowione, to nie będą się odnosić do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk, która wynika z realizacji powyższego *Planu*.

➤ **Obszary Natura 2000**

Obszary Natura 2000 występujące w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie posiadają plany zadań ochronnych.

Analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 PLB300012 Puszcza nad Gwdą oraz PLH300017 Dolina Rurzyca, jak również wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **Użytki ekologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa wyznaczono 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 241,92 ha. Dla tych gruntów nie przedstawiono żadnych wskazań gospodarczych. Po analizie ewentualnego wpływu użytkowania rebrnego planowanego w najbliższym sąsiedztwie gruntów z siedliskami podmokłymi z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej zdiagnozowanymi w granicach użytków ekologicznych stwierdzono, że tylko w najbliższym sąsiedztwie UE „W Dolinie Samborki”, przy oddz. 604k (siedlisko 91E0), jest planowana rębnia zupełna (Rb IB 95%) w oddz. 604j (pow. wydz. 3,04 ha, pow. manipulacyjna 2,46 ha). W ramach rozplanowania, wytyczono

strefę buforową o szerokości ok. 25 m od krawędzi oddz. 604k, którą pozostawiono bez cięć. Należy dopilnować, aby nie naruszać tej strefy przy pozyskaniu i zrywce drewna.

W pozostałych użytkach ekologicznych nie stwierdzono negatywnego oddziaływania *Planu*.

➤ **Pomniki przyrody**

Analiza zabiegów przewidzianych w *Planie* w wydzieleniach z pomnikami przyrody nie wskazała negatywnego oddziaływania.

➤ **Ochrona gatunkowa**

W programie ochrony przyrody przedstawiono metody ochrony w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, dotyczące m.in. naniesienia znanych stanowisk na odpowiednie mapy tematyczne, ewentualnego pozostawienia biogrup na zrębach, wytyczenia szlaków zrywkowych, przeprowadzenia szkoleń dla pracowników z rozpoznawania cennych gatunków, pozostawiania drzew martwych i zamierających oraz bardziej szczegółowe wytyczne dla wybranych gatunków zwierząt.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na populacje gatunków roślin i zwierząt chronionych przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
1.	Rezerваты przyrody	W <i>Planie</i> , w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatów przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwatach powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.	+
2.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	Nie stwierdza się, aby zapisy <i>Planu</i> mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody.	+
3.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach 4.2. i 4.3. Prognozy.		
4.	Użytki ekologiczne	Użytkowanie rębne w bezpośrednim sąsiedztwie oddz.: 604k (UE „W Dolinie Samborki”).	Wyznaczenie i pozostawienie stref buforowych ok. 25 m od granic użytku – oddz.: 604j.	+
5.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki:	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych.	+

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
		- oddz. 218i – CP.		
6.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione zamieszczono w rozdziałach 4.1.3. i 4.1.4. <i>Prognozy</i> .		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:
 + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
 - (minus) wpływ ujemny, negatywny.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

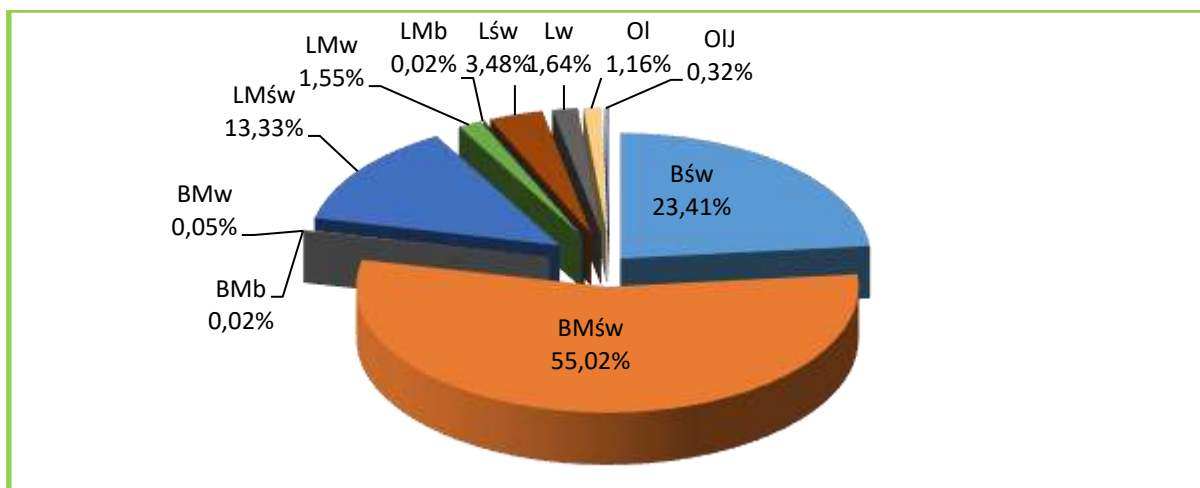
3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą prowadzenia gospodarki leśnej m.in. na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. W tym punkcie dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. wg stanu na 1.01.2024 r.

➤ **PLB300012 Puszcza nad Gwdą**

Obszar ptasi PLB300012 Puszcza nad Gwdą zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie 13053,75 ha, tj. 16,8% ogólnej powierzchni OSO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 12642,18 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 11988,35 ha, grunty związane z gospodarką leśną 399,08 ha, grunty nieleśne 254,75 ha.

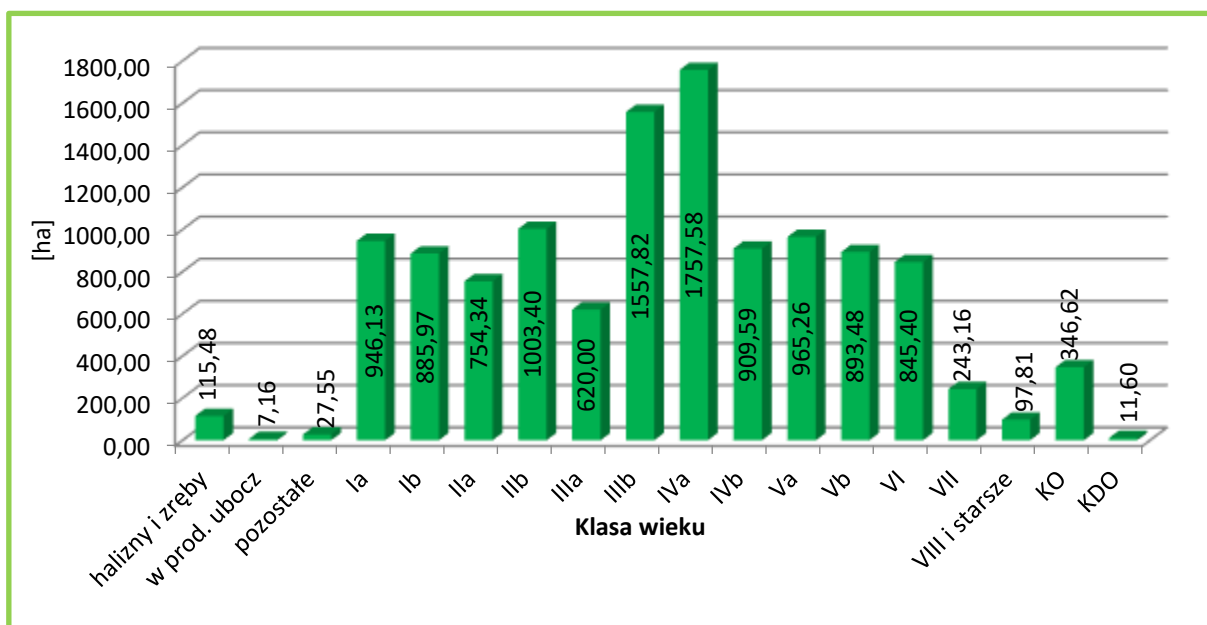
Typy siedliskowe lasu

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa jastrowie

Tło siedliskowe obszaru tworzy BMśw – 6513,47 ha (55,02%), Bśw – 2771,37 ha (23,41%) oraz LMśw – 1578,60 ha (13,33%). Siedliska borowe występują na 78,50% powierzchni. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 95,24% (11275,27 ha), wilgotne – 3,24% (382,43 ha), bagienne – 1,52% (180,46 ha).

Struktura wiekowa

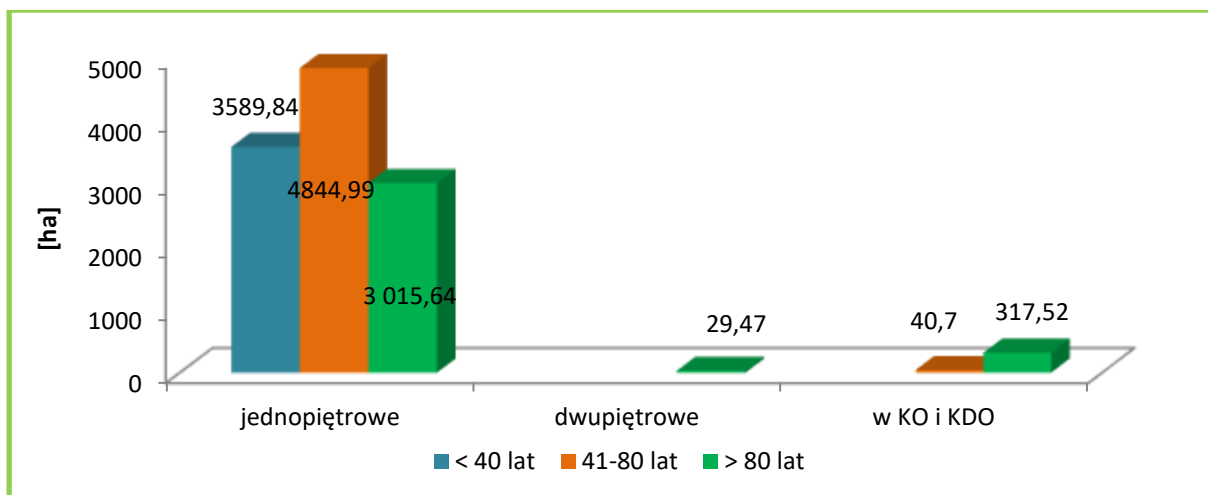

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W strukturze wiekowej w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie dominują drzewostany w IVa podklasie wieku (1757,58 ha – 14,7% powierzchni gruntów zalesionych). Grunty niezalesione stanowią 1,3% powierzchni gruntów leśnych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 62 lata.

Struktura pionowa

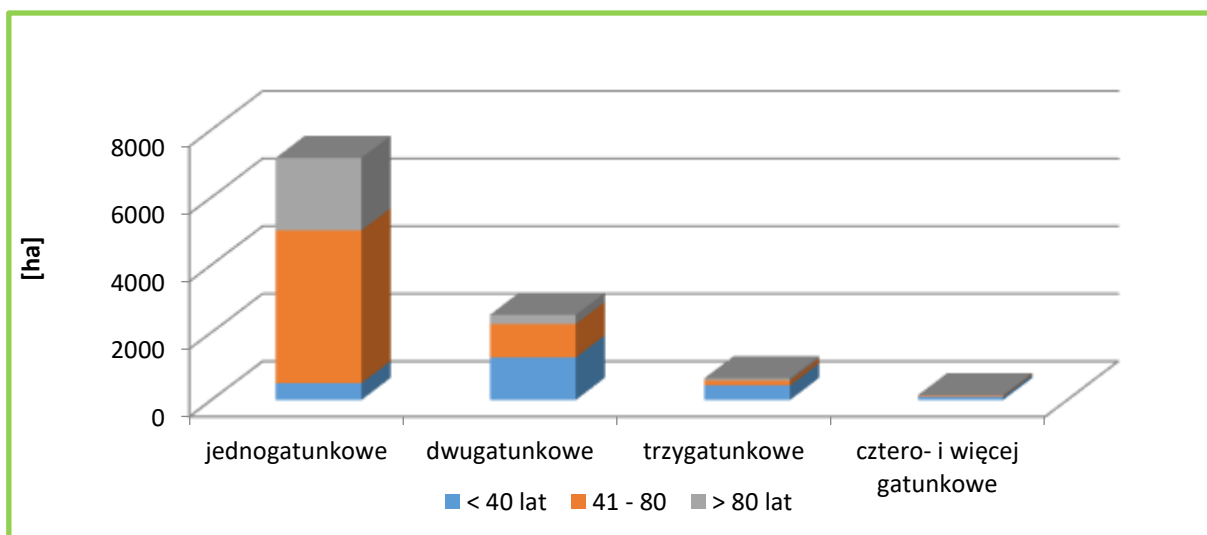

Struktura pionowa drzewostanów w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300012 Puszcza nad Gwdą są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (96,7%). Drzewostany w KO i KDO stanowią tylko 3,0% powierzchni. Dodatkowo można zauważyć, że na powierzchni 1560,49 ha zaewidencjonowano drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia). W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

Bogactwo gatunkowe

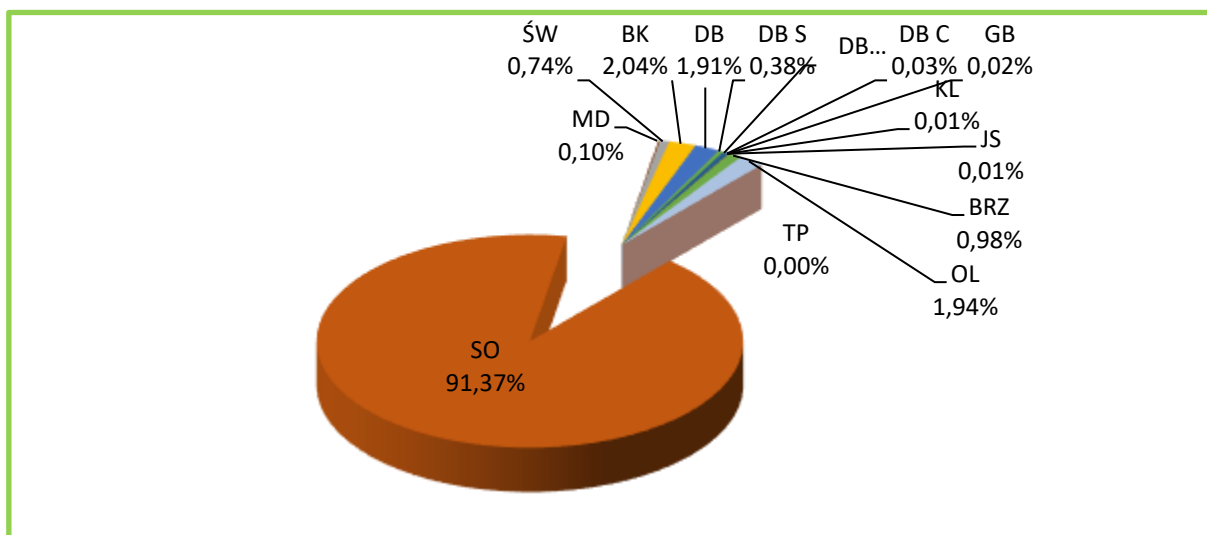

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Drzewostany Nadleśnictwa Jastrowie w zasięgu obszaru PLB300012 Puszcza nad Gwdą są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 56% i dwugatunkowe – 29,5%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (10,4%). Drzewostany cztero- i więcej gatunkowe

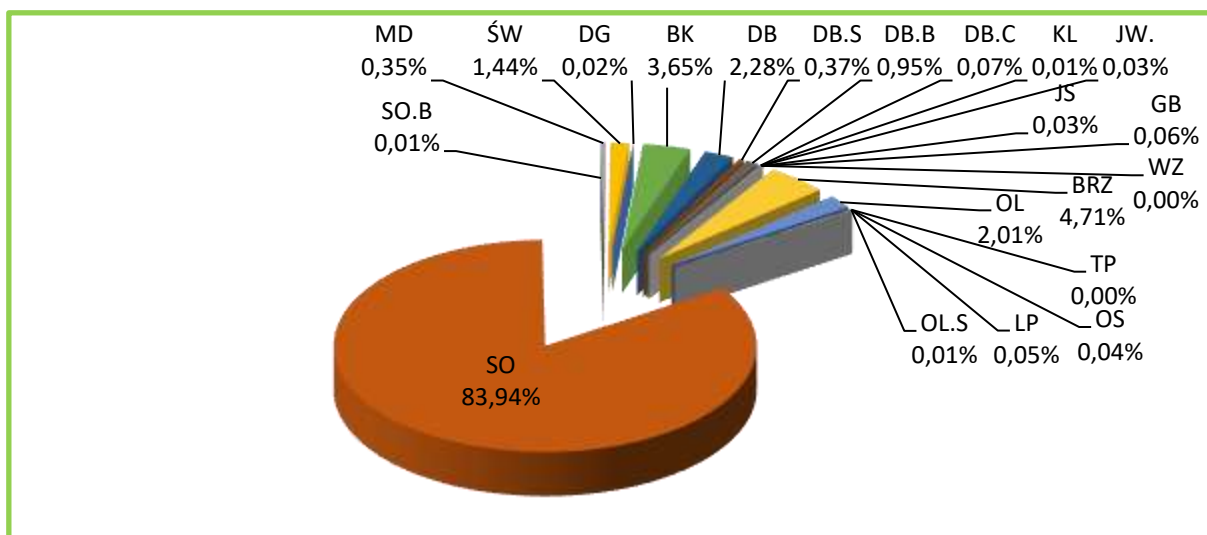
zajmują 4,1% powierzchni gruntów zalesionych.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W lasach Nadleśnictwa Jastrowie w zasięgu obszaru PLB300012 Puszcza nad Gwdą jako gatunki panujące występuje 14 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 91,37% powierzchni. Udział gatunków iglastych w na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie wynosi 92,21%.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 7,43%. Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi

85,76%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 11724,42 ha (99,0%). Niewielka część pochodzi z samosiewu (113,74 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 4748,43 ha – 45,4% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w obszarze PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie wynosi 3426,26 ha (28,6% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych), w tym drzewostanów ponad 100-letnich – 1430,24 ha. Głównym gatunkiem panującym jest sosna na 87,4% powierzchni lasów dojrzałych w obszarze.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 49,5% powierzchni Nadleśnictwa, na 8,6% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 0,8% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (41,1%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLB300012 Puszcza nad Gwdą na terenie Nadleśnictwa Jastrowie monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że jeden gatunek obcego pochodzenia występuje jako gatunek panujący w drzewostanach na tym obszarze. Gatunkiem o którym mowa jest dąb czerwony występuje jako gatunek panujący w 3 wydzieleniach o łącznej powierzchni 3,19ha.

**Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia
 w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na terenie Nadleśnictwa Jastrowie**

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zakrzewień
		Liczba wydzieleń				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Berberys pospolity				4	
2.	Cyprysik groszkowy		1			
3.	Cyprysik Lawsona		2			
4.	Czeremcha późna		2		282	
5.	Daglezja zielona	6	37	1		4
6.	Dąb czerwony	17	95	4	2	3
7.	Jodła koreańska				1	
8.	Kasztanowiec biały		6			
9.	Orzech czarny					1
10.	Robinia akacyjowa		14		4	2
11.	Sosna Banksa	1				
12.	Sosna wejmutka		14		4	2
13.	Śnieguliczka biała				8	
14.	Świdośliwa kanadyjska				10	
15.	Świerk kaukaski				1	
16.	Żywotnik zachodni		1			
RAZEM		24	172	5	316	12

Zinwentaryzowano 24 wyłączenia z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu, a także 172 wyłączenia, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 5 wyłączeniach gatunki wpisano do warstwy nalotu, podrostu i podsadzeń, a w 316 wyłączeniach występują w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień oraz w 12 wyłączeniach występują w warstwie przestoi i zakrzewień.

Pod względem gatunkowym największy problem jest z czeremchą późną, którą stwierdzono w 284 wyłączeniach,

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300012 Puszcza nad Gwdą stwierdzono występowanie 21 gatunków roślin i grzybów objętych prawną ochroną, w tym: 1 grzyb, 1 widłak, 2 mszaki i 17 rośliny naczyniowe.

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- grzyby: soplówka bukowa (*Hericium coralloides*);
- widłaki: widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*);
- mszaki: haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*), torfowiec błotny (*Sphagnum palustre*);
- rośliny naczyniowe: bagno zwyczajne (*Rhododendron tomentosum*), bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), cis pospolity (*Taxus baccata*), grzybieniec biały (*Nymphaea alba*), jarzab brekinia (*Sorbus torminalis*), kocanki piaszkowe (*Helichrysum arenarium*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), kukulka krwista (*Dactylorhiza incarnata*), kukulka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*), listera jajowata (*Listera ovata*), pływacz drobny (*Utricularia minor*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 31 gatunków ptaków z Załącznika II DP. Są to: bąk (*Botaurus stellaris*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), czapla biała (*Egretta alba*), łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), gągoł (*Bucephala clangula*), nurogęś (*Mergus merganser*), trzmielojad (*Pernis apivorus*), kania czarna

(*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), rybołów zwyczajny (*Pandion haliaetus*), kropiatka (*Porzana porzana*), zielonka (*Porzana parva*), derkacz (*Crex crex*), żuraw (*Grus grus*), puchacz (*Bubo bubo*), sóweczka (*Glaucidium passerinum*), włośchatka (*Aegolius funereus*), lelek zwyczajny (*Caprimulgus europaeus*), zimorodek (*Alcedo atthis*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), lerka (*Lullula arborea*), świergotek polny (*Anthus campestris*), jarzębatka (*Sylvia nisoria*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), gąsiorek (*Lanius collurio*), ortolan (*Emberiza hortulana*).

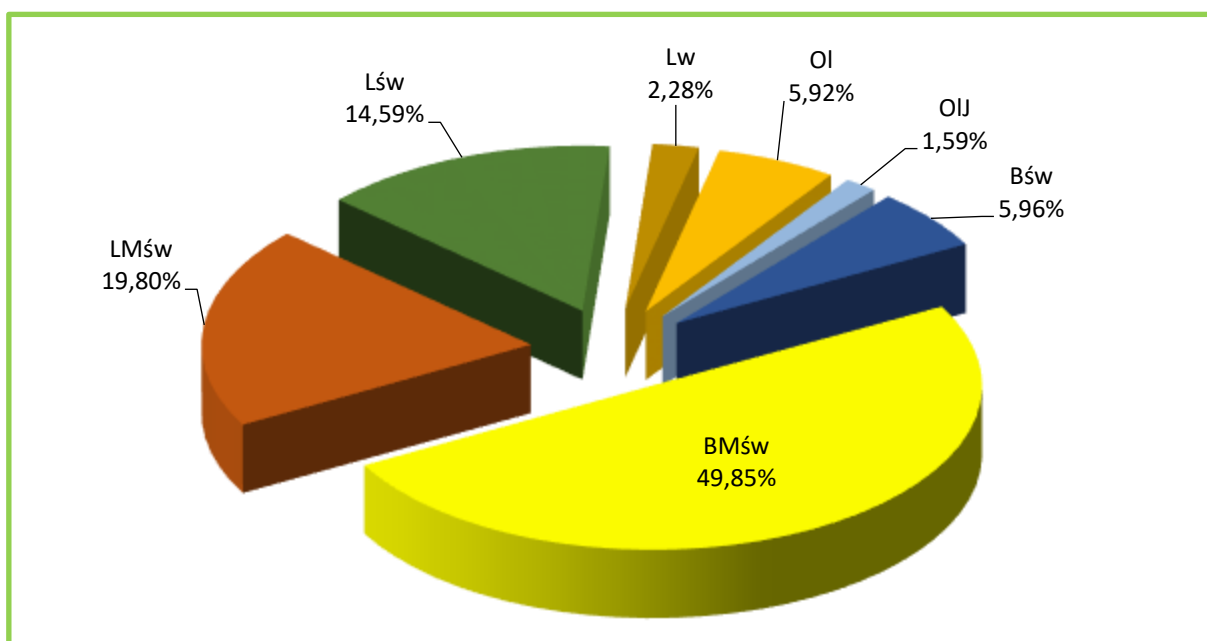
Biorąc pod uwagę ich potencjałe biotopy oraz charakterystykę obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie, można stwierdzić, że część z tych gatunków może gniazdować na tym terenie.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

➤ PLH300017 Dolina Rurzycy

Obszar siedliskowy PLH300017 Dolina Rurzycy zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Jastrowie 581,91 ha, tj. 33,0% ogólnej powierzchni SOO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 451,82 ha, w tym: grunty leśne zalesione i niezalesione 423,41 ha, grunty związane z gospodarką leśną 11,75 ha, grunty nieleśne 16,66 ha.

Typy siedliskowe lasu

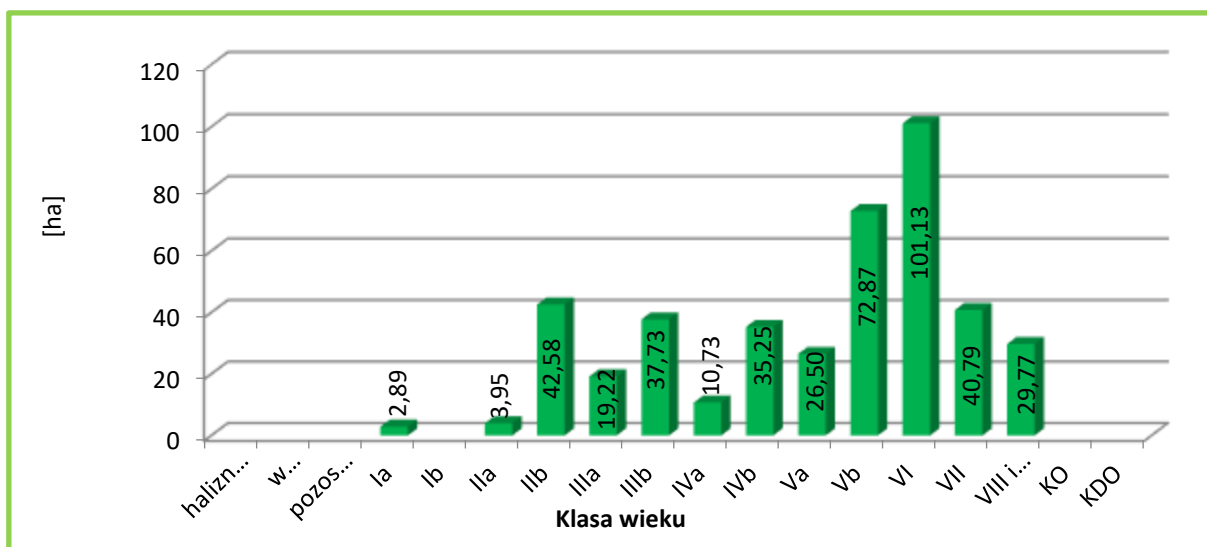

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLH300017 Dolina Rurzycy na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Tło siedliskowe obszaru tworzą: BMśw – 211,08 ha (49,85% powierzchni gruntów zalesionych), LMśw – 83,85 ha (19,80%) i Lśw – 61,79 (14,59%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 15,76%. Siedliska lasowe występują łącznie na 36,67%. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 90,21% (381,94 ha), wilgotne – 2,28% (9,66 ha), bagienne – 7,51% (31,81 ha).

Struktura wiekowa

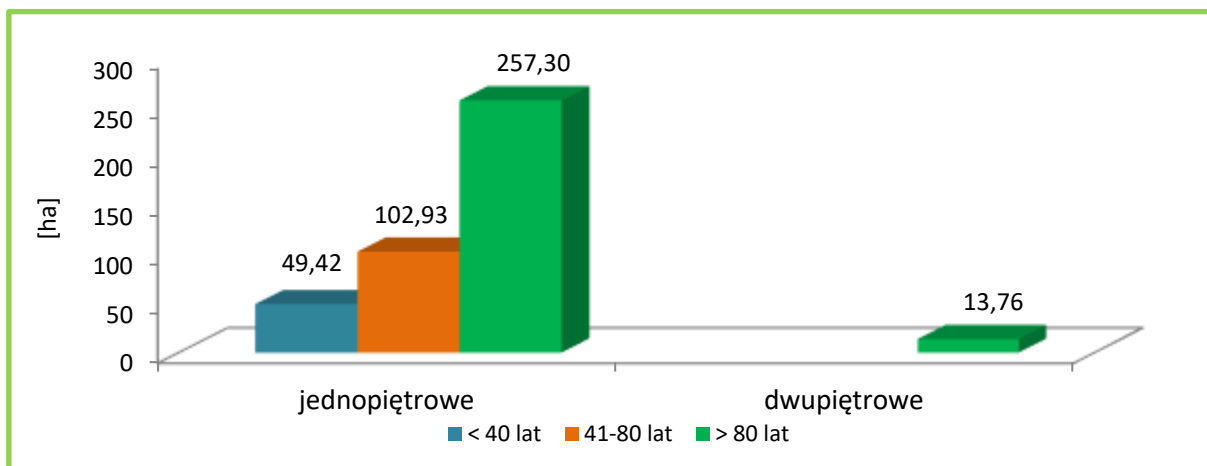

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W strukturze wiekowej w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie dominują drzewostany VIa podklasy wieku (101,13 ha – 23,88% powierzchni gruntów zalesionych).

Na obszarze nie występują grunty niezalesione. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 92 lata.

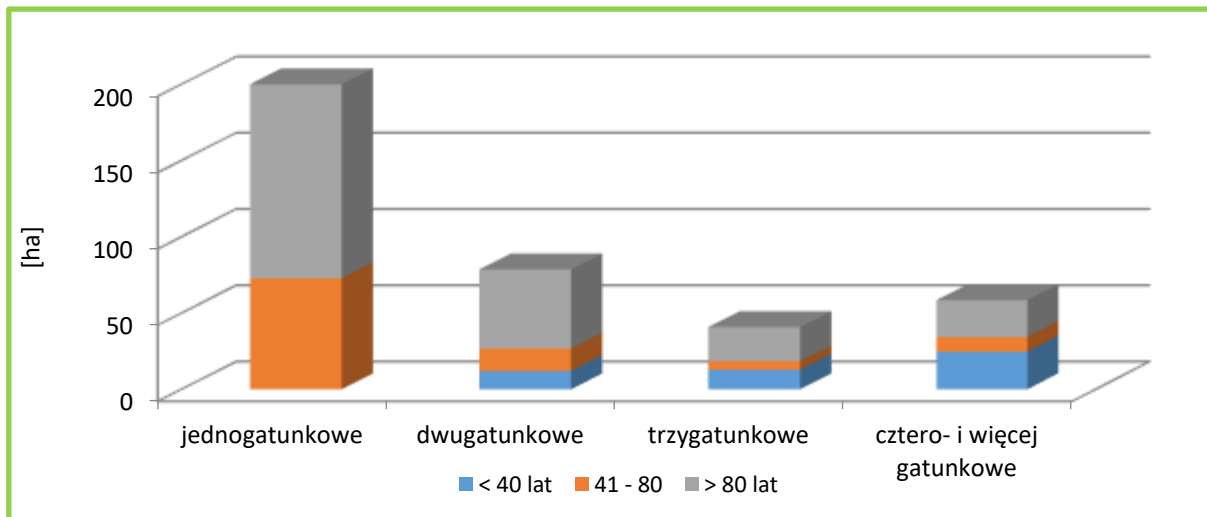
Struktura pionowa

Struktura pionowa drzewostanów w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca są drzewostanami jednopiętrowymi (96,75%) oraz dwupiętrowymi (3,25%). Dodatkowo można zauważyć, że zaewidencjonowano 22,27 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia).

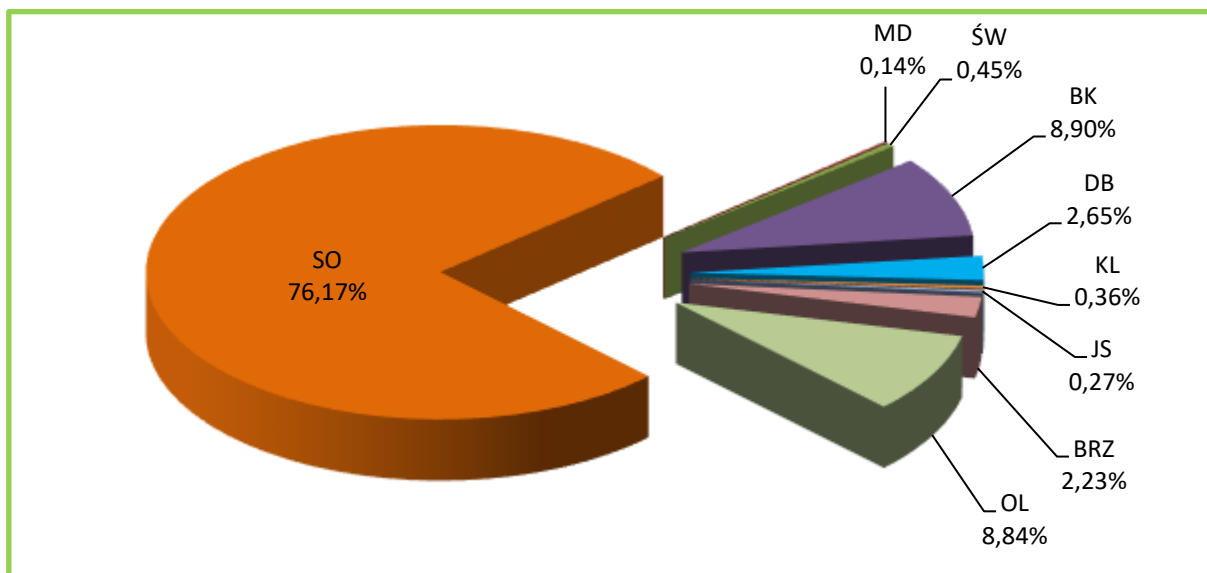
Bogactwo gatunkowe

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

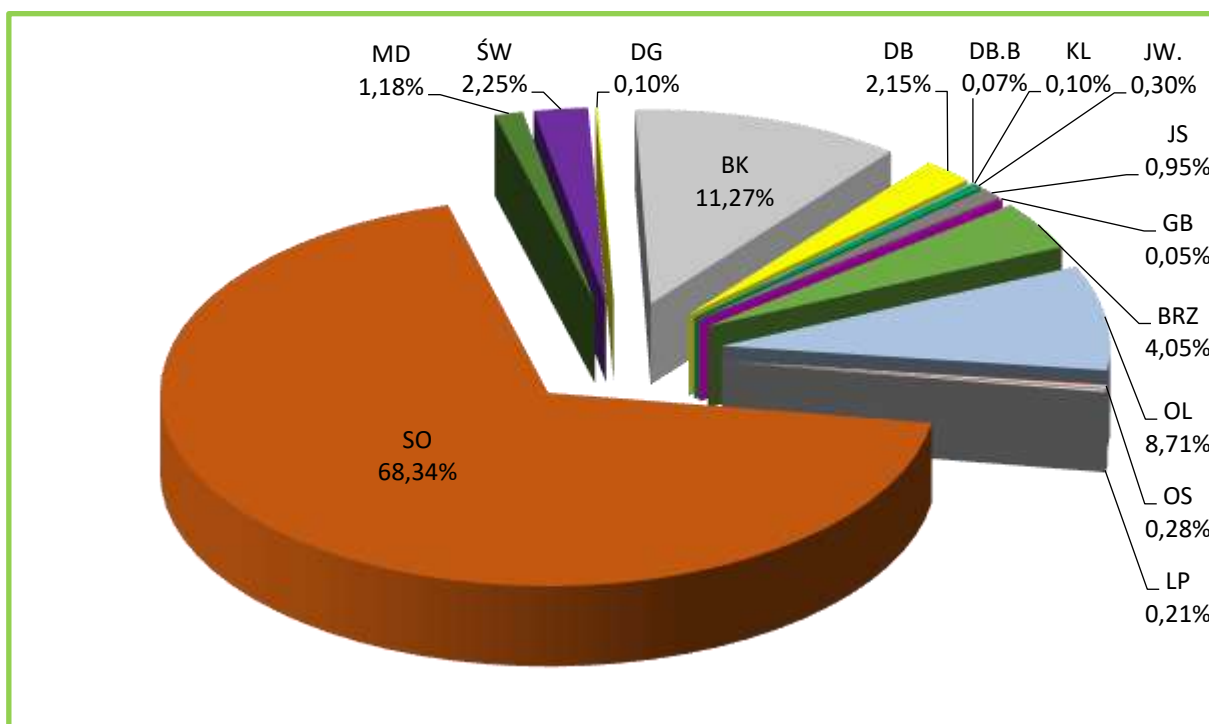
Drzewostany Nadleśnictwa Jastrowie w zasięgu obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 58,0%. Dwugatunkowe zajmują 18,6%, trzygatunkowe – 9,6%, cztero- i więcej gatunkowe – 13,8%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W lasach Nadleśnictwa Jastrowie w zasięgu obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca jako gatunki panujące odnotowano 9 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest So (76,17%). Udział gatunków iglastych na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie wynosi 76,76%.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 7,83%. Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 71,87%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 412,77 ha (97,5%). Część jest z samosiewu (10,64 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 137,60 ha – 32,5% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH300017 Dolina Rurzyca zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie zajmują łącznie 171,69, czyli 40,5% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi z Załącznika I DS zajmują 23,92 ha, w tym: 9110 – 6,90 ha, 9130 – 1,44 ha, 9160 – 2,80 ha, 91E0 – 12,78 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 60,6% powierzchni a średniego borowacenia na 10,3% powierzchni. Mocne borowacenie stwierdzono na 2,2% powierzchni a na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (26,9%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH300017 Dolina Rurzycy monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że gatunki obcego pochodzenia nie występują jako gatunki panujące w drzewostanach na tym obszarze. W jednym wydzieleniu gatunek obcy występuje w składzie drzewostanu. Gatunki obce odnotowano również w 9 drzewostanach jako miejscami w I piętrze oraz 5 wydzieleniach gdzie występują w warstwie podszytu.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH300017 Dolina Rurzycy stwierdzono występowanie 6 gatunków roślin i grzybów objętych prawną ochroną, w tym: 1 grzyb, 1 widłak, 1 mech i 3 rośliny naczyniowe.

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- grzyby: soplówka bukowa (*Hericium coralloides*);
- widłaki: widłak jałowcowaty (*Lycopodiella annotinum*);
- mszaki: haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*);
- rośliny naczyniowe: bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), pływacz drobny (*Utricularia minor*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*).

Występowanie wyżej wymienionych gatunków roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich

jednoznaczłą lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS oraz 2 gatunek rośliny i 6 gatunki zwierząt z Załącznika II DS.

Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie w zasięgu obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca zajmują powierzchnię 100,22 ha, tj. 22,2% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa. Są to: 7220 – źródłiska wapienne – 0,69 ha, 7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – 12,45 ha, 9110 – kwaśne buczyny – 39,78 ha, 9130 – żyzne buczyny – 5,91 ha, 9160 – Grąd subatlantycki – 9,56 ha, 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródłiskowe – 31,83 ha.

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Plan w wykazie zadań z zakresu hodowli lasu zawiera między innymi zestawienie zadań dotyczących gruntów przeznaczonych do zalesienia. W *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019, poz. 1839) określono jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz zalesienia:

- pastwisk lub łąk na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią (...);
- nieużytków na glebach bagiennych;
- nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (...) lub w otulinach form ochrony przyrody (...).

W *Planie* dla Nadleśnictwa Jastrowie nie projektuje się zalesienie użytków rolnych.

3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji. Nie jest więc podstawą ich realizacji. *Plan* nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych i innych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019, poz. 1834) przedsięwzięcia te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla takich przedsięwzięć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i do nich zwracać się będzie Nadleśnictwo po opracowaniu szczegółowych projektów. Na podstawie *Planu* Nadleśnictwo nie może występować o decyzję, a więc nie ma potrzeby w prognozie przeprowadzać analizy wpływu na środowisko wymienionych zamierzeń.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębnego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- zakładanie upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody, istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji, należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W terenie, gdzie brak większych zakładów przemysłowych, stanowiska pracy utworzone w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna są dla miejscowej ludności bardzo ważne. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością likwidacji miejsc pracy w tych firmach i wzrostem bezrobocia.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest znaczący.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, itp. materiały sztuczne, plastiki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie za sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt pożądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Różnorodność gatunkowa

W zakresie oceny wpływu *Planu* na ten element mogą być analizowane zapisy dotyczące:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja *Planu* może odmiennie wpływać na różne grupy gatunków. Jedne działania oddziałujące pozytywnie na jakąś grupę organizmów mogą negatywnie wpływać na inną. Szerzej zostało to omówione w innych rozdziałach Prognozy. Generalnie podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie zachowania szerokiego spektrum gatunków w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zapisy *Planu* przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków, co przyczyni się do ich zachowania.

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów, odnieść się trzeba głównie do zamieszczonej w *Planie* tabeli zawierającej proponowane typy drzewostanów (TD) i składy gatunkowe upraw. Tabela ta dla każdego typu

siedliskowego lasu określa optymalny TD (lub kilka TD) oraz proponowane składy upraw z określeniem przedziału procentowego udziału każdego gatunku.

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL) wraz z zaleceniami gospodarczymi przyjęte w Nadleśnictwie Jastrowie

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [w %]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Śródlądowy bór chrobotkowy	91T0-1	Bs	So	So 90, Brz 10	I,IV	Rębnia I dopuszczalna w dużych płatach siedliska pod warunkiem nieobjęcia rębnią całego płatu.
		Bśw				
Bór bagienny typowy	91D0-2	Bb	So	So 90, Brz.om i in. 10		Zakaz użytkowania rębniego, pozostawienie martwych drzew na gruncie, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.
		BMb (rzadko)	Brz-So	So 60, Brz.om i in. 40		
Bory i lasy bagienne	91D0	BMb	Brz-So	So 60, Brz.om i in. 40		
Brzeziny bagienne	91D0-1	BMb	So-Brz	Brz.om 60, So 30, Ol i in. 10		
		LMb (rzadko)				
Kwaśne buczyny niżowe	9110-1	BMśw	So-Bk	Bk 50, So 30, Db i inne 20	Rębnie złożone II,III,IV.	W domieszcze dąb bezszypułkowy.
		LMśw	Bk	Bk 70, So 20, Db i in. 10		
		Lśw	Bk	Bk 70, Db i in. 30		
Żyzne buczyny niżowe	9130-1	Lśw	Bk	Bk 80, Db, Lp i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	W domieszcze dęby z przewagą dębu szypułkowego.
		LMśw (rzadko)				
		Lw				
Grąd subatlantycki	9160	Lśw	Db	Db 70, Gb,Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	Dążyć do przewagi dębu szypułkowego.
		Lw	Gb-Db	Db 50, Gb 30, Lp, Wz i in. 20		
		LMśw	Bk-Db	Db 50 Bk 30 Gb, Lp i inne 20		
Grąd środkowoeuropejski	9170	LMśw	Db	Db 70, Gb, Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	Dążyć do przewagi dębu szypułkowego.
		Lśw LMw (rzadko)	Gb-Db	Db 50, Gb30, Lp i in. 20		
		Lw	Db	Db 70 Bk, Gb, Lp i in. 30		
Śródlądowe kwaśne dąbrowy	9190-2	BMśw BMw	So-Db	Db 50, So 30, Bk i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	
		LMśw, LMw, Lśw	Db	Db 80, Bk i in. 20		
			Bk-Db	Db 60, Bk 30, So i in. 10		

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [w %]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Ciepłolubne dąbrowy	91I0-1		Db	Db 80, Brz, Lp i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	Bez względu na siedlisko leśne. Konieczność eliminacji Gb.
Łęgi wierzbowe i topolowe	91E0-2	Lł	Tp	Tp 70, Js, Wz i in. 30	Rębnie złożone II,IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go
Łęgi olszowe i jesionowe	91E0-3	OI	Js-OI	OI 50, Js 30, Wz i in. 20	Rębnie złożone. Na siedl. olsu również rębnia zupełna.	innymi: Wz, Dbs, Jw, Brz, OI, Kl i in. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie.
		OIJ				
		Lw	OI	OI 80, Wz i inne 20		
		LMw (rzadko)	OI-Db	Db 50, OI 30 Wz i in. 20		
Źródłiskowe lasy olszowe na niżu	91E0-4	OI	OI	OI 90, Js i in. 10		Bierne formy ochrony.
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0	Lł	Wz-Js-Db	Db 40, Js 30, Wz 20, OI i in. 10	Rębnie złożone II, IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go
		Lw				innymi: Wz, Dbs, Jw, Brz, OI, Kl i in. Niezbędne okresowe zalewy. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie.

Przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw zabezpieczają zachowanie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów na rozpoznanych leśnych siedliskach przyrodniczych. Przedstawione w programie ochrony przyrody wskazówki i proponowane sposoby zagospodarowania, jakimi należy się kierować podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach na siedliskach chronionych, spowodują zwiększenie różnorodności, zarówno poprzez odpowiedni dobór gatunków, różnorodność faz rozwojowych, warstwowość, jak i udział martwego drewna i drzew biocenotycznych.

Gdyby w *Planie* uwzględniano jedynie potrzeby gospodarcze i możliwości produkcji drewna, pula stosowanych gatunków byłaby znacznie mniejsza. Wymogi zapewnienia różnorodności gatunkowej powodują, że zakres stosowanych gatunków jest dostosowany do naturalnych właściwości siedlisk leśnych.

Różnorodność genetyczna

W *Planie* wyszczególnione są obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Należy

jednak podkreślić, że *Plan* nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowiącym w planach urządzenia lasu, a wynika z innych przepisów prawa krajowego (ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia wykonawcze Ministra Środowiska), więc nie może być oceniana jako element *Planu*.

Różnorodność ekosystemów

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie lasów łągowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Leśne siedliska przyrodnicze

Na terenie gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zidentyfikowano 7 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji omówiono w programie ochrony przyrody. Informację o typie siedliska przyrodniczego zamieszczono również w opisach taksacyjnych, a ich rozmieszczenie przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody oraz niniejszej prognozy.

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba wydz.	Pow. ha	Liczba wydz.	Pow. ha	Liczba wydz.	Pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	9110	Kwaśne buczyny	13	41,08	17	38,23	30	79,31
2.	9130	Żyzne buczyny	31	152,64	2	5,91	33	158,55
3.	9160	Grądy subatlantyckie	57	200,30	6	9,56	63	209,86
4.	9190	Kwaśne dąbrowy	1	0,85	-	-	1	0,85
5.	91D0*	Bory i lasy bagienne	2	2,86	-	-	2	2,86
6.	91E0*	Łęgi olszowe i jesionowe	133	178,32	22	32,38	155	210,70
7.	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	5	48,59	-	-	5	48,59
RAZEM			242	624,64	47	86,08	298	710,72

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Wyłączenia z leśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 710,72 ha, w tym poza granicami obszaru siedliskowego 624,64 ha.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w wyłączeniach położonych poza obszarem siedliskowym PLH300012 Dolina Rurzyca. Analiza siedlisk położonych w SOO przedstawiona jest w dalszej części *Prognozy*.

Zamieszczone w tabeli rodzaje planowanych zadań z zakresu użytkowania głównego (cięcia pielęgnacyjne i rębne) dotyczą okresu od 01.01.2024 r. do 31.12.2033 r.

Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań						Brak zadań		Przewidywany wpływ ¹⁾
				Pielęgnowanie drzewostanów**		Rębnie zupełne		Rębnie złożone		ha	Liczba wyłączeń	
		szt.	ha	ha	Liczba wyłączeń	ha	Liczba wyłączeń	ha	Liczba wyłączeń			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	9110	13	41,08	35,68	10	-	-	1,16	1	4,24	2	+
2.	9130	31	152,64	79,26	16	-	-	38,46	5	34,92	10	+
3.	9160	57	200,30	103,03	24	-	-	27,61	4	69,66	29	+
4.	9190	1	0,85	-	-	-	-	-	-	0,85	1	Brak
5.	91D0*	2	2,86	-	-	-	-	-	-	2,86	2	Brak
6.	91E0*	133	178,32	-	-	-	-	-	-	178,32	133	Brak
7.	91T0	5	48,59	11,17	3	28,92	1	-	-	8,5	1	+
Razem		242	624,64	229,14	53	28,92	1	67,23	10	299,35	178	

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: TW, TP

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

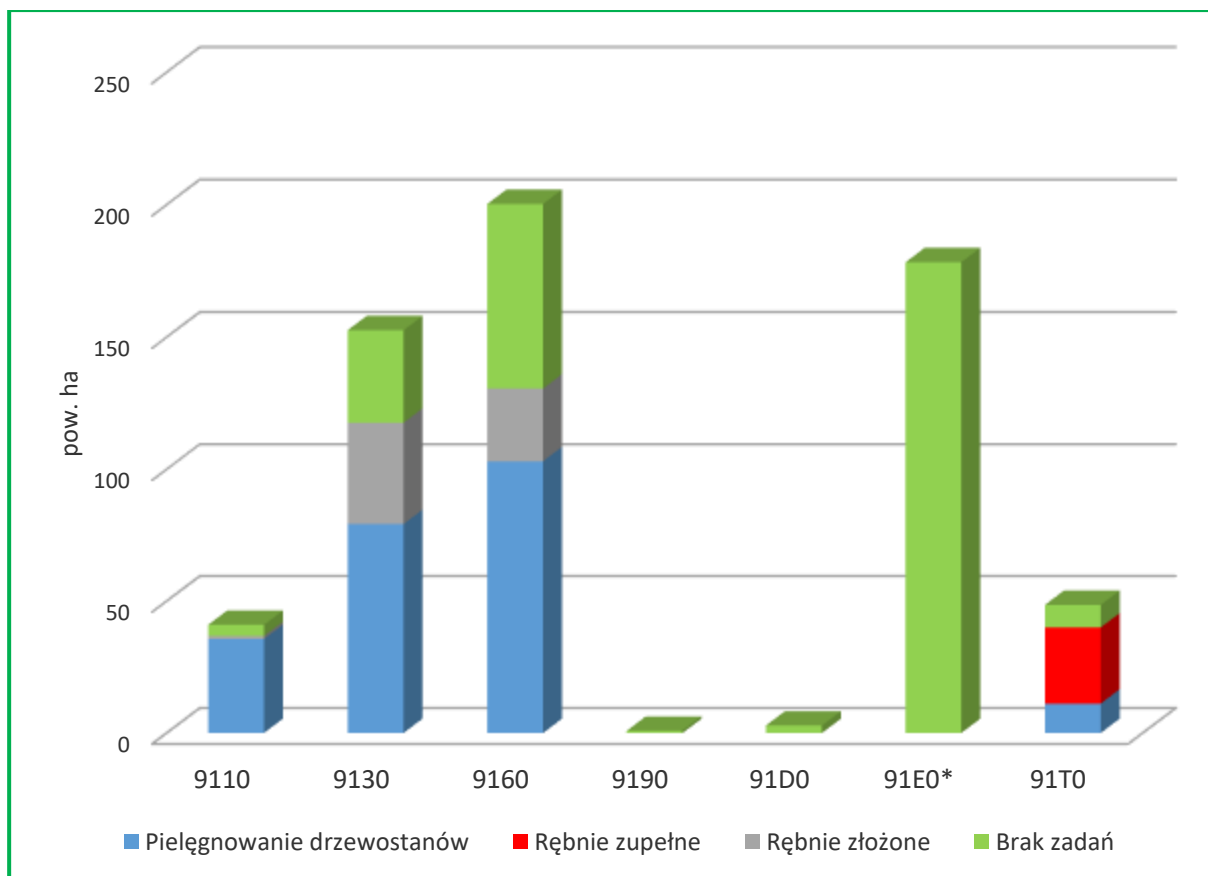
+ (**plus**) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (**zero**) – wpływ obojętny,

- (**minus**) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Rodzaje planowanych cięć w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza SOO w Nadleśnictwie Jastrowie

W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Wnioski wynikające z analizy powierzchni i rodzaju zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi, zlokalizowanymi na gruntach Nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000, są następujące:

Kwaśne buczyny (9110)

Drzewostan główny kwaśnej buczyny tworzy buk, gatunkami domieszkowymi są dąb bezszypułkowy, sosna zwyczajna, grab, lipa.

Wykaz kwaśnych buczyn (9110) poza granicami obszaru siedliskowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08-03-1-04-189 -b -00	1,06	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
2.	08-03-1-04-87 -j -00	1,45	LMiW	BK	D-STAN	9110	TP
3.	08-03-1-05-36 -h -00	1,73	Lśw	BK	D-STAN	9110	TP
4.	08-03-1-06-460 -d -00	1,16	LMśw	BK	D-STAN	9110	IIB
5.	08-03-1-06-463 -b -00	3,45	Lśw	BK	D-STAN	9110	TP
6.	08-03-1-06-530 -j -00	4,23	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
7.	08-03-1-06-531 -d -00	8,23	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
8.	08-03-1-06-532 -f -00	1,60	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
9.	08-03-1-06-532 -g -00	4,86	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
10.	08-03-1-06-533 -c -00	7,60	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
11.	08-03-1-07-220 -c -00	1,62	Lśw	BK	D-STAN	9110	BRAK WSK
12.	08-03-1-09-556 -a -00	1,47	LMśw	BK	D-STAN	9110	TP
13.	08-03-1-11-232 -c -00	2,62	Lśw	BK	D-STAN	9110	BRAK WSK

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano w 13 drzewostanach o łącznej powierzchni 41,08 ha. Na 87% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (TP), a na 3% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych (IIB). Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych (10%).

Zachowanie właściwego stanu ochrony polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres rozpoczęcia procesu odnowienia do ostatniego cięcia uprzętającego wynosi 20 – 30 lat. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 95% miąższości drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia do prowadzenia działań hodowlanych na siedlisku kwaśnej buczyny (9110):

- typ drzewostanu, orientacyjny skład gatunkowy upraw oraz sposoby zagospodarowania zgodny z tabelą (dla LMśw 9110 – TD Bk, 7Bk, 2So 1Db i inne, Rb II);
- przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją),
- usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska;
- pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;
- pozostawianie martwego drewna;
- zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie

ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębu, graba oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy siedlisku kwaśnej buczyny.

Wykaz żyznych buczyn (9130) poza granicami obszaru siedliskowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08-03-1-06-345 -o -00	0,73	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRAK WSK
2.	08-03-1-06-378 -c -00	2,07	Lśw	BK	D-STAN	9130	CP
3.	08-03-1-06-378 -d -00	1,98	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRAK WSK
4.	08-03-1-06-378 -f -00	6,65	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
5.	08-03-1-06-378 -i -00	6,82	Lśw	BK	D-STAN	9130	ODN-ZŁOŻ
6.	08-03-1-06-379 -c -00	2,81	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
7.	08-03-1-06-380 -a -00	2,44	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
8.	08-03-1-06-415 -b -00	4,32	Lśw	BK	D-STAN	9130	CP
9.	08-03-1-06-415 -c -00	3,96	Lśw	BK	D-STAN	9130	IIBU
10.	08-03-1-06-416 -a -00	6,31	Lśw	BK	D-STAN	9130	IIAU
11.	08-03-1-06-416 -b -00	1,38	LMśw	BK	D-STAN	9130	TW
12.	08-03-1-06-417 -i -00	2,63	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRAK WSK
13.	08-03-1-06-417 -l -00	0,55	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
14.	08-03-1-06-453 -b -00	0,89	Lśw	BK	D-STAN	9130	CP
15.	08-03-1-06-455 -d -00	5,90	Lśw	BK	D-STAN	9130	IIA
16.	08-03-1-06-457 -b -00	4,13	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
17.	08-03-1-06-457 -g -00	7,98	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
18.	08-03-1-06-458 -b -00	7,51	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
19.	08-03-1-06-458 -d -00	8,42	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
20.	08-03-1-06-458 -f -00	7,48	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
21.	08-03-1-06-459 -a -00	1,82	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
22.	08-03-1-06-459 -d -00	2,37	Lw	BK	D-STAN	9130	TP
23.	08-03-1-06-459 -f -00	2,48	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW
24.	08-03-1-06-460 -f -00	14,03	Lśw	BK	D-STAN	9130	IIA
25.	08-03-1-06-526 -c -00	6,57	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRAK WSK
26.	08-03-1-06-527 -f -00	6,20	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRAK WSK
27.	08-03-1-06-528 -b -00	8,26	LMśw	BK	D-STAN	9130	IIA
28.	08-03-1-06-529 -a -00	17,22	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
29.	08-03-1-06-530 -c -00	3,13	Lśw	BK	D-STAN	9130	TP
30.	08-03-1-06-530 -g -00	2,89	Lśw	BK	D-STAN	9130	TW

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
31.	08-03-1-09-554 -b -00	2,71	Lśw	BK	D-STAN	9130	BRĄK WSK

Żyzne buczyny zainwentaryzowano w 31 drzewostanach o powierzchni 152,64 ha, w których zaplanowano wskazania gospodarcze. Na 52% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (TW, TP), a na 25% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych (IIA, IIAU, IIBU). Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Zachowanie właściwego stanu ochrony żyznych buczyn polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres od pierwszego cięcia do cięcia uprzątającego wynosi 20 – 30 lat. Rozłożenie w czasie cięć rębnych z pewnością jest korzystne dla stanu ochrony siedliska.

W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 95% miąższności drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia do prowadzenia działań hodowlanych na siedlisku żyznej buczyny (9130):

- typ drzewostanu, orientacyjny skład gatunkowy upraw oraz sposoby zagospodarowania zgodny z tabelą (dla LMśw 9110 – TD Bk, 7Bk, 2So 1Db i inne, Rb II);
- przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją),
- usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska;
- pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;
- pozostawianie martwego drewna;
- zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Grąd subatlantycki (9160)

Siedlisko grądu subatlantyckiego tworzy drzewostan z gatunkami głównymi takimi jak: grab, dąb, lipa, klon, jawor, buk oraz gatunkami domieszkowymi: czereśnia, wiąz, olsza, jesion.

Wykaz grądów subatlantyckich (9160) poza granicami obszaru siedliskowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08-03-1-01-633 -a -00	1,34	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
2.	08-03-1-01-653 -g -00	0,94	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
3.	08-03-1-01-688 -h -00	0,45	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
4.	08-03-1-04-67 -b -00	3,33	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	TW
5.	08-03-1-05-13 -a -00	2,70	Lw	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
6.	08-03-1-05-37 -r -00	1,41	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	CP
7.	08-03-1-05-37 -t -00	2,02	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	CW
8.	08-03-1-05-4 -a -00	0,24	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
9.	08-03-1-05-4 -b -00	0,58	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
10.	08-03-1-05-4 -c -00	1,45	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
11.	08-03-1-05-4 -d -00	2,48	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
12.	08-03-1-05-50 -h -00	0,62	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
13.	08-03-1-05-50 -i -00	5,59	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
14.	08-03-1-06-416 -f -00	3,46	Lw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
15.	08-03-1-06-416 -g -00	4,03	LMw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
16.	08-03-1-06-416 -i -00	1,87	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
17.	08-03-1-06-416 -k -00	1,80	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
18.	08-03-1-06-417 -m -00	0,92	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
19.	08-03-1-06-418 -d -00	1,23	Lw	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
20.	08-03-1-06-418 -h -00	7,41	Lw	GB DB	D-STAN	9160	IIIB
21.	08-03-1-06-418 -i -00	2,30	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
22.	08-03-1-06-419 -c -00	5,29	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
23.	08-03-1-06-420 -b -00	11,49	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
24.	08-03-1-06-454 -a -00	2,60	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
25.	08-03-1-06-454 -b -00	1,25	Lw	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
26.	08-03-1-06-454 -c -00	2,06	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
27.	08-03-1-06-454 -d -00	0,97	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
28.	08-03-1-06-454 -g -00	1,17	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
29.	08-03-1-06-454 -i -00	5,82	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
30.	08-03-1-06-455 -a -00	8,55	Lw	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
31.	08-03-1-06-455 -b -00	4,60	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
32.	08-03-1-06-455 -c -00	4,22	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
33.	08-03-1-06-457 -d -00	5,94	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
34.	08-03-1-06-457 -f -00	4,10	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
35.	08-03-1-06-458 -c -00	7,43	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
36.	08-03-1-06-459 -b -00	5,05	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
37.	08-03-1-06-459 -g -00	4,04	Lw	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
38.	08-03-1-06-459 -h -00	6,37	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
39.	08-03-1-06-460 -a -00	8,10	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
40.	08-03-1-06-461 -a -00	8,66	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
41.	08-03-1-06-461 -b -00	1,35	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
42.	08-03-1-06-461 -c -00	3,67	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
43.	08-03-1-06-462 -b -00	6,42	Lw	GB DB	D-STAN	9160	TP
44.	08-03-1-06-462 -f -00	1,96	Lśw	DB	D-STAN	9160	TP
45.	08-03-1-06-463 -a -00	7,41	Lw	GB DB	D-STAN	9160	IIAU
46.	08-03-1-06-525 -f -00	1,11	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
47.	08-03-1-06-525 -j -00	0,22	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	TP
48.	08-03-1-06-530 -a -00	6,50	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
49.	08-03-1-06-530 -b -00	6,38	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
50.	08-03-1-06-531 -b -00	7,51	Lśw	DB	D-STAN	9160	IIIBU
51.	08-03-1-06-531 -c -00	1,07	LW	GB DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
52.	08-03-1-06-532 -a -00	5,28	Lśw	DB	D-STAN	9160	IIA
53.	08-03-1-06-532 -d -00	2,47	LMśw	BK DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
54.	08-03-1-09-703 -a -00	2,12	Lśw	DB	D-STAN	9160	TW
55.	08-03-1-11-344 -d -00	1,38	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
56.	08-03-1-11-376 -c -00	0,50	Lśw	DB	D-STAN	9160	BRAK WSK
57.	08-03-1-11-500 -t -00	1,07			LZ	9160	

Grądy subatlantyckie zainwentaryzowano w 57 drzewostanach o łącznej powierzchni 200,30 ha. Na 51% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (TW, TP). Na 14% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych (Rb IIA, IIAU, IIIB, IIIBU). Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanu przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska, jeśli będzie wykonywane zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody:

- przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją),
- usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska;
- pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;
- pozostawianie martwego drewna;
- zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zainwentaryzowano w 1 drzewostanie o łącznej powierzchni 0,85 ha (oddz. 65i), w którym nie planowano wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Bory i lasy bagiennie (91D0)

Bory i lasy na bagiennych, rzadziej wilgotnych siedliskach torfowych, najczęściej związane z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych. Pozostają zwykle pod wpływem zasilania ubogą w związki odżywcze wodą opadową lub z płytkich warstw gruntowych. Zbiorowiska budowane głównie przez brzozę omszoną, sosnę zwyczajną i świerka pospolitego.

W warunkach Nadleśnictwa siedlisko borów i lasów bagiennych występuje w podtypie 91D0-1 – brzezina bagienna. Należy podkreślić, że są to siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, dlatego też za ich ochronę Wspólnota Europejska jest szczególnie odpowiedzialna.

Bory i lasy bagiennie zainwentaryzowano w 2 drzewostanach o łącznej powierzchni 2,86 ha (oddz.: 279f, 661f), w których nie planowano wskazań gospodarczych.

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- wyłączenie z użytkowania rębego;
- usuwanie gatunków drzew niepożądanych (ekspansywnych lub obcych, w tym inwazyjnych);
- usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska;
- dostosowanie stosunków wodnych do potrzeb siedliska (budowa zastawek);
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne;

czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Analizując wskazania dotyczące użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie wydzielen z siedliskiem 91D0 można stwierdzić, że przy oddz. 279f zaplanowano rębnię zupełną (Rb IB 95%) w oddz. 279k. Należy podkreślić, że zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie ochrony przyrody należy dopilnować, aby w najbliższym sąsiedztwie oddz. 279f pozostawić strefę buforową, w której nie powinno się prowadzić cięć zupełnych. Wówczas zminimalizuje się możliwy negatywny wpływ cięć na ten drzewostan.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania *Planu*.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (91E0)

Są to siedliska związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłiskowe lasy olszowe). Drzewostany na tym siedlisku tworzą olsza i jesion, z domieszką dębu, wiązu, grabu, lipy, czeremchy, jabłoni, gruszy. Należy pamiętać, że jest to również siedlisko priorytetowe.

Wykaz łąg olchowo-jesionowych (91E0) poza granicami obszaru siedliskowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08-03-1-01-507 -h -00	0,99	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
2.	08-03-1-01-595 -b -00	0,75	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
3.	08-03-1-01-596 -l -00	0,35	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
4.	08-03-1-01-596 -m -00	0,35	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
5.	08-03-1-01-642 -m -00	0,71	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
6.	08-03-1-01-652 -l -00	1,57	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
7.	08-03-1-01-684 -l -00	5,27	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
8.	08-03-1-01-685 -b -00	2,17	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
9.	08-03-1-01-685 -d -00	1,55	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
10.	08-03-1-01-685 -f -00	2,63	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
11.	08-03-1-01-688 -i -00	1,65	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
12.	08-03-1-01-694 -g -00	0,62	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
13.	08-03-1-01-695 -f -00	1,23	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
14.	08-03-1-01-695 -m -00	2,38	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
15.	08-03-1-01-695 -n -00	0,44	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
16.	08-03-1-01-696 -a -00	0,85	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
17.	08-03-1-02-248 -i -00	1,46	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
18.	08-03-1-02-248 -j -00	0,72	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
19.	08-03-1-02-249 -c -00	1,70	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
20.	08-03-1-02-250 -d -00	0,63	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
21.	08-03-1-02-251 -b -00	0,51	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
22.	08-03-1-02-251 -d -00	0,82	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
23.	08-03-1-02-251 -g -00	0,34	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
24.	08-03-1-02-252 -a -00	0,69	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
25.	08-03-1-02-253 -a -00	0,93	Lú	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
26.	08-03-1-02-256 -b -00	0,52	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
27.	08-03-1-02-269 -c -00	0,28	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
28.	08-03-1-02-272 -b -00	1,34	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
29.	08-03-1-02-272 -c -00	1,79	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
30.	08-03-1-02-273 -b -00	0,57	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
31.	08-03-1-02-273 -c -00	0,61	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
32.	08-03-1-02-290 -b -00	0,31	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
33.	08-03-1-02-290 -c -00	0,11	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
34.	08-03-1-02-309 -c -00	0,94	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
35.	08-03-1-02-309 -f -00	1,12	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
36.	08-03-1-02-309 -l -00	0,88	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
37.	08-03-1-02-309 -r -00	0,79	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
38.	08-03-1-04-111 -f -00	3,80	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
39.	08-03-1-04-130 -p -00	0,90	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
40.	08-03-1-04-165 -l -00	1,01	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
41.	08-03-1-04-65 -k -00	1,91	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
42.	08-03-1-04-66 -k -00	2,48	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
43.	08-03-1-05-13 -d -00	0,83	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
44.	08-03-1-05-13 -f -00	0,78	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
45.	08-03-1-05-20 -c -00	0,46	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
46.	08-03-1-05-20 -i -00	5,04	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
47.	08-03-1-05-21 -a -00	0,70	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
48.	08-03-1-05-21 -b -00	1,60	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
49.	08-03-1-05-22 -a -00	3,37	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
50.	08-03-1-05-23 -a -00	1,27	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
51.	08-03-1-05-23 -f -00	1,41	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
52.	08-03-1-05-23 -h -00	2,86	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
53.	08-03-1-05-30 -f -00	1,02	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
54.	08-03-1-05-30 -g -00	1,40	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
55.	08-03-1-05-30 -i -00	1,45	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
56.	08-03-1-05-31 -a -00	0,85	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
57.	08-03-1-05-32 -a -00	3,18	LW	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
58.	08-03-1-05-44 -b -00	0,45	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
59.	08-03-1-05-44 -f -00	0,58	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
60.	08-03-1-05-44 -h -00	1,41	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
61.	08-03-1-05-49 -i -00	2,49	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
62.	08-03-1-05-59 -c -00	0,32	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
63.	08-03-1-05-59 -g -00	0,44	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
64.	08-03-1-05-59 -i -00	0,36	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
65.	08-03-1-05-59 -j -00	1,17	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
66.	08-03-1-05-78 -c -00	0,75	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
67.	08-03-1-06-345 -m -00	0,14	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
68.	08-03-1-06-347 -f -00	1,84	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
69.	08-03-1-06-347 -g -00	1,25	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
70.	08-03-1-06-415 -a -00	4,75	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
71.	08-03-1-06-418 -b -00	1,01	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
72.	08-03-1-06-457 -a -00	1,75	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
73.	08-03-1-06-457 -c -00	3,64	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
74.	08-03-1-06-458 -a -00	2,31	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
75.	08-03-1-06-470 -k -00	1,30	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
76.	08-03-1-06-527 -c -00	0,94	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
77.	08-03-1-06-528 -a -00	4,14	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
78.	08-03-1-06-529 -b -00	0,69	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
79.	08-03-1-06-529 -f -00	0,93	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
80.	08-03-1-06-530 -d -00	1,03	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
81.	08-03-1-06-541 -h -00	1,65	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
82.	08-03-1-06-541 -m -00	1,49	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
83.	08-03-1-06-541 -n -00	0,95	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
84.	08-03-1-06-611 -i -00	1,37	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
85.	08-03-1-06-612 -f -00	2,30	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
86.	08-03-1-07-216 -c -00	1,01	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
87.	08-03-1-07-216 -f -00	0,68	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
88.	08-03-1-07-217 -c -00	0,99	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
89.	08-03-1-07-360 -f -00	0,92	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
90.	08-03-1-07-392 -d -00	0,95	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
91.	08-03-1-07-428 -b -00	1,04	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
92.	08-03-1-08-122 -d -00	2,35	LMW	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
93.	08-03-1-08-123 -b -00	0,55	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
94.	08-03-1-08-123 -f -00	1,89	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
95.	08-03-1-08-123 -i -00	0,30	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
96.	08-03-1-08-152 -i -00	0,72	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
97.	08-03-1-08-152 -k -00	1,20	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
98.	08-03-1-08-177 -g -00	1,42	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
99.	08-03-1-08-177 -m -00	0,77	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
100.	08-03-1-08-203 -c -00	2,89	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
101.	08-03-1-08-230 -b -00	0,66	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
102.	08-03-1-08-98 -b -00	0,78	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
103.	08-03-1-09-549 -s -00	0,39	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
104.	08-03-1-09-553 -h -00	2,15	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
105.	08-03-1-09-553 -i -00	1,15	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
106.	08-03-1-09-554 -g -00	0,58	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
107.	08-03-1-09-554 -h -00	1,47	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
108.	08-03-1-09-597 -a -00	1,47	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
109.	08-03-1-09-597 -b -00	3,47	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
110.	08-03-1-09-598 -g -00	2,01	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
111.	08-03-1-09-598 -k -00	0,46	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
112.	08-03-1-09-604 -k -00	1,81	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
113.	08-03-1-09-604 -l -00	2,10	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
114.	08-03-1-09-605 -c -00	0,67	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
115.	08-03-1-09-605 -f -00	2,31	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
116.	08-03-1-09-608 -p -00	1,00	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
117.	08-03-1-09-609 -h -00	0,85	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
118.	08-03-1-09-610 -j -00	1,43	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
119.	08-03-1-09-662 -f -00	1,09	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
120.	08-03-1-09-693 -g -00	1,43	LMW	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
121.	08-03-1-09-693 -i -00	4,03	LMW	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
122.	08-03-1-09-702 -f -00	0,88	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
123.	08-03-1-09-702 -l -00	0,76	OL	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
124.	08-03-1-09-702 -o -00	0,65	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
125.	08-03-1-09-702 -r -00	1,44	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
126.	08-03-1-09-708 -i -00	0,95	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
127.	08-03-1-09-708 -j -00	1,17	LMW	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
128.	08-03-1-11-232 -d -00	0,69	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
129.	08-03-1-11-232 -f -00	0,77	OLJ	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
130.	08-03-1-11-241 -c -00	0,76	LMW	OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK
131.	08-03-1-11-241 -g -00	0,70	OL	JS OL	D-STAN	91E0	BRAK WSK

W Nadleśnictwie łęgi zidentyfikowano w 133 wyłączeniach, na łącznej powierzchni 178,32 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano łęgi, w całości pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- podtyp „olsy źródłiskowe” należy wyłączyć z użytkowania rębnego;
- przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją).
- pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;

- pozostawianie martwego drewna;
- dostosowanie stosunków wodnych do potrzeb siedliska (budowa zastawek, montaż rur przelewowych w tamach bobrowych);
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Analizując wskazania dotyczące użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie wydzielen z siedliskiem 91E0 można stwierdzić, że w *Planie* nie projektowano cięć rębnych wokół tych wyłączeń.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania *Planu*.

Śródładowy bór chrobotkowy (91T0)

Jest to typ siedliska przyrodniczego, który tworzy drzewostan sosnowy na skrajnie ubogich piaskach. Drzewostan jest niski i słabo zwarty, warstwa krzewów bardzo słabo rozwinięta, warstwę roślin zielnych stanowią głównie krzewinki i trawy. Bardzo bogata jest warstwa mchów i porostów, w której dominują różne gatunki chrobotków. W wielu przypadkach bory chrobotkowe mogą stanowić fazy degeneracji lub stadia sukcesji wtórnej borów świeżych.

Wykaz borów chrobotkowych (91T0) poza granicami obszaru siedliskowego w Nadleśnictwie Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow.	TSL	TD	Rodzaj pow.	Kod siedliska	Wskazania gospodarcze
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08-03-1-07-398 -a -00	28,92	Bśw	SO	D-STAN	91T0	IB
2.	08-03-1-07-398 -b -00	8,50	Bśw	SO	D-STAN	91T0	BRAK WSK
3.	08-03-1-07-398 -c -00	4,16	Bśw	SO	D-STAN	91T0	TP
4.	08-03-1-07-473 -g -00	4,03	Bśw	SO	D-STAN	91T0	TW
5.	08-03-1-07-477 -a -00	2,98	Bśw	SO	D-STAN	91T0	TP

W Nadleśnictwie poza obszarami siedliskowymi bory chrobotkowe zidentyfikowano w 5 drzewostanach o powierzchni 48,59 ha. W 3 drzewostanach zaplanowano cięcia

apieleńcacyjne (TW, TP), 1 drzewostan pozostawiono bez wskazań. W największym ze względu na powierzchnię drzewostanie (oddz. 398a) zaplanowano 2 działki do rębni zupełnej (1 dz. 3,50 ha – Rb IB – 95%, 2 dz. 3,79 ha – Rb IB – 95%). Pozostałą część wydzielenia (21,63 ha) pozostawiono bez wskazań. Należy podkreślić, że w lasach użytkowanych rębniami zupełnymi pozostawia się do naturalnego obumarcia co najmniej 5% powierzchni drzewostanów w formie biogrup na zrębach lub większych fragmentów drzewostanów. Przy wyznaczeniu kęp starodrzewu należy uwzględnić fragmenty najcenniejsze przyrodniczo, co w przypadku tego siedliska oznacza występowanie znacznych płatów chrobotków, które są roślinami charakterystycznymi dla siedliska borów chrobotkowych (91T0).

Ten sposób postępowania ograniczy negatywne oddziaływanie wykazane na części płatów oraz nie spowoduje zaniku tego siedliska, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych poza obszarem siedliskowym można stwierdzić, że **Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

Nieleśne siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa występuje 7 nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz powierzchnię wyłączeń, w których zinwentaryzowano nieleśne siedliska przyrodnicze zamieszczono w programie ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w granicach SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba Pododdz.	[ha]	Liczba Pododdz.	[ha]	Liczba Pododdz.	[ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	1	3,10	-	-	1	3,10
2.	4030	Suche wrzosowiska	13	15,03	-	-	13	15,03
3.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	12	21,33	-	-	12	21,33
4.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	2	1,74	-	-	2	1,74
5.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	2	1,14	-	-	2	1,14

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w granicach SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba Pododdz.	[ha]	Liczba Pododdz.	[ha]	Liczba Pododdz.	[ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.	7220*	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati	-	-	3	0,69	3	0,69
7.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	-	-	8	12,45	8	12,45
RAZEM SIEDLISKA NIELEŚNE			30	42,34	11	13,14	41	55,48

Wyłączenia z nieleśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 55,48 ha, w tym poza granicami obszaru siedliskowego 42,34 ha.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w włączeniach położonych poza obszarem siedliskowym PLH300017 Dolina Rurzyca. Analiza siedlisk położonych w obszarze siedliskowym przedstawiona jest w dalszej części Prognozy.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru.

Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150)

Jednym ze sposobów działań na rzecz ochrony i zachowania siedliska jest przetrzymywanie drzewostanów przy brzegach do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Analizując wskazania gospodarcze wokół siedliska 3150 w oddz. 157f o powierzchni 3,10 ha można zauważyć, że w najbliższym sąsiedztwie nie zaplanowano wykonania cięć rębnych.

Suche wrzosowiska 4030

Siedlisko 4030 wyróżniono w 13 wydzieleniach poza SOO (oddz. 629o, 631f, 664b, 665g, 666k, 667d, 668d, 670k, 671d, 672d, 673f, 674f, 680c na łącznej powierzchni 15,03 ha. Są to grunty leśne niezalesione (pasy p.poż, linie energetyczne), dla których nie projektowano wskazań gospodarczych.

Zapisy zawarte w programie ochrony przyrody dotyczące m.in. zaleceń do usuwania podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy) oraz użytkowania kośnego z usunięciem biomasy przyczynia się do ochrony tego siedliska.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510

Siedlisko 6510 wyróżniono w 12 wydzieleniach poza SOO (oddz.: 69a, 86c, 271b, 462h,i, 463c,d,f, 464c,d, 554i, 556h na łącznej powierzchni 21,33 ha.

Dla tych siedlisk z powodu swego antropogenicznego charakteru wskazane jest utrzymywanie zabiegów związanych z koszeniem lub wypasem na poziomie niskiej lub średniej intensywności. Takie zapisy zawarto w programie ochrony przyrody. Dodatkowo zawarto zalecenia dotyczące ewentualnego usuwania podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy).

Taki sposób ujęcia w *Planie* będzie miało pozytywny wpływ na siedliska łąkowe.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą 7110*

Siedlisko 7110 wyróżniono w 2 wydzieleniach poza SOO (oddz.: 160c, 508k) na łącznej powierzchni 1,74 ha.

Główne zagrożenie wynikające z realizacji *Planu* może wystąpić w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w najbliższym sąsiedztwie torfowiska. Analizując wskazania gospodarcze przy oddz. 160c oraz 508k można stwierdzić, że nie zaplanowano tam żadnych cięć rębnych, więc nie przewiduje się negatywnego oddziaływania *Planu* na siedlisko torfowisk wysokich.

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140

Siedlisko 7140 wyróżniono w 2 wydzieleniach poza SOO (oddz. 159f, 270i), na łącznej powierzchni 1,14 ha.

Dla tych siedlisk również wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół torfowisk do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie wyłączeń ze zdiagnozowanym siedliskiem torfowisk przejściowych można stwierdzić, w najbliższym sąsiedztwie nie zaplanowano wykonania cięć rębnych.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych na nieleśne siedliska przyrodnicze można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja *Planu* nie będzie wpływać bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Charakter zaplanowanych zadań do wykonania dotyczy w zasadzie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Na terenie, na którym prowadzone będą prace związane z pozyskaniem drewna mogą

wystąpić pewne zagrożenia, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych. Z tego też względu przy ścinie drzew powinny być ściśle przestrzegane przepisy BHP, teren oznakowany tablicami ostrzegawczymi, a ruch na niektórych drogach i ścieżkach przebiegających przez powierzchnię roboczą zamknięty lub regulowany. Uciążliwy dla osób przebywających w lesie może być również hałas z pracujących pilarek spalinowych i z pojazdów wykorzystywanych do zrywki i wywozu drewna. Planując prace leśne w oddziałach położonych w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych lub miejsc wypoczynku należy zwrócić uwagę, by były one prowadzone poza okresem wakacyjnym.

Analizując lokalizację takich miejsc na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie oraz planowane cięcia związane z pozyskaniem drewna można stwierdzić, iż ewentualny negatywny wpływ *Planu* może mieć miejsce w oddz.: 585, 586, 642, czyli w najbliższym sąsiedztwie ośrodka wypoczynkowego nad Jeziorem Jastrowie Wielkie. W najbliższym sąsiedztwie tego ośrodka nie planowano cięć rębnych, jedynie cięcia pielęgnacyjne (TW, TP). Wykonanie ścinki i wywozu drewna poza okresem urlopowym (VI – IX) nie spowoduje negatywnego oddziaływania na ludzi korzystających z wypoczynku.

Przy analizie wpływu *Planu* na ludzi warto podkreślić jego edukacyjną rolę. Będący częścią *Planu* program ochrony przyrody jest jednym z ważniejszych instrumentów kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa. W tym celu w programie zapisano potrzebę szerokiego prezentowania zawartych w nim rozwiązań i informacji.

Obowiązujące w Lasach Państwowych przepisy prawne obligują Nadleśnictwa do opracowania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa”, na lata obowiązywania w danej jednostce planu urządzenia lasu. Przy realizacji działalności edukacyjnej Nadleśnictwo powinno wykorzystywać dane zawarte w programie ochrony przyrody.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Grupę gatunków zwierząt, dla których wykonano analizę wpływu realizacji planowanych prac leśnych, stanowią gatunki chronione, co do których istnieją informacje o występowaniu w zasięgu Nadleśnictwa. Ocenę oddziaływania czynności gospodarczych zawartych w *Planie* wykonano na podstawie wskazań gospodarczych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami zwierząt, jak również poprzez analizę zaleceń ochronnych opisanych w programie ochrony przyrody. Dla części gatunków nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko.

Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów *Planu* na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami *Planu* w postaci wskazań gospodarczych (grupa nie obejmująca ptaków);
2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa; w stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w *Planie* generuje podobne zagrożenia (grupa nie obejmująca ptaków);
3. Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa;
4. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów pod zarządem Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku (grupa nie obejmująca ptaków);
5. Gatunki występujące w określonych, znanych lokalizacjach (grupa nie obejmująca ptaków);
6. Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi;
7. Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk;
8. Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku;
9. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków iglastych;
10. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków liściastych.

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na zwierzęta chronione

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy <i>Planu</i>	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
<p>Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami <i>Planu</i> w postaci wskazań gospodarczych.</p> <p>Bezkregowce: biegacz gładki, biegacz skórzasty, czerwończyk nieparek, pijawka lekarska, ślimak winniczek, trzepla zielona, trzmiel leśny, zalotka większa.</p> <p>Płazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, ropucha zielona, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna.</p> <p>Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.</p> <p>Ssaki: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsosek mniejszy, rzęsosek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.</p>	Brak zapisów w <i>Planie</i> dla powierzchni siedlisk zajmowanych przez wskazane gatunki zwierząt	0	0	0	<p>Z uwagi na zajmowane przez wskazane gatunki siedliska, tj.</p> <p>a) wody płynące i stojące (ścisły związek z wodami);</p> <p>b) bezpośrednie otoczenie zbiorników wodnych brzegów rzek i mniejszych cieków;</p> <p>c) tereny nieleśne (ruderalne, rolnicze, łąki, zabudowane, tereny zieleni urządzonej – parki, cmentarze, ogródki działkowe);</p> <p>nie przewiduje się, aby zapisy <i>Planu</i> mogły w jakikolwiek sposób przyczynić się do istotnych zmian w stanie zachowania populacji wymienionych w tej grupie gatunków zwierząt.</p> <p>Nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze bezpośrednim, jak i pośrednim. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy <i>Planu</i> dla wskazanej grupy gatunków zwierząt są obojętne.</p>
<p>Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa.</p> <p>W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w <i>Planie</i> generuje podobne zagrożenia.</p> <p>Bezkregowce: biegacz gładki, biegacz pomarszczony, biegacz skórzasty, biegacz zielonozłoty, czerwończyk nieparek, trzmiel leśny.</p> <p>Płazy: grzebiuszka ziemna, ropucha paskówka, ropucha szara, rzekotka drzewna, traszka grzebieniasta, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna.</p> <p>Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.</p> <p>Ssaki: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni,</p>	<p>odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełne.</p>	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców), obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie, którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców) na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u></p> <p>Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do siedlisk wszystkich wskazanych gatunków.</u></p> <p>Działanie minimalizujące:</p>

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r**

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek mniejszy, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.					<p>1. Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego.</p> <p>2. Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.</p> <p>3. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z wodami, torfowiskami, bagnami, terenami podmokłymi wyznaczać strefy buforowe poprzez unikanie cięć zupełnych.</p>
<p>Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa Jastrowie na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku.</p> <p>Ssaki: badyłarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek mniejszy, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.</p>	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych	0	0	0	Wskazane gatunki związane są ze starszymi drzewostanami lub ich obrzeżami, dlatego nie przewiduje się, aby planowane zabiegi z zakresu odnowień oraz pielęgnacji mogły oddziaływać na tę grupę zwierząt.
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna.	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników, obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach.</p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych.</p> <p>Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych.</p> <p>Działanie minimalizujące: brak Brak praktycznych możliwości zastosowania skutecznych działań minimalizujących przewidywany wpływ, dlatego nie formułuje się ich dla tej grupy gatunków. Jednocześnie nie przewiduje się, aby zdiagnozowane zagrożenia miały istotny wpływ na wielkość populacji wskazanych gatunków po przeprowadzeniu planowanych prac na powierzchniach leśnych.</p>
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: niezamierzone zniszczenie miejsc letnich kryjówek oraz/lub zabicie tym samym pojedynczych osobników w dziuplach drzew na powierzchni leśnej objętej zabiegiem. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: w przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych.</p> <p>Działanie minimalizujące: Pozostawianie na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.</p>

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r**

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu	
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe		
1	2	3	4	5	6	
Gatunki występujące w określonych lokalizacjach	bóbr europejski	Rb IB: - 7,48 ha; Rb IIA: - 8,26 ha; Rb IIBU: - 0,98 ha; Rb IIIAU: - 3,09 ha; Zabiegi pielęgnacyjne: TW – 72,87 ha, TP – 70,95 ha, CP – 2,07 ha, brak wskazań: -132,57 ha, Brak: - 16,44 ha.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie, którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
	czerwończyk nieparek	TW – 9,41 ha, brak wskazań: - 2,84 ha, brak: - 27,27 ha,	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u>
	trzepla zielona	TW – 4,70 ha, brak: - 3,95 ha,	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u>
	załotka większa	TW – 2,12 ha, brak: - 34,89 ha,	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u>
	poczwarówka jajowata	brak wskazań	0	0	0	brak
	poczwarówka zwężona	brak wskazań	0	0	0	brak
	kumak nizinny	brak wskazań	0	0	0	brak
	traszka grzebieniasta	brak wskazań	0	0	0	brak
	żmija zygzakowata	TW – 3,86 ha, brak: - 1,45 ha,	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: zachowanie miejsc rozrodu i przebywania, na których stwierdzono występowanie tego gatunku;
	bąk	brak wskazań	0	0	0	brak
	cyraneczka	brak wskazań	0	0	0	brak
	cyranka	CP – 3,38 ha, TP – 0,73 ha, brak: - 4,56 ha,	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: zachowanie miejsc przebywania, którymi najczęściej są czyste, śródlądowe wody (rzeki i strumienie oraz brzegi jezior i stawów) o stromych brzegach;
	gągoł	brak wskazań	0	0	0	brak
	samotnik	brak wskazań	0	0	0	brak
	wodnik	brak wskazań	0	0	0	brak
	żuraw	TW – 1,80 ha, brak wskazań: - 20,40 ha	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u>
	nocek duży	brak wskazań	0	0	0	brak
wydra	brak wskazań	0	0	0	brak	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki ptaków, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.	brak wskazań	0	0	0	brak
Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi i strefami ekotonu: cierniówka, czarnogłówka, dzwonic, gąsiorek, jarzębatka, lelek, lerka, mazurek, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, raniuszek, srokosz, szczygieł, szpak, świergotek drzewny, świergotek polny.	brak wskazań lub pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Nie przewiduje się, aby pozostawienie bez wskazań gospodarczych powierzchni jakichkolwiek drzewostanów miało istotny wpływ na wskazaną grupę ptaków. Podobnie bez wpływu pozostają wskazania gospodarcze przewidziane dla młodszych i starszych drzewostanów. Powierzchnie z takimi drzewostanami nie stanowią atrakcyjnych siedlisk dla wskazanej grupy ptaków, przez co realizacja zapisów Planu w takich miejscach będzie dla tej grupy neutralna.
Gatunki ptaków związane z wodami, łąkami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk: bąk, bekas kszczyk, bielik, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, cyraneczka, cyranka, czajka, czapla siwa, derkacz, dzięciołek, gągoł, grubodziób, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, krakwa, kropiatka, kszczyk, kwiczoł, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, nurogęś, orlik krzykliwy, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz zausznic, perkozek, pliszka siwa, pokląskwa, potrzos, puchacz, remiz, rokitniczka, rybołów, samotnik, sroka, strumieniówka, strzyżyk, trzciniak, trznadel zwyczajny, wodnik, wrona siwa, zielonka, zimorodek, żuraw.	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Planowany zabieg nie obejmie siedlisk wskazanej grupy gatunków.
	trzebieże późne rębnie złożone rębnia zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata łągów na odnawianych powierzchniach. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie, którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 2. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych
Gatunki ptaków związane	brak wskazań	+1	+1	0	brak

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
z drzewostanami w różnym wieku: bielik, bocian czarny, bogatka, czapla siwa, czubatka, drozd śpiewak, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, dzięciołek, gągoł, gil, grubodziób, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kapturka, kobuz, kos, kowalik, krogulec, kruk, kukułka, kulczyk, kwiczoł, lelek, makolągwa, modraszka, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, mysikrólik, myszołów, nurogęś, orlik krzykliwy, ortolan, orzechówka, pełzacz leśny, piecuszek, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, puchacz, pustułka, puszczyk, raniuszek, remiz, rudzik, rybołów, sikora uboga, sosnówka, sowa uszata, sójka, sóweczka, sroka, strumieniówka, strzyżyk, szpak, świergotek drzewny, świerszczak, świstunka leśna, trzmielojad, trznadel zwyczajny, wilga, włochatka, wrona siwa, zaganiacz, zięba, zimorodek, zniczek, żuraw.	pielęgnowanie młodszych drzewostanów trzebieże późne	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.</p> <p>Działanie minimalizujące: Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu pielęgnacyjnego dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. W przypadku ustalenia, że gniazdo należy do gatunku wymagającego wyznaczenia stref ochronnych, należy wystąpić ze stosownym wnioskiem do RDOŚ. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.</p>
	rębnia złożona (Rb III) z krótkim okresem odnowienia	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie lub/ oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.</p> <p>Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
					2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia złożona ze średnim lub długim okresem odnowienia (Rb II, Rb IV)	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.

¹⁾Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

- 0 (zero) – wpływ obojętny,
 – (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
 brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ,
 1 – oddziaływanie nieznaczne,
 2 – oddziaływanie istotne,
 3 – oddziaływanie znaczące.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.

Oddziaływanie zapisów *Planu* na gatunki ptaków objęte ochroną w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków oceniono osobno. Zestawienie zaplanowanych w ich zasięgu zabiegów przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie zapisów projektu pul w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Sóweczka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Drzewiec	W strefie całorocznej (0,80 ha) – brak wskazań gospodarczych	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony całorocznej
Włochatka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Drzewiec- 3 stanowiska	W strefie całorocznej (0,78 ha , 0,71 ha , 0,60 ha) – brak wskazań gospodarczych	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony całorocznej
Włochatka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Sypniewo – 2 stanowiska	W strefie całorocznej (0,67 ha , 0,77 ha) – brak wskazań gospodarczych	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony całorocznej
Włochatka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Prądy	W strefie całorocznej (0,78 ha) – brak wskazań gospodarczych	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony całorocznej
Włochatka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Szewcja	W strefie całorocznej (0,78 ha) – brak wskazań gospodarczych	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony całorocznej

Analiza określonych w *Planie* zabiegów gospodarczych pozwala stwierdzić, że przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania *Planu* na wymienione chronione gatunki zwierząt, w tym na stan ich populacji. Środki łagodzące ewentualne krótkotrwałe negatywne skutki działań gospodarczych przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, w kontekście zachowania bogactwa gatunkowego. Zaleca się między innymi:

- ochronę zbiorników wodnych, miejsc rozrodu płazów i gadów,
- pozostawianie wzdłuż zbiorników i cieków wodnych stref ochronnych w postaci nieużytkowanych zrębami zupełnymi drzewostanów; strefy te stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,
- zachowanie olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków zwierząt,
- zwiększanie udziału zasobów drewna martwego i rozkładającego się oraz ochrona związanych z nimi zwierząt i mikroorganizmów,
- wyznaczanie i pozostawianie drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych, cennych gatunków zwierząt.

4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na rośliny chronione na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Bagnica torfowa	1						1	brak	Ogólne zasady ochrony roślin chronionych; zachowanie środowiska
Bagno zwyczajne	7						7	brak	
Bobrek trójlistkowy	7						7	brak	

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do Planu
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Chrobotki	264			199		39	26	-	występowania Ochrona torfowisk, brak użytkowania na siedliskach bagiennych, kształtowanie stosunków wodnych
Drabik drzewkowaty	3						3	brak	
Gajnik lśniący	1						1	brak	
Haczykowiec błyszczący	1						1	brak	
Kocanki piaskowe	14			12			2	0	
Kruszczyk błotny	1						1	brak	
Kruszczyk szerokolistny	3		1	1			1	0	
Kukułka szerokolistna	5						5	brak	
Lilia złotogłów	1			1				0	
Lipiennik Loesela	1						1	brak	
Listera jajowata	2			1			1	0	
Modrzacek siny	2			1		1		-	
Modrzewnica zwyczajna	1						1	brak	
Płonnik cienki	2						2	brak	
Płonnik pospolity	2						2	brak	
Podkolan biały	2			1			1	0	
Rosiczka okrągłolistna	3						3	brak	
Soplówka bukowa	1						1	brak	
Storczyk	2						2	brak	
Torfowiec błotny	7							brak	
Wawrzynek wilczełyko	76			16	3		57	0	
Wiciokrzew pomorski	2			1			1	brak	
Widłak jałowcowaty	58		3	25	11	5	14	-	
Grzybień białe	2						2	brak	Ochrona zbiorników wodnych
Pływacz	1						1	brak	

¹⁾Symbole przewidywanego wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wyłączeniach leśnych, w których nie planuje się działań gospodarczych oraz do stanowisk na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji. Są to często gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, nawet jeżeli liczba stwierdzonych stanowisk nie jest znacząca.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: chrobotki spp., widłak jałowcowaty.

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory Nadleśnictwo powinno realizować następujące zalecenia:

- nanoszenie przed rozpoczęciem prac stanowisk cennych gatunków na odpowiednie mapy (np. szkice zrębowe i odnowieniowe), a w razie potrzeby zaznaczenie w terenie,
- działania gospodarcze muszą być prowadzone w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczanie szlaków operacyjnych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób powinny być katalogowane i kartowane (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- należy przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków.

Przestrzeganie powyższych zaleceń pozwoli zastosować odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych już na etapie planowania i przed podjęciem prac w lesie.

Przy prowadzeniu gospodarki leśnej należy uwzględnić wymagania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2023, poz. 672).

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na trwałość lasów, pozostającym w zakresie oddziaływania *Planu* na środowisko, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, tj. położone przy rzekach i jeziorach oraz lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych uznane zostały za lasy ochronne – wodochronne; zajmują one 8% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa.

W drzewostanach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników i cieków wodnych ograniczono zastosowanie zrębów zupełnych (Rb Ib) do najsłabszych siedlisk leśnych. Przy planowaniu cięć rębnych z zastosowaniem rębni zupełnej (Rb Ib) i gniazdowej zupełnej (Rb IIIa) projektowano pozostawienie stref ochronnych o szerokości około 20 – 40 m. Strefy te pozostawiono bez użytkowania rębego.

Na gruntach Nadleśnictwa wyszczególniono 70 pododdziałów ze źródłiskami, które w większości pozostawiono bez wskazówek gospodarczych. W 5 wydzieleniach planowane są zabiegi: w 4 wydzieleniach pielęgnacyjne (CP, TW, TP) a w jednym wydzieleniu rębni złożona IIIB. Należy pamiętać, aby w sąsiedztwie źródlika pozostawić bez użytkowania rębego pasy drzewostanów (ekotony, biogrupy) o szerokości około jednej wysokości drzew.

Zagadnienia gospodarki wodnej zostały opisane również w programie ochrony przyrody, gdzie zawarto zasady, jakimi powinno się kierować Nadleśnictwo, aby utrzymać obecny stan i poziom wód gruntowych. Spośród nich można wymienić:

- ochronę brzegów zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wyznaczanie stref ochronnych wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- zachowanie śródleśnych nieużytków, jak np.: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, w tym zakaz ich osuszania i zalesiania;
- zakaz zalesiania łąk i pastwisk, które mają kluczowe znaczenie przyrodnicze;
- ograniczenie melioracji odwadniających do niezbędnego minimum;
- lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu;
- odnawianie podmokłych, trudnych do odnowienia gruntów z wykorzystaniem samosiewu lub stosowaniem wielolatek, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również uzasadnione odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
- likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników wodnych i koryt rzek, poprzez zalesianie brzegów lub zmianę ról na trwałe użytki zielone;

- zachowanie w dolinach rzek i w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych lasów łągowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako regulatorów wilgotności siedlisk.

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Rodzaj planowanych czynności i zadań gospodarczych ujętych w *Planie* pozwala stwierdzić, że nie będą one miały znaczącego wpływu na powietrze. Wynika to z dużego rozproszenia czasowo – przestrzennego prowadzonych prac leśnych. Zabiegi gospodarcze wykonywane są punktowo, najczęściej na niewielkiej powierzchni, w stosunkowo krótkim czasie. Emisja spalin pochodzących z pilarek oraz ciężkiego sprzętu przeznaczonego do zrywki i wywozu drewna będzie krótkotrwała i niewielka.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zawarte w *Planie* działania gospodarcze z zakresu pozyskania i hodowli lasu mogą wpłynąć krótkotrwale, nieznacznie negatywnie na powierzchnię gleby.

W przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna uszkodzenia mogą nastąpić podczas prowadzenia zrywki i wywozu. *Plan* nie zawiera wskazań w tym zakresie. Zalecenia odnośnie minimalizowania szkód powstających w wyniku pozyskania drewna znajdują się w *Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2023, poz. 672).

Inną grupą zadań zawartych w *Planie* są czynności związane z pracami odnowieniowymi i zalesieniowymi. Wytyczne odnośnie do sposobów przygotowania gleby, sadzenia drzew i pielęgnacji upraw przedstawione są w innych dokumentach branżowych, np. w zasadach hodowli lasu.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki operacyjne, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej, związanej z wyznaczaniem drzewostanów do użytkowania rębego na najbliższe 10-lecie,

a zwłaszcza z wyborem drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych, podczas opracowywania planu cięć kierowano się zapisami Zasad hodowli lasu, w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Wytyczne te zawarto również w programie ochrony przyrody.

Stosowanie zrębów zupełnych ograniczono do niezbędnego minimum, głównie do:

- drzewostanów przewidzianych do odnowienia gatunkami światłożądnymi, na siedliskach borowych, jak również na siedliskach silnie zachwaszczonych;
- drzewostanów, których natychmiastowe wycięcie podyktowane jest względami sanitarnymi;
- innych drzewostanów, w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest niemożliwe lub mocno utrudnione.

Należy podkreślić, że powierzchnia zrębu zupełnego nie może przekraczać przy rębni Ia – 6 ha, Ib – 4 ha, a dla zrębów przebiegających wzdłuż całego oddziału maksymalna szerokość nie może być większa niż: przy rębni Ia – 80 m, Ib – 60 metrów. W celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń taksacyjnych, drogi leśne, rowy, itp. W użytkach rębnych planowano do pozyskania do 95% miąższości. Reszta, w formie kęp starodrzewu wraz z niższymi warstwami lasu, powinna pozostać na gruncie do naturalnej śmierci.

Taka realizacja użytkowania rębego będzie mieć korzystny wpływ na urozmaicenie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, a planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do większego zróżnicowania kompleksów leśnych i stopniowego eliminowania monokultur.

Ze względów ochronnych oraz z uwagi na estetykę krajobrazu przy ciekach i zbiornikach wodnych planowano stosowanie rębni złożonych wszędzie tam, gdzie możliwe jest uzyskanie odnowienia naturalnego, a na słabych siedliskach przy projektowaniu rębni zupełnej (Ib) oraz gniazdowej zupełnej (IIIa) pozostawiono bez użytkowania pasy ochronne o szerokości 20-40 metrów.

Pozytywnie na walory krajobrazu wpłynie ciągłe dostosowywanie drzewostanów do warunków siedliskowych, połączone często z przebudową litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego.

Podniesieniu walorów estetycznych lasu mają służyć również zasady zawarte w programie ochrony przyrody, dotyczące kształtowania stref ekotonowych, czyli łagodnych stref przejściowych między sąsiadującymi biocenozami. Zalecenia te dotyczą między innymi: wprowadzania możliwie dużej gamy gatunków o wysokich walorach estetycznych na obrzeżach lasu, rozluźnienia warstwy drzew i zagęszczenia warstwy krzewów.

Na tej podstawie można przyjąć, że wpływ zapisów *Planu* na krajobraz będzie korzystny.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Projektowane do wykonania w bieżącym 10-leciu zadania gospodarcze nie będą miały wpływu na klimat obszaru. Oddziaływanie byłoby zauważalne tylko wówczas, gdyby działania te prowadziły do znaczącego zwiększenia lub zmniejszenia powierzchni zalesionej, co nie jest planowane.

Wpływ czynności zawartych w *Planie* może mieć jednak charakter lokalny, związany np. z osłoną przed wiatrami, wilgotnością powietrza, temperaturą. Panujące na zrębie zupełnym warunki mikroklimatyczne są zupełnie odmienne od tych, które występują na tej samej powierzchni przed usunięciem drzewostanu. Aby złagodzić niekorzystne zjawiska związane z pojawieniem się w lesie powierzchni otwartej, podczas planowania przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń, przebieg dróg, sieć rowów melioracyjnych, itp. elementów liniowych, łatwych do identyfikacji w terenie. Należy podkreślić, że ustawa o lasach nakłada obowiązek odnowienia zrębów w okresie do pięciu lat od wykonania cięć.

O terminowości wykonania prac odnowieniowych decyduje przede wszystkim gospodarz terenu. Z reguły tam, gdzie nie ma zagrożeń od owadów, powierzchnia obsadzana jest w drugim roku po wykonaniu zrębu.

Reasumując można stwierdzić, że planowane czynności gospodarcze nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

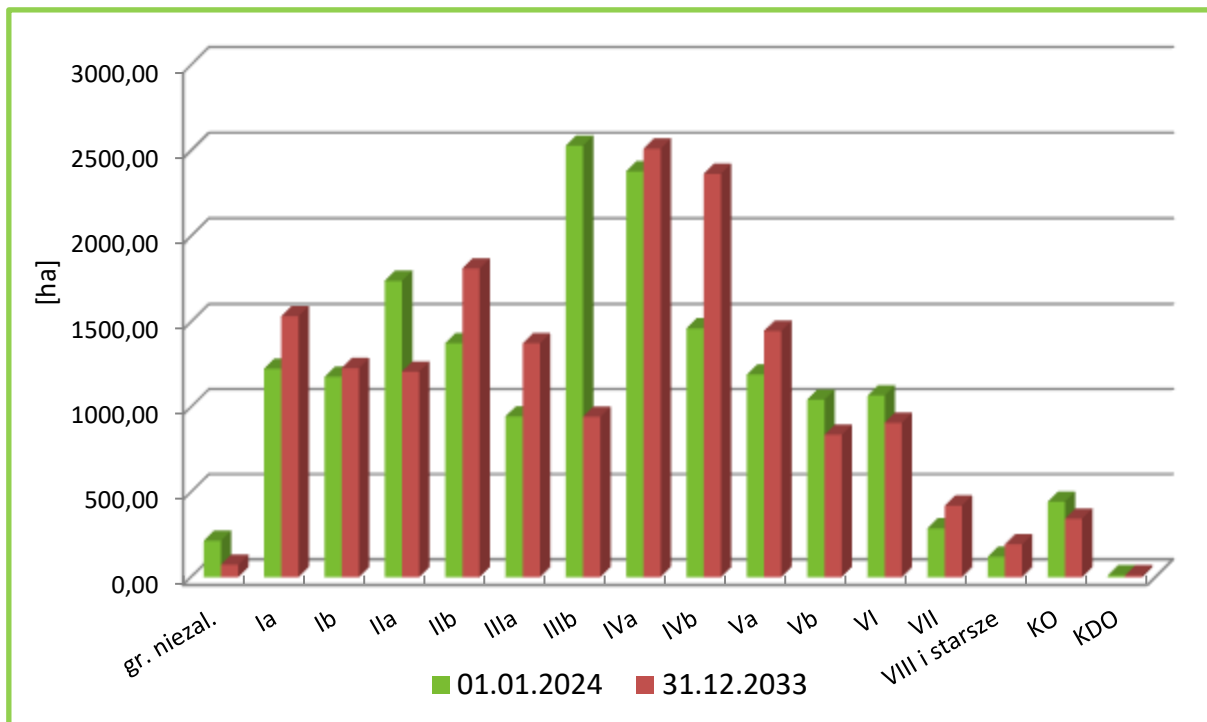
Głównym zasobem naturalnym, na jaki wpływ ma realizacja *Planu*, są zasoby drzewne. Ponieważ drewno jest surowcem o wielkich możliwościach wykorzystania, zapotrzebowanie na produkty i wyroby drzewne stale wzrasta.

Gospodarka leśna, zgodnie z ustawą o lasach, prowadzona jest na zasadach trwałości lasu oraz zachowania i powiększania zasobów drzewnych.

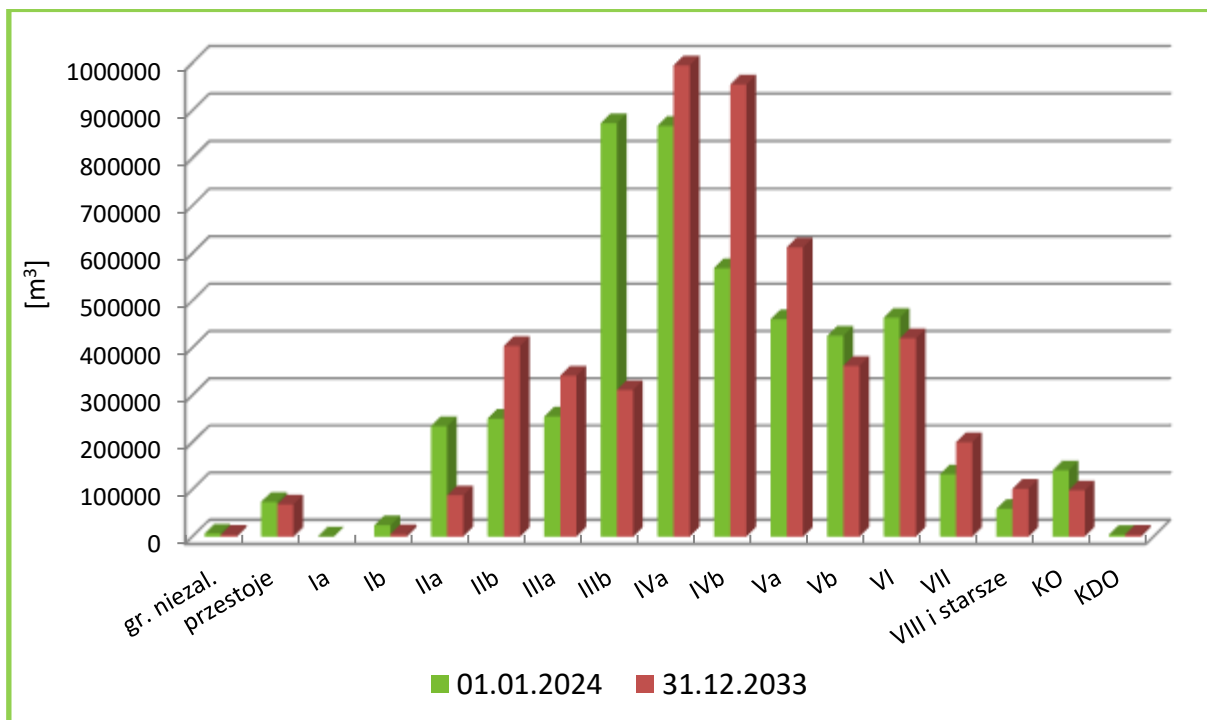
Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w zarządzanej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz ustaleniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Etat cięć rębnych określa rozmiar grubizny do pozyskania w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, natomiast etat cięć przedrębnych jest to wielkość przewidziana do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych. Suma obu etatów daje

maksymalną ilość drewna przewidzianą do pozyskania w okresie obowiązywania *Planu* (10 lat) i zapisana jest w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Porównanie struktury wiekowej wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu* przedstawiają diagramy.

Porównanie powierzchni klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Jastrowie

Porównanie miąższości klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Jastrowie

Według stanu na 1.01.2024 r. zasoby drzewne w lasach Nadleśnictwa określone zostały na 4 839 645 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 17212,85 ha, daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 281 m³/ha. W wyniku realizacji zapisów *Planu*, prawdopodobna wielkość zasobów drzewnych na stan 31.12.2033 r. będzie wynosić 4 968 981 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 17212,85 ha daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 289 m³/ha. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa na koniec okresu nie zmieni się i wynosić będzie 60 lat.

Na tej podstawie można przyjąć, że prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o *Plan* nie wpłynie negatywnie na kształtowanie zasobów drzewnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie występują następujące dobra kultury materialnej:

- stanowiska archeologiczne,
- pozostałości po starych cmentarzach,
- miejsca pamięci.

➤ **Stanowiska archeologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie występują 22 stanowiska archeologiczne, wpisane do rejestru zabytków (2 obiekty - grodziska), bądź ujęte w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Pile (głównie cmentarzyska kurhanowe bądź pojedyncze kurhany).

Wykaz obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj powierzchni	Nr rejestru zabytku, data uznania	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-03-1-06-378 -d -00	1,98	D-STAN	Samborsko, st. 2, grodzisko średniowieczne, Nr rej. zab. 793 z 1970-03-16, 211/Wlkp/C z 2008-03-03	BRAK WSK
2.	08-03-1-02-272 -d -00	2,70	D-STAN	Jastrowie, st. 44, grodzisko średniowieczne, Nr rej. zab. A-744 z 1993-06-14, 209/Wlkp/C z 2008-03-03	BRAK WSK
Razem status 1 – rejestr zabytków		4,68			

Wykaz stanowisk archeologicznych objętych ochroną archeologiczno-konserwatorską na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Status obiektu	AZP/Nr	Rodzaj powierzchni / zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-03-1-05-31 -g -00	1,58	1	30-24/51	D-STAN / TW
2.	08-03-1-04-109 -c -00	4,03	1	31-24/1	D-STAN / TP
3.	08-03-1-04-162 -d -00	1,97	1	31-24/8	ROLA / -
4.	08-03-1-08-177 -n -00	2,31	1	31-24/4	D-STAN / CW
5.	08-03-1-04-190 -g -00	2,99	1	31-24/3	D-STAN / BRAK WSK
6.	08-03-1-02-256 -f -00	1,32	1	30-26/6	ROLA / -
7.	08-03-1-02-257 -g -00	3,32	1	30-26/2	D-STAN / BRAK WSK
8.	08-03-1-03-325 -b -00	5,55	1	31-25/19	D-STAN / TW
9.	08-03-1-03-325 -c -00	3,27	1	31-25/9	D-STAN / TW
10.				31-25/10	
11.	08-03-1-03-326 -c -00	17,50	1	31-25/20	D-STAN / TW
12.	08-03-1-06-378 -f -00	6,65	1	31-26/36	D-STAN / TW
13.	08-03-1-06-378 -k -00	2,17	1	31-26/39	D-STAN / TP
14.	08-03-1-06-458 -b -00	7,51	1	31-26/37	D-STAN / TW
15.	08-03-1-06-460 -c -00	1,83	1	31-26/38	D-STAN / ODN-LUK
16.	08-03-1-01-517 -f -00	14,47	1	31-26/6	D-STAN / TP
17.	08-03-1-06-530 -i -00	5,24	1	32-26/11	D-STAN / IIIB
	08-03-1-06-530 -j -00	4,23			D-STAN / TP
18.	08-03-1-09-598 -o -00	4,81	1	32-26/1	D-STAN / TP
19.	08-03-1-10-615 -f -00	9,17	1	32-25/2	D-STAN / TP
Razem status 1 - obiekty ujęte w ewidencji zabytków		99,92			
20.	08-03-1-04-108 -b -00	11,58	2	31-24/5	D-STAN / TP
Razem status 2 - obiekty ujęte w ewidencji zabytków		11,58			
Ogółem kategoria 1 - obiekty ujęte w ewidencji zabytków		111,50			

W przypadku obiektów i stanowisk ewidencyjnych/rejestrowych wszelkie działania gospodarcze należy prowadzić wyłącznie w uzgodnieniu z urzędami konserwatorskimi. W sytuacji, kiedy zajmują one niewielkie powierzchnie (a tak jest z reguły) wartym rozważenia jest wyłączenie z działalności gospodarczej choćby przez pozostawianie biogrup – w takich przypadkach zasadnym byłoby zwrócenie się do służb konserwatorskich z prośbą o wskazanie dokładnej lokalizacji miejsc odkryć.

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych, jeśli nie powoduje bezpośredniego naruszenia tych obiektów. Przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych należy uwzględnić lokalizację szczególnie tych obiektów, które mają własną tzw. manifestację terenową, to znaczy są widoczne w terenie.

Potencjalne zagrożenie może wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

Analizując powyższy wykaz można wytypować jedno miejsce konfliktowe. W oddz. 530i (status 1 - bez działań w obrębie stanowiska) zaplanowano Rb IIIB, gdzie zlokalizowane jest cmentarzysko kurhanowe (3 kurhany, 2 kręgi kamienne). Są to obiekty o własnej manifestacji terenowej, czyli są widoczne na gruncie. Przy planowaniu rozmieszczenia gniazd przy rębni należy koniecznie wziąć pod uwagę widoczne kurhany i kręgi kamienne. Te miejsca powinny być zaznaczone na szkicu powierzchni manipulacyjnej, aby ich nie naruszyć zarówno przy ścinie, jak i przy wywozie drewna.

Osobnym zagadnieniem jest „Magazyn amunicji atomowej, Obiekt 3002” (oddz. 108b). Powierzchnia w granicach wskreślonych na karcie rejestracji stanowiska jest dość znaczna i uniemożliwia wyłączenie z prowadzenia działań gospodarczych. W tym przypadku celowym wydaje się przyjęcie zasady o prowadzeniu gospodarki leśnej w sposób nie destrukcyjny dla poszczególnych obiektów (zgodnie z propozycją: zachować formę – status 2).

Dzięki zastosowaniu najnowszych zdobyczy techniki archeologia zyskała wiele nowych możliwości poznawczych. Dotyczy to głównie laserowego skaningu lotniczego (ALS), który pozwala na rejestrację rzeźby terenu z dokładnością do 15 cm, a tym samym stał się doskonałym narzędziem do rejestracji stanowisk archeologicznych o własnej manifestacji terenowej.

W wyniku inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego uzyskano nowe dane odnośnie miejsc o „oczywistej” wartości archeologicznej, które mogą być stanowiskami archeologicznymi. Wykaz pododdziałów, w których znajdują się te obiekty wraz z opisem i sposobem prowadzenia zabiegów gospodarczych zamieszczono w tabeli.

**Wykaz obiektów zgłoszonych lub zaproponowanych do ujęcia w ewidencji zabytków
 na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie – status 1**

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	08-03-1-05-48 -b -00	3,19	D-STAN	TP
2.	08-03-1-05-77 -c -00	4,47	D-STAN	TP
3.	08-03-1-05-77 -f -00	3,19	D-STAN	CW
4.	08-03-1-07-216 -c -00	1,01	D-STAN	BRAK WSK
5.	08-03-1-11-374 -c -00	2,89	D-STAN	CP
6.	08-03-1-06-377 -a -00	9,93	D-STAN	TP
7.	08-03-1-06-416 -a -00	6,31	D-STAN	IIAU
8.	08-03-1-06-416 -i -00	1,87	D-STAN	BRAK WSK
9.	08-03-1-06-460 -a -00	8,10	D-STAN	TP
10.	08-03-1-06-460 -c -00	1,83	D-STAN	ODN-LUK
11.	08-03-1-06-460 -f -00	14,03	D-STAN	IIA
12.	08-03-1-09-657 -d -00	3,05	D-STAN	IB
Razem		67,64		

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych.

Potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego oraz odnowienia i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

Analizując powyższy wykaz można wytypować kilka miejsc konfliktowych. Są to oddz.: 416a, 460f, 657d, gdzie na podstawie danych przedstawionych w programie ochrony przyrody są pojedyncze kurhany. W tych wyłączeniach zaplanowano użytkowanie rębne (Rb IIAU, IIA, IB). Należy podkreślić, że podczas prac należy nanieść lokalizację tych kurhanów na szkice powierzchni manipulacyjnej i tak planować prace, aby te obiekty i ich najbliższe sąsiedztwo nie było naruszone, zarówno przy ścinie, jak i przy wywozie drewna.

W wyniku inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego wyróżniono także inne cenne obiekty (812 szt.) występujące w 310 pododdziałach na powierzchni 1849,29 ha, które wymagają szczególnej uwagi podczas prowadzenia prac gospodarczych i którym nadano status 2. Są to w większości mielerze (259 wydz.), kopce o różnej średnicy (22 wydz.), kamienie przydrożne i kierunkowe (15 wydz.) oraz pozostałości pól uprawnych ze średniowiecza lub starszych (14 wydz.).

Wykaz pododdziałów z obiektami nieujętych w ewidencji zabytków, o potencjalnych walorach historycznych na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie o statusie 2 (działania gospodarcze z ograniczeniami w obrębie stanowiska), wraz z opisem i sposobem prowadzenia zabiegów

gospodarczych zamieszczono w programie ochrony przyrody.

Na tej podstawie można uznać, że projektowane w *Planie* zabiegi gospodarcze nie zagrażają obiektom archeologicznym, a zamieszczenie w opisach taksacyjnych i programie ochrony przyrody informacji o występowaniu stanowisk powinno przyczynić się do ich zachowania w niepogorszonym stanie.

➤ **Pozostałości po starych cmentarzach**

W oddz. 7g o pow. 0,39 ha, zlokalizowany jest cmentarz ewangelicki, nieczynny od końca II wojny światowej. W trakcie prac taksacyjnych zostały określone jego granice. Aktualnie wyłączenie opisano jako „objęte szczególną ochroną”, ze względu na to, że jest to ewidencyjnie powierzchnia leśna i pozostawiono bez wskazan gospodarczych.

➤ **Obiekty kultu religijnego**

W trakcie prac taksacyjnych oznaczono również obiekty kultu religijnego takie jak krzyże, kapliczki, mogiły.

Wykaz obiektów kultu religijnego na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Leśnictwo Oddz., pododz.	Gmina Obręb ewidencyjny	Opis obiektu	Rodzaj powierzchni / zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	Sypniewo 12a	Jastrowie Obszar Wiejski Budy	pozostałości po dawnej kapliczce	D-STAN / TP
2.	Brzeźnica 156f	Jastrowie Obszar Wiejski Brzeźnica	krzyż, kapliczka	D-STAN / CP
3.	Prądy 499h	Jastrowie Obszar Wiejski Budy	kamienny pomnik/grób z metalowa tabliczką	D-STAN / BRAK WSK
4.	Hajda 527f	Jastrowie Obszar Wiejski Jastrowie	krzyż	D-STAN / BRAK WSK

W oddz. 12a zaplanowano cięcia pielęgnacyjne (TP). Należy zwrócić szczególną uwagę przy pozyskaniu i zrywce, aby nie dopuścić do uszkodzenia pozostałości po kapliczce, zaznaczając ich lokalizację na szkicach i wytyczając szlaki zrywkowe w odpowiedniej odległości od tych miejsc. Zapisy w *Planie* pozwolą zachować pamięć o tych miejscach.

➤ **Park**

Ustanowiony na podstawie decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 12.03.1982 r. w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków, nr rejestru A-414. Kompleks zabudowań wraz z parkiem od momentu swego powstania do chwili obecnej administrowany jest przez Lasy Państwowe. W skład parku wchodzi dwa pododdziały: 500n,t o powierzchni 1,45 ha. Są to grunty nieleśne (LZ), dla których nie planowano żadnych wskazań gospodarczych.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Zbiorczej oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko dokonano na podstawie analiz cząstkowych zawartych we wcześniejszych rozdziałach. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest oceną subiektywną, popartą wiedzą i doświadczeniem autora Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	0	+3	+2	+3	-1	Analiza oddziaływania ustaleń <i>Planu</i> na poszczególne elementy środowiska wskazuje, że łączne oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko będzie pozytywne.	W trakcie opracowywania <i>Planu</i> zainwentaryzowano i uwidoczniiono na mapach występujące w Nadleśnictwie cenne ekosystemy leśne i nieleśne, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione roślin i zwierząt, stanowiska archeologiczne oraz cmentarze i miejsca pamięci. Przeanalizowano wpływ <i>Planu</i> na inne elementy środowiska takie jak np.: klimat, wodę, zasoby naturalne itp. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie (rębnie zupełne), krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.
2.	Ludzie	+3	+3	-1	-1	-1		
3.	Zwierzęta	+2	+2	0	0	-1		
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1		
5.	Woda	+3	+3	0	0	-1		
6.	Powietrze	+3	+3	0	0	0		
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0		
8.	Krajobraz	+1	+1	0	-1	-1		
9.	Klimat	0	0	0	0	0		
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	-1	-1		
11.	Zabytki	0	-1	0	-1	-1		
12.	Dobra materialne	0	0	0	-1	-1		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

4.2. Oddziaływanie *Planu* na obszar specjalnej ochrony ptaków

W Prognozie przeanalizowano wpływ *Planu* na gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których ochrony został wyznaczony obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB300012 Puszcza nad Gwdą.

4.2.1. PLB220001 Puszcza nad Gwdą

Fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB300012 Puszcza nad Gwdą znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie (13053,75 ha, co stanowi 16,8% całości OSO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują tylko 12642,18 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 16,3%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

Należy zaznaczyć, że obszar Natura 2000 PLB300012 Puszcza nad Gwdą posiada plan zadań ochronnych, którego zapisy znalazły się w programie ochrony przyrody.

Poniżej przedstawiono analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB300012 Puszcza nad Gwdą ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2015 r. poz. 2773) zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Z 2017 r., poz. 4387).

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB300012 Puszcza nad Gwdą na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzonym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bocian czarny <i>Ciconia</i>	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gatunek ten wyspecjalizował się do życia w rozległych kompleksach leśnych. Są to najczęściej najstarsze	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w zarządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>nigra</i> C						drzewostany, w obrębie lub w bezpośrednim sąsiedztwie których znajdują się śródleśne cieki, bagna, zbiorniki wodne. Na gruntach Nadleśnictwa w tym obszarze nie stwierdzony. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łągowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych.	dostępności drzewostanów łągowych, ochrona żerowisk.
2.	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Spotykany na polach uprawnych, szczególnie w okresie wiosennym. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
3.	Gągoł <i>Bucephala clangula</i> B	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Zasiedla stare dziuplaste drzewa w pobliżu rzek i zbiorników wodnych. Może występować na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru. Zagrożenia: zmniejszanie się powierzchni drzewostanów dojrzałych w odl. do 1 km od zbiorników wodnych i rzek; niedobór drzew dziuplastych w pobliżu większych cieków i zbiorników wodnych.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów łągowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	Nurogęś <i>Mergus merganser</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Bieżące lub stojące wody o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami. Zagrożenia: zmniejszanie się powierzchni drzewostanów dojrzałych w odl. do 1 km od zbiorników wodnych i rzek; niedobór drzew dziuplastych w pobliżu większych cieków i zbiorników wodnych.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
5.	Kania czarna <i>Milvus migrans</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem zbiorników wodnych i łąk. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; zmniejszenie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i innych terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
6.	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem zbiorników wodnych i łąk. Na gruntach Nadleśnictwa uznana jedna strefa. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; zmniejszenie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i innych	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							terenów otwartych.	
7.	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Może występować na terenach leśnych, w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Na gruntach Nadleśnictwa uznana jedna strefa. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łągowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów łągowych, ochrona żerowisk.
8.	Rybołów zwyczajny <i>Pandion haliaetus</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła. Lęgnię się na obrzeżach drzewostanów w pobliżu jezior i stawów hodowlanych. Wymogiem jest obecność wysokich sosen o płaskich koronach, dogodnych do założenia gniazda. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – niedobór drzew optymalnych do założenia gniazda, jakimi są wyeksponowane albo rosnące w luźnym zwarciu sosny > 100 lat (a zwłaszcza > 150 lat) o parasolowatych koronach, zlokalizowane < 1 km od większych zbiorników wodnych; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łągowisk.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów łągowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc łągowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc łągowych.
9.	Żuraw <i>Grus grus</i>	1 2	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gniazduje najczęściej w wilgotnych, zabagnionych terenach leśnych, zwykle w	Ochrona żerowisk, ochrona siedlisk łągowych i

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	C	3					oddaleniu od siedzib ludzkich; żeruje na łąkach i polach uprawnych. Pewne zagrożenie może być związane z płoszeniem w trakcie wyprowadzania lęgu w tym miejscu. Zagrożenia: ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	żerowiskowych położonych na trwałych użytkach zielonych.
10.	Puchacz <i>Bubo bubo</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany w pobliżu terenów otwartych (zbiorniki wodne). Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
11.	Włochatka <i>Aegolius funereus</i> B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Spotykana w lasach z udziałem świerka, często w pobliżu terenów otwartych (zrębów, upraw, bagien). Do gniazdowania często wykorzystuje dziuple dzięcioła czarnego. Na gruntach Nadleśnictwa uznano 7 stref. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; Zmniejszenie udziału świerka w drzewostanach; usuwanie drzew dziuplastych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk, zachowanie drzew dziuplastych, zapewnienie dostępności świerka pospolitego.
12.	Lelek zwyczajny	1	0 0	brak brak	brak brak	brak brak	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, zrębów, młodników.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w zarządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Caprimulgus europaeus</i> B	2 3	0	brak	brak	brak	Spotkać go można na wrzosowiskach. Zagrożenia: zalesienie śródleśnych i przyleśnych terenów skutkujące utratą siedlisk.	łęgowych.
13.	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Drzewostany w najbliższym sąsiedztwie wód płynących, strome piaszczyste brzegi. Zagrożenia: likwidacja nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień, stanowiących czatownie zimorodka.	Ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
14.	Dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Wszelkiego typu drzewostany powyżej 80 lat. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – szczególnie zwartych kompleksów lasów w wieku ponad 100 lat; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, pietrowej i wiekowej drzewostanów skutkujące utratą łęgowskich; usuwanie z lasu martwych i obumierających drzew skutkujące utratą siedlisk.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów łęgowych, utrzymanie lub zwiększanie ilości martwego drewna, zwiększenie bazy żerowej.
15.	Lerka <i>Lullula arborea</i> B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Otwarte tereny (zręby, uprawy) przy ścianie sosnowych, prześwietlonych borów. Zagrożenia: zalesianie śródleśnych i przyleśnych terenów skutkujące utratą siedlisk.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni łęgowych.
16.	Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare liściaste i mieszane lasy o bogatym podszycie. Wymaga ponad 80–100 letnich drzewostanów, cienistych, próchniejących i z liczną entomofauną, która zapewni mu pokarm. Preferuje miejsca wilgotne i zacienione, np.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów łęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona buczyn.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w zarządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							zalewiska. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – szczególnie zwartych kompleksów lasów bukowych w wieku ponad 100 lat; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi lasów bukowych, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą łęgówisk; usuwanie drzew dziuplastych.	

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*.

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

W przypadku tego obszaru ptasiego w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie realizacja zapisów *Planu* nie będzie miała wpływu na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB300012 Puszcza nad Gwdą.

Wpływ *Planu* na przedmioty ochrony można dokonać analizując zapisy zawarte w załączniku Nr 5 do planu zadań ochronnych. Przedstawiono tam zakres zadań ochronnych, który należy wdrożyć m.in. na obszarze Nadleśnictwa Jastrowie.

Analiza zapisów *Planu* w stosunku do zakresu działań ochronnych wynikających z PZO dla obszaru PLB300012 Puszcza nad Gwdą

Działania ochronne	Zakres działań ochronnych	Analiza zapisów w <i>Planie</i>
1	2	3
Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew	Dostosowanie dotychczas prowadzonej działalności do potrzeb zachowania przedmiotów ochrony – poprzez planowanie urządzania lasu z uwzględnieniem zasady obecności w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w	W zasięgu OSO na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie powierzchnia drzewostanów > 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 3403,33 ha (tj. 28% gr. leśnych zalesionych), w tym 1544,59 ha w wieku >100 lat

Działania ochronne	Zakres działań ochronnych	Analiza zapisów w <i>Planie</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
	<p>granicach obszaru Natura 2000, nie mniej niż 20% drzewostanów wieku powyżej 80 lat w tym 5% drzewostanów w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem klasy odnowienia, klasy do odnowienia oraz kęp pozostawionych po zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych). Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>(13%). Na koniec obowiązywania <i>Planu</i> powierzchnia drzewostanów >80 lat zmaleje o 298,33 ha (o 9%), natomiast w wieku >100 lat zmaleje o 40,28 ha (o 3%). Wyliczona powierzchnia nie uwzględnia jednak planowanych do pozostawienia kęp na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych. Na tej podstawie można uznać, że na gruntach Nadlesnictwa Jastrowie w granicach OSO powierzchnia drzewostanów >80 lat i >100 lat będzie uwzględniała przyjęte kryterium 20% i 5%, mimo, iż te wartości powinny być analizowane w całym zasięgu obszaru Natura 2000, a nie tylko na 16,3% powierzchni OSO, jakie stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Jastrowie.</p>
Ochrona żerowisk	<p>Zapobieganie zmniejszaniu się powierzchni żerowisk poprzez utrzymywanie dotychczasowego przeznaczenia gruntów na terenach otwartych – bagien i łąk o optymalnym uwodnieniu, wrzosowisk, luk (za wyjątkiem tych, które w pul są przeznaczone do odnowienia), pasów przeciwpożarowych, a w razie potrzeby podejmowanie zabiegów powstrzymujących sukcesję lasu na ww. terenach. Działanie ciągłe w okresie obowiązywania pzo.</p>	<p>W <i>Planie</i> nie planowano zalesień powierzchni otwartych. Znajdują się zalecenia do wykaszania łąk i wrzosowisk.</p>
Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych	<p>Dostosowanie dotychczas prowadzonej działalności do potrzeb zachowania przedmiotów ochrony – poprzez zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w obszarze Natura 2000 przez pozostawianie na pasach, smugach i strefach cięć rębnych o powierzchni większej od 1 ha (bez względu na grupę rębni) kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym 5% powierzchni manipulacyjnej pasa, smugi lub strefy. Drzewa w pozostawionych biogrupach nie podlegają użytkowaniu, są pozostawiane do naturalnej śmierci i rozkładu z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi. Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha oraz w przypadku bloku upraw pochodnych czy zachowawczych, jeśli stanowią gatunki drzew, dla których założono dany blok. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>W <i>Planie</i> uwzględniono przy planowaniu rębnym pozostawiane biogrup o powierzchni minimum 5% w stosunku do powierzchni manipulacyjnej.</p>
Zwiększenie liczby potencjalnych miejsc lęgowych	<p>Pozostawienie drzew optymalnych do założenia gniazda przez rybołowa: pojedynczych wysokich wyeksponowanych sosen albo kęp kilku rosnących w luźnym zwarciu sosen > 100 lat (docelowo do osiągnięcia > 150 lat), o parasolowatych koronach,</p>	<p>W <i>Planie</i> zawarto wskazania do pozostawiania drzew biocenotycznych, jakimi są m.in. drzewa starsze niż 150 lat. Zawarto również informację o pozostawianiu</p>

Działania ochronne	Zakres działań ochronnych	Analiza zapisów w <i>Planie</i>
1	2	3
	zlokalizowanych < 1 km od wybranych większych zbiorników wodnych (po jednej sośnie lub kępie sosen/ 1 km od brzegu jeziora), w odległości powyżej 500 m od zabudowań i ruchliwych dróg. Działanie ciągłe w okresie obowiązywania pzo.	wzdłuż brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych pasów o szerokości 25 metrów, w których nie należy stosować cięć zupełnych oraz rębni gniazdowej.
Zapewnienie dostępności świerka pospolitego	Zapobiegnięcie zmniejszaniu się dostępności świerka pospolitego jako gatunku preferowanego przez włośchatkę, poprzez uwzględnianie obecności świerka pospolitego w drzewostanach i innych warstwach lasu. Ograniczenie pozyskania świerka w drzewostanach rębnych, preferowanie go w biogrupach drzew pozostawionych do fizjologicznej śmierci. Popieranie w cięciach pielęgnacyjnych i rębnych świerka pospolitego z odnowień naturalnych, który tworzy grupy i kępy. Nie dotyczy siedlisk przyrodniczych: 4030, 7110, 7120, 7140, 7210, 7230, 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91F0, 91I0. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	W programie ochrony przyrody zawarto informacje związane z porozumieniem w sprawie prowadzenia działań ochronnych związanych z czynną ochroną włośchatki i sóweczki. W związku z niekorzystną sytuacją zdrowotną drzewostanów świerkowych, zapisy dotyczące realizacji działań ochronnych związanych z zapewnieniem dostępności świerka pospolitego będą realizowane poprzez szersze stosowanie tego gatunku w odnowieniach naturalnych i sztucznych (poza siedliskami przyrodniczymi, w których świerk jest gatunkiem obcym ekologicznie).
Zachowanie drzew dziuplastych	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się miejsc lęgowych, poprzez pozostawianie w drzewostanach drzew dziuplastych, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	W <i>Planie</i> zawarto zalecenia odnośnie pozostawiania drzew biocenotycznych, jakimi są m.in. drzewa dziuplaste i obumierające w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych
Ochrona biotopów	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni biotopów lelka i lerki, poprzez ochronę śródleśnych terenów otwartych, w tym powierzchni nieleśnych – łąk, muraw oraz luk (za wyjątkiem tych, które w planie urządzenia lasu są przeznaczone do odnowienia) w drzewostanach, w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami. Preferowanie zrębowego sposobu zagospodarowania lasów na siedliskach borowych. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	W <i>Planie</i> nie ma gruntów przeznaczonych do zalesienia. Na siedliskach borowych preferowaną rębnią jest rębnią zupełna, która z pewnością dostarczy odpowiednich biotopów w trakcie obowiązywania <i>Planu</i> .
Ochrona buczyn	Zapobiegnięcie zmniejszenia się powierzchni buczyn, przez zapewnienie stałego minimalnego udziału lasów z dominacją buka zwyczajnego, przez stałą dostępność w granicach Natura 2000 nie mniej niż 100 ha drzewostanów bukowych w wieku powyżej 80 lat, w tym co najmniej 50 ha w wieku ponad 100 lat. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Aktualna powierzchnia drzewostanów ponad 80 letnich (z uwzględnieniem KO i KDO) z panującym bukiem wynosi 118,11 ha (66,31 ha ponad 100 letnich). Na koniec okresu obowiązywania <i>Planu</i> powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat nieznacznie zmaleje (96,94 ha), natomiast w wieku powyżej 100 lat nieznacznie wzrośnie (67,13 ha). Należy zaznaczyć, że grunty w zarządzie Nadleśnictwa Jastrowie stanowią zaledwie 16,3% całości obszaru.

Działania ochronne	Zakres działań ochronnych	Analiza zapisów w <i>Planie</i>
1	2	3
		Działanie należy rozpatrywać w odniesieniu do całego obszaru Natura 2000.
Utrzymanie lub zwiększanie ilości martwego drewna.	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się ilości dogodnych siedlisk, poprzez utrzymanie lub zwiększanie ilości martwego drewna w lesie. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Zapisy zawarte w programie ochrony przyrody dotyczące pozostawiania drzew obumierających w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu.
Zwiększenie bazy żerowej	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się bazy żerowej, poprzez pozostawianie wszystkich możliwych pni po zrębach do ich naturalnego rozkładu oraz niestosowanie ich karczowania i korowania. Działanie nie dotyczy powierzchni zagrożonych masowymi pojawami szkodników drzew. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	W <i>Planie</i> nie ma wskazań związanych z karczowaniem bądź pozostawianiem wszystkich możliwych pni po zrębach.
Ochrona powierzchni lęgowych.	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni lęgowych, poprzez tolerowanie obecności drzewostanów o zadrzewieniu poniżej 0,5 na siedliskach borowych, szczególnie boru suchego. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	W warunkach Nadleśnictwa Jastrowie nie stwierdzono Bs w granicach obszaru OSO. Nie stwierdzono również drzewostanów o zadrzewieniu poniżej 0,5 na siedlisku BMśw.
Ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni drzewostanów dojrzałych w pobliżu zbiorników wodnych i rzek poprzez pozostawianie wyłączonych z cięć rębnych pasów o szerokości do 30 m od brzegów jezior i po obu stronach rzek o korycie szerszym niż 1,5 m. Dla nurogęsi w obrębie pasów pozostawianie wykrotów i złamanych drzew, jeśli nie stanowią one zagrożenia bezpieczeństwa ludzi. Termin wykonania: działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie zawarto wskazania zgodne z kierunkowymi wytycznymi dotyczącymi wdrażania Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Zgodnie z Wytycznymi, nie stosuje się rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że zapisy *Planu* są zgodne z działaniami ochronnymi przedstawionymi w PZO.

Pewne działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań *Planu* przedstawione w programie ochrony przyrody, dotyczą m.in.:

- pozostawiania drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu,
- pozostawiania kęp starodrzewu na powierzchniach większych niż 1 ha z dolnymi warstwami

drzewostanu na obszarze równym co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi.

Aby przeanalizować zgodność *Planu* z planem zadań ochronnych należy sprawdzić, czy w okresie obowiązywania *Planu* będzie zapewniona trwała dostępność drzewostanów lęgowych. Analizy struktury wiekowej drzewostanów dokonano w kolejnym rozdziale Prognozy dotyczącym oddziaływania *Planu* na integralność obszaru Natura 2000 PLB300012 Puszcza nad Gwdą

Przedstawiona analiza wskazuje, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony w OSO Puszcza nad Gwdą, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do utrzymania liczebności populacji oraz poprawy stanu siedlisk.

4.3. Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

Według stanu na 01.01.2023 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie występuje specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH300017 Dolina Rurzyicy.

4.3.1. PLH300017 Dolina Rurzyicy

Fragment obszaru siedliskowego PLH300017 Dolina Rurzyicy znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jastrowie (581,91 ha, co stanowi 33,0% całości SOO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 451,82 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 25,6%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 14 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 11 o znaczeniu ogólnym A, B lub C, jeden gatunek płaza (D), jeden ssaka (D), 4 gatunki bezkręgowców (2 znaczeniu ogólnym A i B) oraz 2 gatunki roślin z Załącznika II do ww. Dyrektywy, o znaczeniu ogólnym A i B. Tak więc zarówno siedliska, bezkręgowce jak i rośliny stanowią dla tego obszaru przedmioty ochrony. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca oraz na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie w całym obszarze [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba poddziałów	Powierzchnia poddziałów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	B	311,77	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	17,50	-	-
3.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	16,71	-	-
4.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	C	14,15	-	-
5.	7220	Źródłiska wapienne	B	2,34	3	0,69
6.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	A	26,75	6	11,52
7.	9110	Kwaśne buczyny	C	90,02	17	38,23
8.	9130	Żyzne buczyny	B	5,83	2	5,91
9.	9160	Grąd subatlantycki	C	20,89	6	9,56
10.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródłiskowe	B	75,20	22	32,38
11.	91T0	Śródlądowy bór chrobotkowy	C	64,23	-	-
Razem					56	98,29

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Płazy				
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	D	Nie stwierdzono na gruntach LP
Ssaki				
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	D	231c,d,f, 334j, 335a,g, 365d,g, 366a,b,c,k, 627b,i,j, 628a,b,m, 676b,
Bezkęgowce				
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	D	231d, 365g, 366d, 400d, 627c

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
1032	Skójką gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	D	Nie stwierdzono na gruntach LP
1014	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	B	400d, 627c
1016	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	A	627c
Rośliny				
6216	Haczykowiec błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	B	400d, 627c
1903	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeseli</i>	A	Nie stwierdzono na gruntach LP

Poniżej przedstawiono wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony wraz z planowanymi zadaniami wg *Planu* oraz zadaniami ochronnymi opisanymi w programie ochrony przyrody dla poszczególnych siedlisk.

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie wraz z zadaniami z *Planu*

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg <i>Planu</i>	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
7220 - Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>					
1.	08-03-1-07-231 -d -00	0,38*	D-STAN	BRAK WSK	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
2.	08-03-1-07-231 -f -00	0,13*	D-STAN	BRAK WSK	
3.	08-03-1-07-334 -d -00	0,18*	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		0,69*	*siedlisko to występuje w drobnych płatach, zestawiona jest sumaryczna powierzchnia fragmentów tego siedliska, nie stanowią one osobnych wyłączeń;		
7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzowisk i mechowisk					
1.	08-03-1-07-334 -d -00	1,55*	D-STAN	BRAK WSK	– ręczne koszenie roślinności zielonej i usuwanie drzew i krzewów (zostawiać jałowce i sosny o średnicy u nasady pow. 10 cm oraz kępy innych drzew i krzewów), - w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
2.	08-03-1-07-334 -g -00	0,80	BAGNO	BRAK WSK	
3.	08-03-1-07-365 -g -00	4,95	BAGNO	BRAK WSK	
4.	08-03-1-11-366 -d -00	0,41	BAGNO	BRAK WSK	
5.	08-03-1-11-366 -n -00	1,63	BAGNO	BRAK WSK	
6.	08-03-1-07-400 -d -00	2,18	BAGNO	BRAK WSK	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
RAZEM		11,52*	*siedlisko to występuje w drobnych płatach, zestawiona jest sumaryczna powierzchnia fragmentów tego siedliska, nie stanowią one osobnych wyłączeń;		
9110 – Kwaśne buczyny					
1.	08-03-1-07-231 -c -00	0,89	D-STAN	BRAK WSK	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
2.	08-03-1-07-231 -f -00	3,14*	D-STAN	BRAK WSK	
3.	08-03-1-07-231 -g -00	0,80	D-STAN	BRAK WSK	
4.	08-03-1-07-334 -j -00	6,15	D-STAN	BRAK WSK	
5.	08-03-1-07-400 -f -00	4,37	D-STAN	BRAK WSK	
6.	08-03-1-07-400 -i -00	0,69	D-STAN	BRAK WSK	
7.	08-03-1-07-436 -c -00	1,25	D-STAN	BRAK WSK	
8.	08-03-1-07-437 -b -00	2,44	D-STAN	BRAK WSK	
9.	08-03-1-07-437 -f -00	0,75	D-STAN	BRAK WSK	
10.	08-03-1-07-437 -i -00	0,65	D-STAN	TP	
11.	08-03-1-07-438 -a -00	5,14	D-STAN	BRAK WSK	
12.	08-03-1-07-482 -c -00	4,47	D-STAN	BRAK WSK	
13.	08-03-1-07-482 -f -00	1,31	D-STAN	BRAK WSK	
14.	08-03-1-10-499 -c -00	2,72	D-STAN	BRAK WSK	
15.	08-03-1-10-499 -i -00	0,85	D-STAN	BRAK WSK	
16.	08-03-1-11-335 -a -00	1,35	D-STAN	BRAK WSK	
17.	08-03-1-11-440 -n -00	1,26	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		38,23*	*siedlisko występuje na części wydzielenia;		
9130 – Żyzne buczyny					
1.	08-03-1-07-334 -c -00	1,44	D-STAN	BRAK WSK	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
2.	08-03-1-07-482 -c -00	4,47	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		5,91			
9160 – Grądy subatlantyckie					
1.	08-03-1-10-499 -h -00	1,28	D-STAN	BRAK WSK	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
2.	08-03-1-10-499 -l -00	1,52	D-STAN	BRAK WSK	
3.	08-03-1-10-628 -k -00	1,10	D-STAN	BRAK WSK	
4.	08-03-1-10-628 -w -00	0,82	D-STAN	BRAK WSK	
5.	08-03-1-10-676 -b -00	3,95	D-STAN	BRAK WSK	
6.	08-03-1-10-677 -b -00	0,89	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
RAZEM		9,56			
91E0* – Łęgi olszowe i jesionowe					
1.	08-03-1-07-231 -d -00	2,46*	D-STAN	BRAK WSK	– podtyp „olsy źródłiskowe” należy wyłączyć z użytkowania rębego; – przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją). – pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; – pozostawianie martwego drewna; – zmiana stosunków wodnych (budowa zastawek, montaż rur przelewowych w tamach bobrowych); – w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
2.	08-03-1-07-231 -h -00	0,95	D-STAN	BRAK WSK	
3.	08-03-1-07-231 -i -00	0,59	D-STAN	BRAK WSK	
4.	08-03-1-07-334 -d -00	0,81*	D-STAN	BRAK WSK	
5.	08-03-1-07-334 -f -00	4,27*	D-STAN	BRAK WSK	
6.	08-03-1-07-365 -d -00	0,55	D-STAN	BRAK WSK	
7.	08-03-1-07-400 -g -00	3,14	D-STAN	BRAK WSK	
8.	08-03-1-10-499 -d -00	2,12	D-STAN	BRAK WSK	
9.	08-03-1-10-499 -j -00	1,50	D-STAN	BRAK WSK	
10.	08-03-1-10-627 -b -00	2,61	D-STAN	BRAK WSK	
11.	08-03-1-10-628 -a -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK	
12.	08-03-1-10-628 -b -00	1,81	D-STAN	BRAK WSK	
13.	08-03-1-10-628 -m -00	0,68	D-STAN	BRAK WSK	
14.	08-03-1-10-628 -r -00	1,16	D-STAN	BRAK WSK	
15.	08-03-1-10-676 -a -00	1,79	D-STAN	BRAK WSK	
16.	08-03-1-10-676 -c -00	0,62	D-STAN	BRAK WSK	
17.	08-03-1-10-677 -a -00	1,48	D-STAN	BRAK WSK	
18.	08-03-1-11-366 -a -00	0,44	D-STAN	BRAK WSK	
19.	08-03-1-11-366 -k -00	0,54	D-STAN	BRAK WSK	
20.	08-03-1-11-401 -a -00	2,60	D-STAN	BRAK WSK	
21.	08-03-1-11-440 -i -00	0,70	D-STAN	BRAK WSK	
22.	08-03-1-11-500 -a -00	0,79	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		32,38*	*siedlisko występuje na części wydzielenia;		

Obszar PLH300017 Dolina Rurzycy posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. 2014, poz. 2698), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 marca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzycy PLH300017 (Dz. Urz. 2018, poz. 1611). Zapisy ww. planu zostały przeniesione do programu ochrony przyrody.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania PLH300017 Dolina Rurzyca dotyczące Nadleśnictwa Jastrowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>	Uporządkowanie i kontrola antropopresji w strefie siedliska: – okresowe kontrole ruchu turystycznego w strefie brzegowej w ramach rutynowych patroli Straży Leśnej; – utrzymywanie brzegów w czystości (działanie bieżące); – usunięcie zaśmieci z brzegów (każdorazowo po sezonie letnim). Działania obowiązujące przez cały okres obowiązywania planu.	Jez. Krępsko (Krąpsko) Długie, Krępsko (Krąpsko) Górne, Krępsko (Krąpsko) Średnie, Trzebieszki, Dąb, Smolary	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica, Dzierżawca Obwodu Rybackiego Krępsko Górne na rzece Rurzyca - nr 1
	Dopuszczenie do miejscowego stosowania wyłącznie degradowalnych herbicydów w celu zwalczania ekspansywnych gatunków obcych w podszybie (czeremcha amerykańska) na obszarze Natura 2000, za wyjątkiem pasa o szerokości 75 m od rzek i jezior, gdzie eliminacji tych gatunków należy dokonywać wyłącznie mechanicznie – przez cały okres obowiązywania planu.	Lasy na terenie obszaru Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Uporządkowanie i kontrola antropopresji w strefie siedliska: – okresowe kontrole ruchu turystycznego w strefie brzegowej w ramach rutynowych patroli Strażników Leśnych; – utrzymywanie brzegów w czystości (działanie bieżące); – usunięcie zaśmieci z brzegów (każdorazowo po sezonie letnim). Działania obowiązujące przez cały okres obowiązywania planu.	Jez. Krępsko (Krąpsko) Małe, rzeka Rurzyca na pld. od jez. Dąb	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica Dzierżawca Obwodu Rybackiego Krępsko Górne nr 1 na rzece Rurzyca
	Dopuszczenie do miejscowego stosowania wyłącznie degradowalnych herbicydów w celu zwalczania ekspansywnych gatunków obcych w podszybie (np. czeremcha amerykańska) na obszarze Natura 2000, z wyjątkiem pasa o szerokości 75 m od rzek i jezior, gdzie eliminacji tych gatunków należy dokonywać wyłącznie mechanicznie – przez cały okres obowiązywania planu.	Lasy na terenie obszaru Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami	Edukacja turystów i członków lokalnych społeczności w zakresie właściwego użytkowania terenu dla zachowania jego walorów przyrodniczych – ustawienie na szlakach turystycznych,	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalny Dyrektor Ochrony

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
włosieniczników (<i>Ranunculus fluitantis</i>)	miejscach postoju, kąpieliskach tablic informacyjnych. Przeprowadzenie warsztatów dla ludności miejscowej zwiększające świadomość ekologiczną. Zamieszczenie na stronach internetowych informacji promujących walory turystyczne obszaru Natura 2000 oraz informacji o zasadach postępowania na jego terenie. Optymalne terminy działań: tablice i warsztaty – w drugim lub trzecim roku obowiązywania planu zadań ochronnych, pozostałe – zadanie ciągłe.	m jezior i rzeki Rurzycy	Środowiska w Poznaniu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica, Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Szydłowo, Gmina Wałcz
	Dopuszczenie do miejscowego stosowania wyłącznie degradowalnych herbicydów w celu zwalczania ekspansywnych gatunków obcych w podszycie (np. czeremchy amerykańskiej) na obszarze Natura 2000, z wyjątkiem pasa o szerokości 75 m od rzek i jezior, gdzie eliminacji tych gatunków należy dokonywać wyłącznie mechanicznie – przez cały okres obowiązywania planu.	Lasy na terenie obszaru Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Edukacja turystów i członków lokalnych społeczności w zakresie właściwego użytkowania terenu dla zachowania jego walorów przyrodniczych – ustawienie na szlakach turystycznych, miejscach postoju, kąpieliskach tablic informacyjnych. Przeprowadzenie warsztatów dla ludności miejscowej zwiększających świadomość ekologiczną. Zamieszczenie na stronach internetowych informacji promujących walory turystyczne obszaru Natura 2000 oraz informacji o zasadach postępowania na jego terenie. Optymalne terminy działań: tablice i warsztaty – w drugim lub trzecim roku obowiązywania planu zadań ochronnych, pozostałe – zadanie ciągłe.	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica, Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Szydłowo, Gmina Wałcz
7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Uporządkowanie i kontrola antropopresji w strefie siedliska – okresowe kontrole ruchu turystycznego i stanu utrzymania w obrębie strefy źródłiskowej, prowadzone w ramach rutynowych patroli Straży Leśnej. Przez cały okres obowiązywania planu	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
	Niedopuszczanie do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasi-	Cały obszar Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem zlewni wód	Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Szydłowo, Gmina Wałcz, Nadleśniczowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
	<p>lających i przepływających przez obszary źródliskowe. Niedopuszczanie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne (jakościowe i ilościowe) w kompleksach źródliskowych oraz w ich strefach alimentacyjnych. Działanie ciągle.</p>	podziemnych dla rzeki Rurzycy	Nadleśnictw Płytnica i Jastrowie, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu
	<p>Edukacja turystów i członków lokalnych społeczności w zakresie właściwego użytkowania terenu dla zachowania jego walorów przyrodniczych – ustawienie na szlakach turystycznych, miejscach postoju, kąpieliskach tablic informacyjnych. Przeprowadzenie warsztatów dla ludności miejscowej zwiększających świadomość ekologiczną. Zamieszczenie na stronach internetowych informacji promujących walory turystyczne obszaru Natura 2000 oraz informacji o zasadach postępowania na jego terenie. Optymalne terminy działań: tablice i warsztaty – w drugim lub trzecim roku obowiązywania planu zadań ochronnych, pozostałe – zadanie ciągle.</p>	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica, Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Szydłowo, Gmina Wałcz
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<p>Usuwanie nalotu i podrostów drzew i krzewów (głównie olszy) bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w okresie zimowym – optymalnie w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania planu.</p>	Mechowiska w oddz. 365g, 400d, 334g, 366n Nadl. Jastrowie, Torfowiska w oddz. 366d Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie i Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie
	<p>Koszenie – prace powinny być prowadzone co dwa lata od 15 sierpnia do 30 września, przez cały okres obowiązywania planu, z pozostawianiem 50% powierzchni nieskoszonej (co roku innej). Pokos powinien zostać zebrany i usunięty poza obręb siedliska.</p>	Mechowiska w oddz. 365g, 400d, 334g, 366n Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie i Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Usuwanie gatunków obcych – mechaniczne usuwanie obcych gatunków w drzewostanie i podszycie – dębu czerwonego i czeremchy amerykańskiej – przez cały okres obowiązywania planu.	Oddz.232d, 334j, 400f Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
	Eliminacja gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, daglezi zielonej z podszytu na podstawie wyników monitoringu o którym mowa w działaniu monitoringowym 2. Działanie ciągłe.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
	Poprawa struktury drzewostanu – sukcesywne usuwanie z drzewostanu i podszytu egzemplarzy modrzewi i świerka młodszych niż 50 lat ze wsparciem odnowień buka w miejscu powstałych luk w ciągu obowiązywania planu.	Oddz. 365b, 365c, 399d, 438c, 439f, 482b Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
	Kontrola występowania gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, daglezi zielonej.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Eliminacja z podszytu gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, daglezi zielonej na podstawie wyników monitoringu o którym mowa w działaniu monitoringowym 2. Działanie ciągłe.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
	Kontrola występowania gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, daglezi zielonej w ciągu całego okresu obowiązywania planu.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-carpinetum</i>)	Popieranie gatunków pożądanych – tworzenie małopowierzchniowych ogrodzeń zabezpieczających odnowienia gatunków pożądanych (głównie graba). Sukcesywne, domieszkowe nasadzenia graba w przypadku jego braku w drzewostanach i podszycie, inicjujące naturalną przebudowę struktury drzewostanów – przez cały okres obowiązywania planu	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
	Poprawa struktury drzewostanu. Sukcesywne usuwanie modrzewi i świerka młodszych niż 50 lat z drzewostanu i podszytu – przez cały okres obowiązywania planu.	Płaty siedliska w oddz. 628n, 676b Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
	Eliminacja gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, da-	Wszystkie płaty siedliska	Nadleśniczy Nadleśnictwa

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
	glezji zielonej z podszytu, na podstawie wyników monitoringu o którym mowa w działaniu monitoringowym 2. Działanie ciągłe.	w obszarze Natura 2000	Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica
	Kontrola występowania gatunków obcych – m.in. czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, robinii akacjowej, daglezji zielonej – przez cały okres obowiązywania planu	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Niedopuszczanie do negatywnych antropogenicznych zmian warunków wodnych w zakresie funkcjonowania wód powierzchniowych i gruntowych zasilających i przepływających przez łęgi, w tym olsy źródliskowe. Niedopuszczanie do realizacji przedsięwzięć pogarszających warunki wodne (jakościowe i ilościowe) w łęgach oraz strefach alimentacyjnych źródlisk. Działanie ciągłe	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem zlewni wód podziemnych dla rzeki Rurzycy	Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Szydłowo, Gmina Wałcz, Nadleśniczowie Nadleśnictw Płytnica i Jastrowie, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu
1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Usunięcie nalotu i podrostów drzew oraz krzewów (głównie olszy) bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w okresie zimowym – optymalnie, w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania planu.	Torfowiska w oddz. 627c Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu
	Koszenie – prace powinny być prowadzone nie częściej niż co dwa lata od 15 sierpnia do 30 września, z pozostawianiem 50% powierzchni nieskoszonej (co roku innej); pokos powinien zostać zebrany i usunięty poza obręb siedliska.	Torfowiska w oddz. 627c Nadl. Jastrowie	
1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Usunięcie nalotu i podrostów drzew oraz krzewów (głównie olszy) bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w okresie zimowym – optymalnie, w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania planu.	Torfowiska w oddz. 365g, 627c Nadl. Jastrowie	Nadleśniczy Nadleśnictwa Jastrowie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płytnica we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu
	Koszenie – prace powinny być prowadzone nie częściej niż co dwa lata od 15 sierpnia do 30 września, z pozostawianiem 50% powierzchni nieskoszonej (co roku innej); pokos powinien zostać zebrany i usunięty poza obręb siedliska.	Torfowiska w oddz. 365g, 627c Nadl. Jastrowie	

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH300017 Dolina Rurzyca.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH300017 Dolina Rurzyca na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic Charetea 3140 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko poza gruntami LP – w zasięgu N-ctwa to jez. Długie Jez. Krępsko (Krąpsko) Długie oraz Jez.Trzebieszki. Ewentualne oddziaływanie negatywne w przypadku stosowania rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu jeziora.	Należy przestrzegać zasady niestosowania cięć zupełnych w pasie 25 metrów od linii naturalnych zbiorników wodnych. Aktualnie w <i>Planie</i> cięcia rębne nie są zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie jezior z siedliskiem 3140.
2.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko poza gruntami LP – w zasięgu N-ctwa to jez. Małe Krąpsko. Ewentualne oddziaływanie negatywne w przypadku stosowania rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu jeziora.	Należy przestrzegać zasady niestosowania cięć zupełnych w pasie 25 metrów od linii naturalnych zbiorników wodnych. Aktualnie w <i>Planie</i> cięcia rębne nie są zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie jezior z siedliskiem 3150.
3.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko poza gruntami LP – w zasięgu N-ctwa to rzeka Rurzyca, przepływająca przez oddz. 365-366, 400-401, 499-500, 627-628. Ewentualne oddziaływanie negatywne w przypadku stosowania rębni zupełnych oraz rębni	Należy przestrzegać zasady niestosowania cięć zupełnych w pasie 25 metrów od linii naturalnych zbiorników wodnych. Aktualnie w <i>Planie</i> cięcia rębne nie są zlokalizowane w

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu cieku.	najbliższym sąsiedztwie cieku.
4.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko poza zasięgiem N-ctwa Jastrowie. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Nie wymaga działań ograniczających wpływ <i>Planu</i> .
5.	Źródłiska wapienne 7220 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w rezerwacie „Diabli Skok”. Występuje punktowo, w 3 wydz. na łącznej pow. 0,69 ha – brak wskazań. Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie nie będą negatywnie oddziaływać na siedlisko. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na to siedlisko przyrodnicze.	Teren rezerwatu „Diabli Skok” – bez wskazań.
6.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 6 wydz. na pow. 11,52 ha – brak wskazań. W bezpośrednim sąsiedztwie brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP, wynikające z PZO.
7.	Kwaśne buczyny 9110 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 17 wydz. na pow. 38,23 ha – brak wskazań oraz w 1 wydz. na pow. 0,65 ha – TP. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na	Wskazania ochronne w POP, wynikające z PZO.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JASTROWIE NA OKRES od 1.01.2024 do 31.12.2033 r

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								to siedlisko przyrodnicze.	
8.	Żyzne buczyny 9130 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 2 wydz. na pow. 5,91 ha – brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP, wynikające z PZO.
9.	Grąd subatlantycki 9160 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 6 wydz. na pow. 9,56 ha – brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP, wynikające z PZO.
10.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe 91E0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 22 wydz. na pow. 32,38 ha – brak wskazań. Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie nie będą negatywnie oddziaływać na siedlisko. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP, wynikające z PZO.
11.	Śródładowy bór chrobotkowy 91T0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ <i>Planu</i> .

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ *Planu* na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH300017 Dolina Rurzycy na gruntach Nadleśnictwa Jastrowie

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzona w oddz. 400d, 627c – brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Wskazania w POP: Przestrzegać planu ochrony rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”
2.	Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i> A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzona w oddz. 627c – brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Wskazania w POP: Przestrzegać planu ochrony rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”
3.	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzony. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Nie wymaga działań ograniczających wpływ <i>Planu</i> .
4.	Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzony w oddz. 400d, 627c - brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Wskazania w POP: Przestrzegać planu ochrony rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak

danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 2:** Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 3:** Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że *Plan* **nie będzie miał znacząco oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH300017 Dolina Rurzyca, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.4. Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: „*spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000*”.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania trzech głównych składowych:

- zachowania tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowania kluczowych struktur obszaru,
- zachowania kluczowych procesów i relacji.

Integralność obszaru może być naruszona w przypadku zaistnienia:

- a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:
  - fizycznej degradacji,
  - zmniejszenia powierzchni,
  - zmian cech charakterystycznych, pogorszenia stanu gatunków typowych dla siedliska,
  - pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości;
- b) w odniesieniu do populacji gatunku:
  - spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
  - zmniejszenia zasięgu gatunku,
  - pogorszenia funkcjonowania populacji (np. ograniczenia możliwości reprodukcji, zwiększenia śmiertelności, pogorszenia możliwości wymiany genetycznej, pogorszenia łączności z innymi populacjami),

- zmniejszenia powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszenia jakości siedliska gatunku,
- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości.

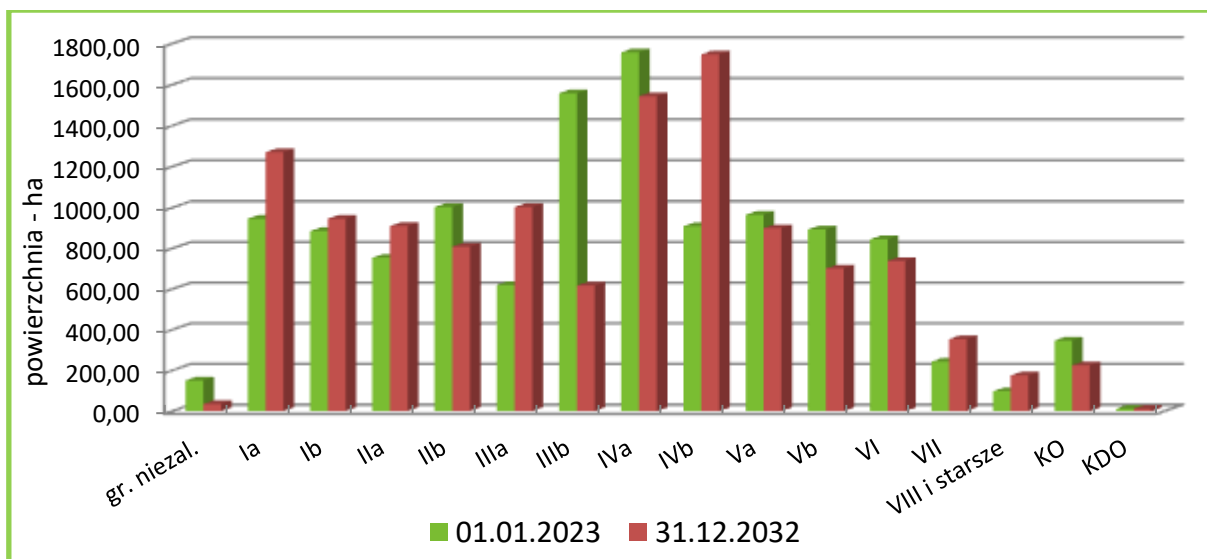
4.4.1. PLB300012 Puszcza nad Gwdą

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Jastrowie w granicach obszaru PLB300012 Puszcza nad Gwdą zajmują 12642,18 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 16,3%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLB300012 Puszcza nad Gwdą według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	150,19	946,13	885,97	754,34	1003,40	620,00	1557,82	1757,58	909,59	965,26	893,48	845,40	243,16	97,81	346,62	11,60
Koniec Okresu	34,71	1270,77	946,13	910,24	809,09	1003,40	617,84	1543,55	1747,62	899,12	701,57	738,31	353,81	175,65	224,94	11,60

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLB300012 Puszcza nad Gwdą na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów *Planu* w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 3403,33 ha (28% gruntów leśnych zalesionych), w tym 1544,59 ha w wieku powyżej 100 lat (13,0% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat nieznacznie zmaleje (298,33 ha – 9%), natomiast w wieku powyżej 100 lat również nieznacznie zmaleje (40,28 ha – 3%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzątających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz ich siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH300012 Puszcza nad Gwdą.**

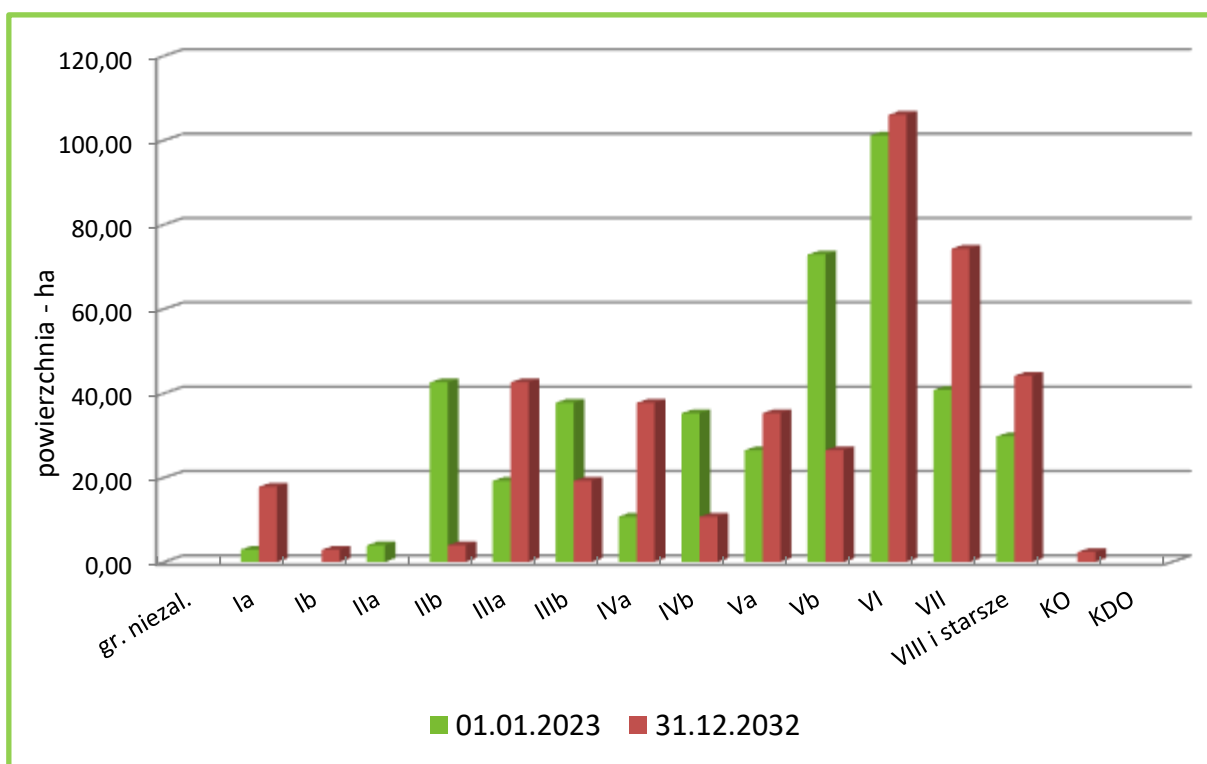
4.4.2. PLH300017 Dolina Rurzycy

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Jastrowie w granicach obszaru PLH300017 Dolina Rurzycy zajmują 451,82 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 25,5%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH300017 Dolina Rurzycy według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezależne	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	-	2,89	-	3,95	42,58	19,22	37,73	10,73	35,25	26,50	72,87	101,13	40,79	29,77	-	-
Koniec Okresu	-	17,82	2,89	-	3,95	42,58	19,22	37,73	10,73	35,25	26,50	106,00	74,25	44,14	2,35	-

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH300017 Dolina Rurzycy na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów *Planu* w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 271,06 ha (64% gruntów leśnych zalesionych), w tym 171,69 ha w wieku powyżej 100 lat (40% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat niewiele wzrośnie (17,43 ha – 6%), natomiast w wieku powyżej 100 lat również nieznacznie wzrośnie (55,05 ha – 24%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzątających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na siedliska oraz gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz ich siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH300017 Dolina Rurzyca.**

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko

Czynności gospodarcze zawarte w *Planie* uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniające prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu.

Zawarte w *Planie* ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, zwykle bez konkretnej lokalizacji. W *Planie* nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Wykonawcę *Planu* obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez generalną i regionalną dyrekcję Lasów Państwowych.

Niektóre planowane zadania mogą spowodować w trakcie realizacji powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczenia tego oddziaływania zostały ujęte w programie ochrony przyrody, który zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji.

Zestawienie wniosków z analizy Planu oraz propozycje łagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
<i>1</i>	<i>2</i>
Rezerwaty przyrody	
W <i>Planie</i> nie zawarto żadnych wskazań w wyłączeniach wchodzących w skład rezerwatów przyrody „Diabli Skok”, „Wielkopolska Dolina Rurzyca”, „Kozie Brody”.	W programie ochrony przyrody przytoczono zapisy zawarte w planach ochrony lub zadaniach ochronnych dla rezerwatów przyrody.
Użytki ekologiczne	
Planowanie rębni zupełnej (Rb IB) w oddz. 604j, w bezpośrednim sąsiedztwie oddz. 604j (przy UE „W Dolinie Samborki”).	Pozostawienie strefy buforowej w odległości ok. 25 m od granicy użytków przy wykonywaniu rębni w oddz.: 604j.
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące postępowania hodowlanego na siedliskach chronionych. Działania w drzewostanach z siedliskami

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
<i>1</i>	<i>2</i>
upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych siedlisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego do typu siedliska przyrodniczego.	przyrodniczymi powinny być prowadzone zgodnie z tymi wskazaniami.
Zaplanowanie Rb IB w oddz. 279k, bezpośrednio przy oddz. 279f, gdzie zdiagnozowano siedlisko 91D0.	Pozostawienie strefy buforowej w odległości ok. 25 m od granicy siedliska przy wykonywaniu rębni w oddz.: 279k.
Zaplanowanie 2 działek zrębowych (Rb IB) w oddz. 398a, gdzie zdiagnozowano siedlisko 91T0.	Przy wyznaczeniu kęp starodrzewu w ramach pozostawiania 5% do naturalnego obumarcia należy uwzględnić fragmenty najcenniejsze przyrodniczo, co w przypadku tego siedliska oznacza występowanie znacznych płatów chrobotków, które są roślinami charakterystycznymi dla siedliska borów chrobotkowych (91T0).
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrażający tym siedliskom.
Prace w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych	
Planowane cięcia związane z pozyskaniem drewna w pobliżu ośrodka wypoczynkowego nad Jeziorem Jastrowie (oddz.: 585, 586, 642).	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z ośrodkiem wypoczynkowym należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.
Możliwe zniszczenie jeszcze nie rozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrażający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony (włochatka, sóweczka).	Należy przestrzegać zakazów dotyczących ochrony strefowej. Strefę ochrony wyłączono z zabiegów gospodarczych.
Możliwe płoszenie włochatki i sóweczki w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony.	Należy przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony.
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach, w których stwierdzono gniazdowanie gatunków wymagających ustalenia stref ochrony.	Należy natychmiast zaprzestać prac gospodarczych, w odległości zgodnej z załącznikiem nr 4 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.), i podjąć odpowiednią procedurę zgłoszenia stanowiska do RDOŚ.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
<i>1</i>	<i>2</i>
Możliwe płoszenie żurawia w drzewostanach, które stanowią jego znane stanowiska lęgowe.	Wszelkie prace należy wykonywać poza okresem lęgowym (tj. z wyłączeniem miesięcy III-VII), gdy żuraw nie przebywa w tych wyłączeniach.
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębny nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, pozostała część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płyty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Przed użytkowaniem rębny na powierzchni leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych należy wyznaczyć strefy buforowe, które w miarę możliwości pozostaną do naturalnej śmierci; podczas prowadzenia prac należy zwracać uwagę, aby nie doszło do usunięcia drzew z gniazdami bądź dziuplami.
Ochrona stanowisk archeologicznych	
W oddz. 530i, gdzie zlokalizowane jest cmentarzysko kurhanowe (obiekt o własnej manifestacji terenowej), zaplanowanie rębni IIIB.	Przy wyznaczaniu gniazd i szlaków zrywkowych należy wziąć pod uwagę lokalizację kurhanów, aby nie naruszyć struktury gleby w ich najbliższym sąsiedztwie przy prowadzeniu ścinki i zrywki.
W oddz.: 416a, 460f, 657d, gdzie są pojedyncze kurhany, zaplanowanie użytkowania rębno (Rb IIAU, IIA, IB).	Należy podkreślić, że podczas prac należy nanieść lokalizację tych kurhanów na szkice powierzchni manipulacyjnej i tak planować prace, aby te obiekty i ich najbliższe sąsiedztwo nie było naruszone, zarówno przy ścinie, jak i przy wywozie drewna. Przy rębni zupełnej (IB) pozostawić biogrupę w miejscu kurhanu.

5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w Planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Proces tworzenia *Planu* polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urzędniowych w Nadleśnictwie Jastrowie. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP w Pile oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urzędzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębnego. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego

korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie do szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w *Planie* do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątania powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urzędzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w *Planie* ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego *Plan* do wykonania między innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych

ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w *Planie* dokonywano również podczas opracowywania *Prognozy*. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów *Planu*, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Ostateczny rezultat pracy, czyli *Plan* wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania *Planu*.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w *Planie* określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzania lasu.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Oświadczenie autora raportu

Szczecinek, dnia 24 sierpnia 2023r.

Dane podmiotu składającego oświadczenie:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Magdalena Kilian

.....
(imię i nazwisko/nazwa)

ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek

.....
(adres zamieszkania/siedziby)

734 055 603

.....
(telefon kontaktowy)

OŚWIADCZENIE AUTORA RAPORTU

(w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów
– kierującego tym zespołem)

Dotyczy: Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Jastrowie na okres od 1.01.2024 r. do 31.12.2033 r.

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081).

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Magdalena Kilian
.....
(czytelny podpis składającego oświadczenie)

6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia

6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia